

B

539.

מעינין דמקדילויז

בב
58

מעינין דמקדילויז

Catal 528

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 539.

Nella Stamparia Bragadina,
 Con Lice. De Super.

הקדמת המליץ

ב

ה' אהיה נתן לבני אדם למון לאודים
 בה מהללים ומודים מעירי ומגידו
 תפארת מעטה ידי אומן פועל חסידים
 מתפללים באומה וביראה ברתת ובזיע
 לכודים למודים ומלמודים למודים
 בנקיון אפודים מוכיחו כאמנים ואהבו
 לימר אורחות אובדים בדברים קשים
 כגודים תוכס רצוף אהבה המה
 הסודים אשר ה' קורא אפסולי חסידים
 בקבאת ה' בנאות עובדים עמודים
 עומדים ומזיבים צוים על הפקודים
 מיוסדים יחד נוסדים על דבר ה' חרדים
 בנסעים מרפודי ובתורה חונים וסודי
 רודפים מלום ובלבותם אגודים ויהיו
 לאחרים ומעת סבעוונותינו הרבים
 כמבה רוח הקדים כבקעו מי העילוח
 ונפלה דליקה בין דודים והיו לפני אודי
 זה מזה במירוד הלבבות כודים ובר'
 חרב בין הדבים ובני אדם מפודים
 משודים באזינו קול פחדים טבעו
 בעמק המדים מדים סודים פעירים
 פעירים סוערים מרקדי בין קרכי הדרי
 פורעים מצודים ללכוד יסרי לב בוכים
 נוספים כו באו סודים נעטה במרם
 חרודים חרודים על חזי לפוסם החרים
 והמה בעיניהם לזדים הפה הנס בעפת
 כלכדים צועקים צורחים על המצה
 ועל הקלקלה הבאות עליהם כלפודים
 ונתבזו המכובדים על לא המם בכפיהם
 עבדו כס בוגדים זו היא דרך הצידים
 פתאום באים וכועדים לפרוע רמת
 במעבלי יחודים המיונהדים ולחמם ובם
 היה נקודים על כל אלה לית את הדון
 הם עתירים קו לנו גדול חמשה סאמר
 ממנו

ממעוכא המורים ונטרר הוא ואחיו
 ואחותו מהכנס בחדרי חדרים בארץ
 המנוחה והנחלה עם ערת אבירים
 וישעיהו מלא דבר ככונה על עדרים
 הנכבחים ופירש בעל יפה תואר מלא
 לכורך דבר דברי וכסודו לארץ ובהגשע
 לפומא נח נפסיה ונפטר מהארץ ומחרו'
 ומרים פדברה למסח ולא לבחוי בינה
 לבין עמנו של משה נלקחה באבירים
 עא"כו לפרה דוברים נגד הצדיקים
 צדינים ובליצותם יסרים דהבזו נערים
 מנעורים בזקנים מפוארים כאסתורא
 בלבגיא מעעררים ובסנאה מדנים
 מעוררים ובחבילות תחבולות מתגברו
 פורעים יריהם ואומרים ראו כי אנו
 טהורים ומהנים לרבנן סבוראי
 וחוטפים הפכמות והם באמור להם כי
 באמונה הם עופים ואינם מתפארים
 ובקרבים ארבע מתקורים והמה מקריו
 ובוה גורמים מזיקים מזיקין לרורי דורים
 ובפרט ברינא דקיס לוי המפורסם בענין
 ראית המוציא מהברים ואלו קיס לין
 אומרים ובראות העולם דברי הגאונים
 המפבחים חבור אחד מהמחברים מלא
 יבחנו אם הם זקנים או בחורי מבינים
 או חסדים נסיק חורבא לענין דינא בון
 הקוהרים פוענים וכטענים לוקחוס
 ומוכרים אם באולוי המחברים הללו
 מחברים חיבורים אחרים ועי הפכמות
 באינו עולס הוהזקן מחבריהם לרין
 ולהורו כפרים גס סתמקסומים עמ'
 לא הסכימו אלא באותו ענין בלבד ולא
 התירו להם להוהזקן ומעטים בכל
 יום בדברי ריבות וערעורים קמים סגי
 בחורים

הקדמה

עורים להיות מאירים כזהרים ומזהירים.
 וכמו שעשה ר' בכערותו של רוע לקים
 להכניסו בין החברים. אמנם ראינו בנו
 עליה והנס מועטים משתמשים להתוהר
 בכתיים רבים חללים הפילו בלהקת
 החברים. ח"כ אין ראו לפיות באילנות
 גדולים רבים וערים. סמוכים חלויים
 ומיוסדים האנשים הם שאינם אתנו
 שלמים באשרים, החוסרים כשרים.
 ועומתם מתגברים בקונס ודרורים.
 כאשר תעשיכם הדברים קיר קורת
 רוח מקירות הלבבות מקרקרים.
 עכביו ענבו רום הם המה הבכורים
 מר ומתוק מערבים ומערבבים באמרים
 בלענה מרים. מחלפים התורה למי
 המרים המאחרים. ומתכבדים בקלון
 אחרים להשפילם ועצמם להרוס וק"ו
 ממרבליים אינם זוכרים ואסור להקניט
 פני חברו ברבים. אמרו רבנן פ"ג
 ומכות על פסוק דובר מפרים, כרים
 בורים. בחבלים וזרים, ובתי ריכים
 זה בזה מתגרים והמה בקונסבים.
 לפרש לעין כל כי מושבם בעצרים.
 פערי כיון המצוינים בהלכות ובאגדות
 מעוזרים. ועטם עטקופרים ובקיאותם
 בספרים ובמראי מקומם הקצרים.
 ולבארוז ותאות מקטורים ואם המחלוקת
 מבעירי. לירות הם במקתרים. זה
 דרכם ככל לבערים. על כל אה תולנה
 עינים דמעות כיאורים.

אליכם אקרא אימים וימים
 קרועים גברים גבורים
 תימנים וזרים: חכמים נכונים איתנים
 גאונים

בחורים פרחי תורה מלא כלו להם ורחו'
 מליצים כל א' מהם לזכות א' מהחברים
 גם טרבריהם זה את זה סודרים. זה
 בכה וזה בכה כותבים ומדפוסים הללו
 ממונים לזכות והללו לחובה בנו סררי.
 היוטב בעיני ה' סיתמנו סניהם בין
 הפוסקים המובהרים. וכל א' ואמר קים
 לי כחרא מלו המורים. וערוין לא הניעו
 לרועה סודרים. וחרפים לבקרים קין
 מקרים בלתי טהורים. בכתבי חיון
 הארורים. כי עמודי תבל לא היו בזהרי
 למקול במלם הרים מה טיבן של חבורי'
 אשר הם בסטרוכו: ודרפיון קלים
 וחמורי' לפחותים ממנו בחכמה וביומי'
 בעירים. הרו זה רומה למאי רחמרי
 חז"ל כל מאן דמשתעי רום לקים בהרוה
 במקרא והבי לי מונח בלא ערים. כיון
 מהחוקק בכשרים זאת ועוד אחר הגרוע'
 מאחרים. סהרבה מחברים לוקחום
 גדולה לעצמם בין המכותרים. ובכתר
 ההוראה מעוטרים. ומדפוסים כרונס
 את סמותם ברבו תוארי' שלפי הסכמות
 הקהלות (המיוסדות על אדנים בכסף
 וזהב מצוירים. ומסום דרכו מלוס יקרו
 תקנות וגדרים.) הגה הנס אסורים
 ואין מבוזין ראוה מהעטים בארץ דרך
 העברים סבים ועוברים ולברוק מה
 טיבם של בני אדם אינם מאחרים.
 אמנם לדונס לכף זכות ים אומרים.
 ורוח קדעם פותרים. ואני מסכים עם
 המליכים שלהחזירם למוטב הם קוברים
 כמו שעשו בבנו של ר' אלעזר המכונה
 בין המורים. למקו מחבורת העוברים
 ולסביאן במתקם העברים. לפקוח עיני
 עורים

באונים בקבאית ה' חבורים • כרס ה'
 כוטרם • בחטן המפסט ואורים ותמים
 כהדרים גדרים גוררים • וגזרות
 בזורים לתקן סברים, ולהסקיט
 מסברים תיל אזורים, ופנים אינכם
 מכירים, כמפסט המורים • להבריל
 בין הטמא ובין הטמור שמורים • הטו
 אלזי אזניכם הטמורות וסמפו דברי רבור
 על אופני האמת והזרק דוכרים • ודכו
 דין כרדף למזור, ויסובניסע קודרים •
 ויחיס עת יאמר באז לאמורים, וכעלה
 ירוסליס סביב לה הרים • ולפי שאין לו
 סס בגבורים, אין לו מצח ראש להרים •
 ולעלות בין הפחתים והחורים מרים
 ומלכיס גאונים רבנים חכמים וחברים
 נחבאחי אל הכלים • רקיס רעשים
 ומכורים • להליץ בעד הבא בקול ולב
 נסברים

בירא

מציון ומליין

דברי כהויתן, ופקח עיניך וראה אמרו
 מלכי אלופי, הורוכי ויאמרו לי על
 עומקה של הלכה, אך לא להכעיסך
 נתכוונתי כי ידעתי כאמנה שאהבת
 עולם אהבתי, ואם עכמו למפגע לך
 סמתני, לא יהיה זה לי למשא, ופניך
 ביושר לבב אשא, והיו דן אותי לכף
 זכות, בענותך תרכני, למען תדע על
 מה תדונוני לקיים הכתוב בתורת משה,
 ורשת וחקרת ושאלת הטב :

הצפת המעטה, האמורה מפי
 בן אהרן הכהן, כמו שהזכיר
 על האמת על דעת האומ' ועוטה,

וְעָלְתָּ מִן הַבַּיִת וְעָלְתָּ מִן הַבַּיִת

באתי לנגן פדנך אחי וראם ראם
 המדברי בתוספ' בכורי'

אמרתיך טהורים זכיס ובריס מוכיחוס
 ומישרים ולקטיו ממנו שופכים השוכוס
 בהלכות פנים מפנים סוכי' אב בחכמה
 ורך בטנים, כאה אתה לשמך בקנאותך
 את קבאת ה' צבאות פינחס הוא אליה
 צופה ומבט, פונה בדעתו אליו וחס על
 כבוד קונו ועושה רצונו, דולה ומסקה
 מתורת רבו לאחרים, המסכימים
 ומאחרים, על יונו ויון רמוכים, ולי
 מה יקרו דברי תוכחותיך, ופצעיך
 כאמנים, והמה בעיני כנסיונות אהבי,
 ואמרתיו הנה שמוע מזבח טוב,
 להקטיב מחלב חילים, אמריון כמטיף
 סכתתני בספר בעט ברזל ועופר כרו
 שאבוס בעולם הזה, ולא אכלם לעולם
 הבא, ואינו דומה מתבויים מעי עכמו
 למתבויים על פי אחרים, ומגלגלים זכות
 ע' זכאי כמוך היום זוכה ומזכה לרבים
 ופכו מעינותיך חוצה, ולהבין ולהורות
 משפטים ושרים, ומכהגים חבונים, על
 אופן הכנון בברכת כהנים לקיים ולאם'
 המכהה הקרוס זה כמה פנים, במותא
 מופך הטח אליו אונק ושמע אמתתם של
 דברים, שאזיב לפניך ולפני כל שומעי
 דברי

הלא

ודעת ושמע' מה טבב' כהנו
 מומי קדמוניכו כהני קהליו
 לברך את העם כולם כאחד עמים ואומר'
 הושוו כלם קול אחד קול כעים, ובמסוך
 הימים עלה על דעתם למנות המנהג
 וכן עשו שאר' מהם מרי יום ביומו היה
 מברך בקול רם ואחרים בקול נמוך וכן
 מבינו בזה מנהג וותיקון שנהגו בהרבה
 קהלות חקדושות מנוסבה מודינה ריבוי
 ובהגיע יור חוקי להרים קולי חסבתי
 לשנות קצת משפטי הניגון במולתא רלא
 כפיק מוכיה חורבא כלל ועיקר ה"ה
 שניגון הכהונ היה מאריך בכף פשוטה
 בתיבות וישמרך, אליך, ויחונך ושכתי
 את טעמם ונתארתי בר'ם, למ'ד, כון
 מקרו טעמי, חדא שניגון הכהונ היה
 כראה הנפמע לאזני שניגונם היו כראות
 התיבות ה"ל מלרע, ובהאריך וותר
 באותיות הקודמות היה כשלים המלעיל
 ברובא רמנכר, ועוד ממה ששמעתי
 מחבמי השיר שותר כשמע כעומות
 ונתבסס הקול באזני השומעים בהברת
 הצירי או כגול מהברת פתח, והנסיון
 מורה

איברא טשאר הכהנים בזמנם לא טינו
 את טעמם • וניבנס הקרום, ואני
 אמרתי על מסמרתו אעמוד כל זמן שלא
 יקומו עלי עוררים, ואם יקומו אחור בך,
 ככל אשר יזונוי רבנו העור כלו ויהי
 אחרי כן דבר באזני מע' הר"ב של ק"ק
 איטליאני, ואמר לי לא טוב הדבר 'אשר
 אתה עושה, וקרא כתיב לא תתגוררו
 לא תעשו אגודות אגודות, הנה מה טוב
 ומה כעים למורד אחים הכהנים גם יחד
 כמו בראשונה, ובניגון הקרום, 'כי אין
 לשכות מפני המחלוקת, ומאז הצבתי כל
 האמור לעיל לפני מע' הרב הנ"ל ובקשתי
 את פני הדרו לדרוש ולחקור בבית דינו
 הזדק מה משפט הכגון היותר טוב לדרוך
 במשפטי הדקרוק ותכף ומיד אצתי רצתי
 והגדתי כל המאורע אל מע' רבך והוא
 אמר לי אל תירא ול תחת אור נא כבב'
 חלבוך, ואני אשאל בערך, ובזכותך אל
 כל חבתי ישראל עד מקום טידי מסנת,
 וכראה דבר מי יקום, ואליץ יחתיך כי
 אין להרהר אחר טעמך שרותיך ושירתך
 וכן עשה הרבים יבאו רחופים, מעור
 אל עיר וקומו באו חבילות חסובות
 מצאזני ורבנו עולם כלו ה"ה הכתובות
 בסולו כתבא דנא ומארתים ביד ב"ר
 הזדק לדון כמשפטם וביושר סכלם,
 ואחר סנחקרו כל הכתובים, ב"ב,
 גזרו אומר לתזור אל מנהגם הראשון
 ופלא ישמו הכיגון הקרום. חזרתי לקבל
 פני מע' רבך ויהי כמשתומם על המראה
 והכטיחני שהדיון עמו, ולישב את דעתי,
 טיכה מכה הכיגון הנהגו ב"ה ספרדים
 עם קביעות רבך שהם מנהגים הכהנים
 כמו

מורה כן וימדתו בהררי קדם ה"ה
 המורים המאירים לארץ ולררים, ראטי
 קהילות הקדושות, מנטובה, מורנה,
 דיגונו, ואחרו' אין מספר טאינס מאריכים
 בכ"סין כלל וכן טמעתי פה פיראה מפי
 מעל' מורנו הרב ר' בנימין כהן זדק נר"ו
 דיש מתא ול"מ של רגיוו בברכו את העם,
 וכן הוגר לי מהגאון כמ"הרר יהודה בריל
 ברו' ה"מ ול"מ של ק"י מנטובה, טיכה
 מכה קהלו כמונו היום כנרא' בתשובתו
 הנעתקת בסולו כתבא דנא, ומאז
 אמרתי מי יתן ואזכה ושק לאגמרא
 לשמעתא מפומיה דמרא ויכני האל ית'
 אחר ימים לעלות לפני הדרת כבודו
 והגאון הנ"ל כלו אמר לי טמה טהטיב
 באגרות ראשכות דעתו היתה על אופן
 הכיגון טעופים האשכנזים ולא בניגון
 טעופים האיטליאני ועור השבתי טאיני
 גורם טום ערבוט וקלקול הכגון כיון
 טשאר הכהנים היו מברכים בלחישא
 זליכא קפירא בכך, ומעשים בכל יום
 טס"כ מחלופים הניגונים כרזנס הטוב
 ואין מוחה בידם, וכ"ט בשנות' את טעמם
 למוטב כנראה בעיני בכ"ד לא זו אף זו
 קורם כל דבר כתיועצתי עם מע' רבך
 אהובי ודירי מקדמת דנא ויורני ויאמר
 לי טוב אתה וטוב כתבא דנא ועמה כן כי
 אין בזה כפתל ועקם, טיוכל להרים יד
 בפך - ואני אתמך ואסמוך דיבורך,
 נאיהו עם פוך והודיתך את אשר תדבר
 בפסקים חדשים גם יפנים, ובכל זאת
 כתיועצה דעתי והתחלתי לפולחנא דקבה
 ושכונתיה, למורר כחפני ודיני טלפה
 ימים רכופי ואין טופה פה ומשכף כברי
 איברא

מצייץ ומריץ

כמו בב"ה אוטלואנו למנהגו בניגון
 המחודש והבואנו לב"ה שלו כדרי
 פאעסע כרצונו וחפצו את חטאי אני
 מזכיר היום נסתלקתי מב"ה הקבוע לי
 מאבותי והלכתי לב"ה ספרדים גם
 שכל הקהלנות שבפירכנו ה"ה אוטלואנו
 אטכניוס ספרדים וככו פאנו כלם
 יחד קרום אל מסמעתם של ב"ר הכרף
 כיון שכל רבני ב"כ הכל הם ב"ד הק"ק
 בכלל והמה כלם יחד גזרו אומר שלא
 לטנות המנהג הקדום ולפני שהיתה זאת
 לאפקרותא וזילנותא אבל ב"ר. סעקרתו
 קבועותי מב"ה הראשון ואפשר טעמו
 עצמם כאילו אינם יודעים סכו הנגון
 בב"ה ספרדים אחר גזרו אומר שלא
 יטנו את טעמם לקבץ נטועות המחלוקת
 כמו טעמם שאול בתחולת מלכותו סכן
 כתוב ויהי במחרש ומאו גזרו עלי לחזו'
 בב"ה אוטלואנו ולברך את העם
 בקרב שאר אחי הכהני בניגונם הראשון
 והרו זה דומה למאי דאמרינן בירושלמי
 שאין מעמידין אחר שחזרו להתיר שמכס
 של גויס אל' שמואל לרב אכול משחא ואי
 לא כתיבא לך זקן ממרא ואיטרה עלויה
 ואכל חזרתו אל מקומו הראשון וקבלתי
 עליו לשמור ולעשות ככל אשר הורוני
 וכונו רבני הק"ק כר"ץ והיה כל זה
 בעלויות בית הוועד בפני מע' הרבנים
 ממונים ואפטרופוסו בה"כ אוטלואנו
 ביום שמחת התורה סנתת' עב ככראה
 ברור מתטובה שהשיב הרב הכלל ר"מ
 ורמ של קהלנו כמ"ה הרדיוסף בורנו כר"ו
 על מה שנטא"מ מע הרב כמ"ה הרד והודה
 פארוכה כר"ו ריש מתא של ק"י ממורינה
 ככראה

ככראה בסולו כתבא דנא, עוד תדע
 ותמכיל כו לא זיה יד רבך מודי כל עוד
 מהייתי קמוך על מסענתו עד שהלויץ
 בעדי בפ"כ פנת ה"עב לפני מע'
 ההגמון ירה כר' טלא ודיוכו ולא
 ועניסונו בדיני ישראל עד יצא לאור
 משפטו, ווסמעו כל טענותי לפניו
 על ידי כתב המחלה פני כבודו להנילנו
 וחיבר בחמתו טענותי כמו סכראה
 לקמן מולה במילה כעתיק' מלסין אוטלואנו
 ללסוננו, ואני כמתמיה מי הוסיבך אבל
 איתנו עולם ה"ה מעלות המכבדות איתן
 מוסבס, והלא גם אתה היית באותה
 עצה ולא ברחת ועממו אחרו טובו
 כחמתו מכברתו זה כמה סני' בחרתי בה'
 ובמסכתם ללא בורך ולא להועיל, כו אין
 אחר גמר דין מחלוקת, ומה תאמר
 בהסתנות בניגון בב"ה ספרדים
 בתוכו אתה יוסב, ולפי ספקך שאין
 לטנות המנהג על מה ארכי טעמם
 של המסכים הטבעו לטנות ולא חסו
 לאפקרותא וזילנותא רבנן קסיפו ה"ה
 רבני העיר כר' גזרו שלא לטנות מנהג
 הקדום ולא על המחלוקת דחתי ורדקי
 אין זה כו חס פני הפכים בנושא א' ולא
 חסת על לאו דלא תקבירונו והיה לך לסי'
 בפ"ך מחסום וסתיקותך יפה מהיבורך,
 ואם לחרודו נחכות כמו סכתבת למע'
 הרב יוסף להבה כר' ר"מ ור"מ באקונא
 היה לך לפרט ולא לפתום בפיטומי מוילי
 ולא להעלות שמו על ספר כו י אחא לאו
 בר פלוגתך אחא, ולא לבנות אותי
 בפרהסיא חס כניס דבריק סכתבת
 בפסקך שאין רכוכך לפרסם הרבד
 לאחרים

כיוסותי באלה הרברים רבה ולא מטתי
 ביום הגמרא ולא בנהרי דבם וחלב המה
 הפוסקים כרו וכ"כ בקסתי ומצאתי את
 סאהבה כעמי המציון מן החרכים עומק
 הדיון ומליון על האמת והדרך כי מטמ
 בכל כלי ספקך וכך אמר לי אחר
 סמצאתי חן בעיניו אימא לך מילתא כי
 הויכי דאותותב דעתך וטווי לתרוייכו כפי
 קוצר דעתי וחולסת סכלי ע"כ דברו
 כהן דקך יכ"ו :

ואני הפעוט המליון באתי למלאות
 את דברי כבוד הכהן יכ"ו
 ואען ואומר כי עיינתי בחבילות חבילות
 שאלות ותשובות אשר באו וקמו על ענין
 הכדון ומספתי וברקתי בחורי ובסדקים
 לירע אמותת הדבר ומצאתי את ספסאה
 כעמי סאור סבעוסה המעכב דרכי
 האמת והדרך ומערבב אורחות יוסר
 ומקלקל מסילות הסלוס ובעוונותינו
 הרבים אמתנו לוכא קוטטא בעלמא
 ותהי האמת בעדרת וגרמא בניזיקין היה
 נוסח הסאלה טעסו לימים סעברו בסס
 כבוד הכהן דקך כנ"ל הכנרף המחבר
 עמנו והוא בעל תוספת בכורים וסיעתו
 סהניבו לפני כל חכמי לב מה סלא היה
 אלא למטל ולסנונה היה להטול מוס
 בקדסום והטריחו כמה גאונים בכדי
 וזה נוסח הסאלה סינאה בסנת הת"קו
 אשאך והודיענו דרך זו אלך לכרך את
 עמו וטראל עם קהל עדת אמי הכהנים
 וען כי רובס ככולס מארכוס בנינוס
 האותיות לבדן סכסופי תיבות ויסמרך
 אליון ויוחוך . עד כי יסיבו המילה
 למלרע 3 I א נסיתי

לאחרים וליכא פרסומא טטי מהכרפס .
 ואי הדרת בך כרב פ"ק דעו וכרבא
 ב"ב ב' פ' יג' וכזעורו בחולין פ' אל"ט
 ובמ'הרס כדמיותי לה סמרדכי רוס פק
 דמצועא ופ' האיס מקדס אמרוני למה
 מזכירין דברו ב"ט וב"ה לבטל' ללמוד
 לדורות הכאים סלא יהא ארס עומר
 על דבריו ופי' הדמבס רוס מ' פדיות
 סלא ופסור לכוס סברתו ויעמוד בה וכנ'
 סוף סוף בכר"ד תרו דסתין הרדי אינון
 והרו זה דומה למה סאמר ר' יוחנן לאותו
 תלמוד למל' לא רחית לא האמת וכמדומ'
 לי דאתייקורי אנת בזילותא רודי לא
 ניחא לך ומיבעי ליה לאינוס למילף
 כפסיה בניחותא אמרו בגמ' דתעכו פ"ק
 ואס בקתר בלי איבה הכינתי הייתי
 מסיס ידו למו פי כאיס אשר לא סומע
 וכלא לא ופתח פיו ועכסו רעדה אחתני
 ופלגות החזיקתי פן אהיה למטל
 ולסניכה בקרב עמוס רביס המחזיקים
 אותי לסרבן דלא צוית דינא על לא חמס
 בנסיאות כפי ויאמרו עלי סתיקותו
 הוראתו וכדי בזיון וקכף לא יוכלתי
 להתאפק ולהודיע זערו לרביס והמה
 ובקסו עלי רחמי ומובטח אכי באהבתך
 אשר עד כה אהבתני סכמו סחורת בך
 ברשונה כן תחזור באחרונה ותימא
 מק"ו כההא דכתובות פ"ב וב"ב פ"ג
 חן אחתינו ואכן מסקינן ליה ובזילותא
 דבי דוכא לא חויסינו ולפי סלא כמצא בי
 דבר טוב ואפי' רוחא דארוייתא ואון לי
 להסיב על מה סכתבת לענין דינא
 אמרתי אלכה לוי ס הבכורים במלחמתה
 סל תורה אס יס עלי מליון אחר כי לא

מצוץ ומליץ

ובדלית אמר רב אחי ובלבד שלא יחסוף
 בחית' ר' ירמיהו הוה יתיב קמיה דר'
 חזיה דתוה מאריך טובא אמר ליה כיון
 דאומלכתיה למעלה ולמטה ולד' רוחות
 תו לא כריכא עד כאן •

ובתב

מהרי"ק א"ח סי' ס"א ולא
 ואריך בא' שלא יהא נרא'
 כאי חד ע"כ וסיים הכסף משנה הלכות
 ק"ס פ"ב ז"ל כאילו אומר אי חד כלומר
 אין חד והוא הט"ך המכוון עכ"ל . הכה
 טפתי ופנים ברור מללו שהאריכות
 באמצע התיבה מקלקלת את השורה
 ומחלקת את התיבה לשתיים וק"ו בן בנו
 ס"ק ו' בינונים שמאריכים טובא בכל
 תנועה ותנועה בנסמיות רבות פנורמי'
 פירוד התיבו' ופירוש הלסון כמו בתיבו'
 אלקי סבל עוד שמאריכו בל"ח תר נשמע
 אליו איכה ואם חס רחמנא על תמימות
 הכתב מוכתבתם סתהא כת"בה תמה
 ובין כל אות ואות כמו השערה אבל לא
 ורחיק אות מאות בחלל' ואזור ביניהם
 כאות אחרת כדי שלא תהא כראי' תיבה
 אח' כפתי תיבו' וכתב בעל ת"ה בפסקיו
 וכתבו סי' מ"ג בענין אפי' קופה של יוד
 מעכב ולא רכתוב וכתבתם כתיב' תמה
 ולא טבורה ופסקה ע"כ . חס נ"כ על
 הדיבו' רכתוב ודברת בס' טיהא הדיבו'
 כאה ולא ונתח התיבה איברים איברים
 ויפקיד ממעוטה, איברא דהיכא דלא
 אפשר אי אפשר כמו בתיבו' שלום ורומה
 לה, וכן כתב בעל ת"ה וזל מאי ראיפמ'
 לתקן ולמיעבר כהלכה עבדוין עכ"ל וכי
 תימא

למלרע את אמר ערלו מפתי להוציא דבר
 מנונה כי האוי"פ כ' ומי הוא זה ואי זה
 הוא פוטמע מילתא דפטיטא כביעתא
 בכוחתא ה"ה סמה סהוא מלעיל פוטוס
 מלרע ולא ירחה בשתי ידים המנהג
 הגרוע ובטל מייסוסים מזד עכמו ואכו'
 תינוקות של בית רבן יודעם דנפיק
 חורבה לסכות טעמי הקריאה והטועה
 מגלה פנים בתורה שלא כהלכה כדלקמן
 והיה זה לפוקה ולמכסול בעיני כל
 המשובים נר"ו . ועסה קהלנו כאילו לא
 שמע ומעלות חכמו כאילי אין בטיהם
 תוכחות שומעים חרפת רוע המבטא
 ואינם משיבים על הקלקלה המפ רפמת
 בעיני המתלונני' והמעוררי' כגד האמת
 והזרק כי און מולין תבחן שהשלם
 תיבות שבנידון נעשות בטיהן של כהנים
 המסורדים מלעיל גמר והחלטי וניגון
 המברול בין תיבו' וברכך ובין ויסמרך
 יוכיח ס"ק כפופה שביברכך רגע
 כממריה נקראת כמפסס הס' בא לא כן
 שבויסמרך כמסך בנעימות הניגון כפלי
 כפלים באריכות כדוכה והמפורסמו'
 איכן כריכות ראוה והחום לא יוכחם
 ואחרי בקשתי תחנתי ותפלתו אל אל
 אלהים ה' יהיה בעזרי שלא יארע תקלה
 על ידו וסלא אכסל בדבר הלכה אסא
 חרבו וקשתי כגד הקמי על הדדוק' בדינו
 לרעה, ואעלה אל הר המוריה שמשם
 יוכאה אורה והוראה לעולם הלא הוא יס
 התלמוד בברכות פ' היה קורא תנאי
 שומכום אומ' כל המאריך באחד מאריכוין
 לו ומי וטכותיו ואמר רב אחא בר יעקב
 ונדלית

מלא כהונן ומלא כדון דקרוק הס'אל
 זרובס ככולס שלוחי זיבור עזרו הכי
 ומעט מזער מוחס בידם והיו כעובדא
 דמהרמי רלעיל ולמלא היו מארוכוס
 כל עיקר בראם ובאמצע התיבות אלא
 עד מקום סיד הדקרוק מנעת לא היו
 ככסלים בטעותס איברא מלא היה כ"כ
 קס' לתקן קלקול הס'אל באב"כ דמועט'
 אינון אבל מה נעשה לרבי דבבות
 התיבות שבתפילות וכינוניהן בשיהם
 של שלוחי זבור והנח להן זכו' ראו נא
 כי אורו עיני הכהנים שבגמט הויה ב"ה
 אינם ממורדים כל עיקר זה טעם כדי
 שלא תחלק השם לחבאין ולא יעסוהו'
 פירוד ע' הארוכות והפסקות הנעשות
 באמצע התיב' כמו המאריך בא'ראחד
 בדלעיל, ולכן האשכנזים בברכו של
 מע"ק קורין את ה' בנשימה א' בלו
 כינון כלל ועיקר, ומה ראית לחלק בין
 ה' לסאר תיבות וכל היכא דאפשר
 אמרו התיבה בנשימה א' והארוכות
 הנבנה וראויה בסופה, לכן אמר לי
 לבי שטוב להאריך בכפין עמוטות
 בשלם תיבות הכרון, אחד שנסלם
 המלעיל כדינה ולא בתנועות הקדמו'
 מטעמא דכתיבנ' ובעל ערוג' הבסס פ'
 ל"ב כתב ח"ל אמנם ראוי להזהר שלא
 יביאך הסיד לעשות המלעיל מלרע
 ולא המלרע מלעיל, גם לא מהטבא
 כח נע גם לא לחלק התיבו לשת' עכ"ל
 ואיפשר שלזה שמכו מע' רבי פירארא
 הוראתם ונודתם לקיום הכינון הקדום
 בנ' תיבות דבידון שמארוכיין בתנועו'
 האחרונות ולא בתנועות הקדומות
 לכן

תימא ועמו כינון אחר בתיבות כפי
 טבען כדי לים' הקדו' זה א"ל רהויטוין
 לטירוף הרעת כמו שכתב הבאן הרמ'
 א"ל סו'ק"ח פשי"כ"ב וז' ויהרו מלא
 יוננו בכל ב"כ אלא כינון א' מתחילה
 זפר סוף אבל לא יוננו ב' או ג' כינוני'
 כינון בכל פסוק כינון א' וכ"פ בכל
 תיבה דאיכא למיהא לטירוף הרעת
 עכ"ל, וא"ת וכווננו לעשות כינון א'
 השנה לכל התיבות באופן שלא יעמו
 הפקידן תימא לך שמתעט הוא מהנמנע
 ועוד כבר הורגלו הכהני' בכונון הטהור
 וכדי הגאון מהרמ' לסמוך עליו בזה
 כפי מה שכתב הוא אל א"ל סו' תר"ט
 בטעות נוסח כל כדרי וכו' שגם טעוה
 לתקנו לא עלה בידו סיוס ואמר וכמה
 פעמים רבותי לתקנו וללמדו לחזים
 כהונן ולא היו יכולים לעשות בעת
 תפילתם מפני הרגל הכינון שבשיהם
 עכ"ל, ועל זה היותו סומך שלא לסנו'
 מכהג הכהני' שהורגלו להאריך בריש
 למ"ד כו"ן באתרא דהיובג לא שהו' יסד
 בעיני אלא שים לחום להרגל הכינון
 שבפיה וכ"פ שאין לתחו' בלו שמארוכיין
 בכפין, כדי ליחד האותיות כקדרן וישר
 חילם, זאת ועוד אחר' חמורה מכל מאי
 דאמרן והיא בארוכות הכינון בראם
 ובאמצע תיבה כפיין חורב' שמארוכיין
 בפ"ב לאסוף, והיא אינה תנועה, ועל
 זה היה דוח לבי שזה מעוות לא יוכל
 לתקן שגם שהכהנים עומדים על
 משמרתם ז"כ כפופה שבאית בת"ת
 יברכך שמוטפים אותה כמטפט ולא כן
 בתיבת לך שמארוכיין כל"מר שבאית
 מלא

מציון ומליין

להן ולא מטעמא דתנהג מבטל הלכה
כדעת התלמוד בעל תוספת ביכורים
כמו שיתבאר לקמן.

וגם

טעמבתי לקצר ולומר מה
מקום לאריכות והלא זה
מחלוקת במציאות ואזון תהיה לנו
לעדה בסומעה את קול העדה עדת
אברוס כהנים מכותרים, ונראה מה
יהיו הלומותיו של המערער אולי וכן
הוא ויוקץ, ומה ידע הוא ושמע מה
פלא ידעו השכילו שמעו והבינו רבני
הק"ק מפייהם אנו חיים, ואחר סנפו
ב"ג כפות דברי השולאים והמטיבוס
דכו לזכות הטיבון הקדום לא מטעם
המנהג אלא ביסוד מוסד על האמת
והיושר וכן הטיבו אשר דברו המטיבוס
עצמם בכלל ובפרט מא"ה כהן גדק
מפארוכה, מהר"ב ממנטובה.
ומהאר"ח מפירונכא, כלס כא' ועידון
וגידון סכל מה שמאריכין בכ"פין
מהברות הקדומות אינו מקלקל ופותר
בנין המלעיל עכ"ל, אכנס בכו טוב בית'
יוסף א"ח סימ' ק"ל שהביא תשובת
בעת"ה שאומריין רבון רחמא בשעה
שמאריכין בכ"פין וישמרך ויתונך,
מדאמרינן בס' ואלו כאמריין ים עבד
שרבו מברכו ואינו מספיר לו פנים
ע"כ. נפקא לן מינה סכל הריבון כאמר
בשעה שמאריכין בכ"פין ולא קודם כו'
אז ישתוק ויכוון לשמוע הברכה כמו
עבת הרמ"ב בס' פ"ד מהלכות תפילה
ח"ל כל העולם מתכוונן לשמוע הברכה
ע"כ ולא כתב מירי מרבון רחמא
נראה

נראה דקאי אפי' ואלו כאמריין דישתוק
ויכוון כדעת ת"ה סכתב לאומרו
בהאריין הכפ"ן גס פיה קפה אכלי איד
אפטר לומר כל נוסח הרבון כי לא מועד
הוא בחיתוך אותיות וכונת הלב
וינמרהו עם הכהני כרי שהעס וענו
אמן ובפרט נוסח הכתוב בסידורים
האר"ך יותר מנוסח הגמרא, ולו יוכח
האפטר נפקא לן סדריכה, אריכות
גדולה בכפ"ן לומר הרבון א"ב
לדעת הב"ת תה"ן הדיון ואריכו הכהנים
בכפ"ן ליתן ריוח למתפללין ואי אפטר
בלאו אכי ולפי סיטה זו אחר שנסלם
המלעיל כלעיל ויתר טוב להאריך
בכפ"ן מהאריך באותיות הקדומות
הגורם קלקול התיבו' המחלקות לשתיים
ושלש כראמין וגם לפי תשובה אשכנזית
גם כמזאת דחשיב ספיר מאזון לו
סמרא' עצמו מקבל ברכת כהנים, ומה
קאמר ליה' סיתקיום בו ברכת כהנים
ויתהסך הלומו, וטעמא דמסתבר להרב
בית יוסף ע"ס, מיהאלא ארי' שמאריכין
בתנועות הקדומות לכפ"ן כיון דאויבא
דוחא טובא בקריאת כל תיבות הברכ'
לומר הרבון בכוננה עכומה ולפיוס
בהדיו כהני עד' סיאמרו כל העס אמין
ולו נראה שבהאריכות הכפ"ן אתי
ספיר לכוזי עלמא כיון ססותק ומאזין
בעיקר הברכה, ועוד מראה לו פנים
דנוחא ליה בברכה באומרו הרבון
קודם סיוס התיבה ובאריכות הכפ"ן
וכמו סכתב התלמוד המחבר בהבואו
לסון ת"ה ברל"ת דאחד גס סהוסוף
מדיליה עמה סכתב הרב הכל'
בתוכפת

סדר שבכ"תה לא רק, והתלמי' הנ"ל כתב
 אחר סלקט מנן רטוב בתשובת מה"ר רר
 קזים זכ"ל, מה סלקט סה"ת ה"ר רק ויפס
 רק ובזה מובדל מהרב הנ"ל סאמר
 ערק וחט, והתלמיד כתב רק ולא חט,
 פי' לפירושו הרגיש ולרעתו) תת"הד
 שהיבנה היתה נקרא' מלרע אבל לא
 חט לזה וסמך אמנהגא וקיים באמרו
 אלא קיים (ה"ה בע"תה) מאז דאמרינן
 בפ"ק דביצה סלחו מתם שהיו במנהג
 אבותיכם וכו', פלוגה עשה התלמיד
 והאריך הענין במה שמלא יס הגמרא
 והפוסקים על מה שאומרים מנהג מבטל
 הלכה וכו' העמיק והרחיב דבריו, ללא
 צורך לא לעזר ולא להועיל וסקלא וטריא
 כי האי טיבא היב' שהמנהג מנן ומכחיס
 את ההלכה, לא כן בנדון דהן שהמנהג
 תלו ומוסד על ההלכה כמו שהוכחו
 ופנו שמורה התלמוד עכמו בראסית
 אמרו, ותמה אזני על מה שכתב התלמוד
 מדעתו וסברתו בלי שורש וענף מאילן
 גדול ושום פוסק פהכמימי קדמאי הפכו
 התלעיל למלרע כדי שוכל המטער על
 חלמיה לומר הרבון, ואלו היה פן לא
 הוה מסתמיט חד מכולהו רבנן קסימי
 ובתראי למימריה, וכי להפיס דעת
 המעוט דמעוט כהפוך זו, וזה התובות,
 וכיון סבבר כתב התלמוד קודם לכן וז"ל
 לפי האמת איבא למימר דבהאריכס כדי
 תכועה בס' גול הרי"ט וה"ן כעשתה
 התיבה מלעיל ע"כ דבריו וזה למד
 מתשובת מהר"ר רי' ברי"אל זה די והותר
 לכח דעת המגדירים. ודין מנהג מבטל
 הלכ' מאז בשיא הכא, ואם כנים דבריך

בתוספת הברת הכפין שהוא נגד דין
 תורה ומה יאמר באריכות הלית
 בתיבת אחר דאמרינן בגמרא וברלית
 מאריך וכי סרו ליה לאיניס להוסוף
 הארוכות שלא כדון וסלא נכתב בתורה
 ובפרט ברלית סל אחד שאינו נקוד וע"כ
 יאריך בו. לא האמת ויהי דרכו שתוספת
 ואריכות ברלית דאחד ובכפין דברכת
 כהנים אינו לגמאי אלא לסבח מטעמי
 דכתיבי לקבל עליו עול מלכות שמים
 ולומר רבון דחלמאי. והמלעיל אינו תלוי
 שהתכועה הקודמת תהיה ארוכה
 מהאחרונה לא שיעמוד הקורא בה ולא
 יחטטקה ואם יעמוד בה כרינה גס
 שואריך באחרונה מה בכך כיון סתתן
 לקודמת חלקה הראוי לה. ואין לתלות
 בוקי מריקי ברב בעל ת"ה אח' שטיבחו
 בתחילת דבריו ובסוף סותרן באמרו
 ומן הדין אין להאריך בהברה אחרונה
 אפי' מעט מוער וכל שמאריכין אף בלא
 הפסקה מוקדמי תוספת למלה בודאי עכ"ל
 התלמיד המחבר' אס כן כל המוסוף כי
 האי גורע כוון שהוא לסברתו נגד דין
 תורה, ואיך יתרח' למה שאמרו חז"ל
 וברלית מאריך רלרודיה הוא תוספת
 סלא מדין תורה ולמה לא הסגיה התלמוד
 לרברי הרב ברש' נלו סכן כתב בתוספ'
 הכיגון בהברת הא לא יסחית המלעיל
 סכבר כטלס, ומה סכתב המחבר שאין
 להפסיק הברת הא מהתיבה כלומר
 אחר סקיים וישמרך ופסקין ואח' כועשה
 הבר' הא דבריו חלמו הן סלא עליו על רע'
 בעל ספ' מעול', ומה שהבי' להסיב ולסתו'
 מה שהביא החבר עמואל ריקי דאיהו

מצוין ומליין

תלמוד הנעים סכיון שאריכות הכפ"ן
 נעמית בפומבי וחכמי העיר לא בלבד
 סממעו המלרע ולא מיוזו אלא גם יענו
 לומר אז הרבון מה תאמ' במנהג הנרוע
 ומפורסם בנימונים המאריכים שלא
 בדת בם' וזוה"ס למתק את קלם שלוחי
 צבור בפני קהל ועדה ואין מוחה בידם
 אלא מעוטא רמיעוטא הלזה יקרא מנהג
 וזתיקון ומה ראית לחלק בין מלעיל
 למלרע להאריכו' הש"כ הדרן לדוכתין
 שהאריכות הכפ"ן היא מעטין התיבות ,
 כמו שהאריכות דברים שאחר ברכות
 לפעמים נקראת ברכתא אריכתא ולא
 יסכול הסכל שהוקבע מנהג לעשות
 המלעיל מלרע והסכו שלא כהלכה , ולא
 כיחא לי הדין שלפולא דשלפלא חריפא
 מעבוד פילא בקופא דמחטא בדוחקא
 דסכינא על מיתרא דכוטא פ' אן כאמרין
 רב יוסף אמר בין כל ברכה וברכה ,
 וקטיא ליה לפי שהמרא אומר אחרי ה'
 תלכו בזמן שהכהנים מברכין את העם
 מה הם אומרים וכו' וזוה"ס סבר דלוטנא
 דבזמן שהכהנים מברכין היונו בהדי
 הדרי ולויא , נראה לע"ר דרב יוסף סבר
 שבזמן שהכהנים מברכין אסור לרבר
 מטעמא דיש עבר סרכו מברכו וזוה"ס
 מסביר לו פנים א"כ יאמרו הפסוקי' בין
 כל ברכה וברכ' ולא תוך הברכה ופני'
 קרינן בזמן שהכהנים מברכין כלומ' במסך
 זמן שמקיימין מלותן בשלם דבר' סלחא'
 כחטבו' כמו שכתו' בסבולו הלקט שהטיב
 דבינו האי אין מנהג אלכלו לענו' אמין אח'
 כל פסוק ופסוק לפי שמפי כהן הן שלם
 ברכות זמ"כ מקדרן כעין ברכה אחת
 שאומר

שאומר ברכנו בברכה המסולסת וכו'
 ב"ר א"ח קכ"ח ולרש"א איתמר אחר ה'
 תלכו ולא אמר עם ה' וגו' להורו' שקורס
 הכהנים מברכים ואחר כך אומרים
 הפסוקים , לרב יוסף ולרב שמעון בהזכרת
 ה' בתרו פרוטי או אחר הזכרת ה' כרב
 יוסף ולא פליגי אלא בחדא או בהזכרה
 עצמה וסבירא ליה דשרי לומר פסוקים
 גם בעת שאומרים המלות והונו ג"כ
 הסדרת פנים . ופליגא בתרתי . ואפושו
 במחלוקת לא מפשינן ובחדא פליגי מר
 סבר אחר הברכה ומר סבר אחר
 האזכרה . וליכא למימר דרב יוסף
 בשיטתיה דבע"ה אזיל כדעת התלמוד
 דטובא איכא ביניהו ושהת"ד קרא
 לאריכות הכ"פ פין סוף ברכה ורב יוסף
 אמר בין ברכה לברכה ה"ה ריוח סבו
 סותקין הכהנים בין ברכה לברכה א"כ
 מכאן לא לתמוד שבזמן הגמ' היו מאריכין
 בכ"פ פין כדי שיאמרו הרבון כמו שקבר
 התלמי' ומינה ליכא עכ"ל לחב' ריקוי:
וער מה שהשוני התלמוד על הראש
 כלל כ"ה סי' י' ומבקש מחילה
 ממנו על הסגתו נגדו , במחיל' מכבודו
 אין מקום לסאת מחילה זו וכי הרא"ש
 כעשה רס' בעיניו מי פס איתו לראש ,
 על הר"אס ואיך אפשר לעלות על לב
 מבין פנים כח ביד ב"ד לעקור דבר מן
 התורה בקום עשה כנ"ד ה"ה קום
 עשה המלעיל מלרע לא כעובד' דלזיו
 בהר הכרמל בזונו ית' ונביא ראיה
 ממאי דאמרינן בפ' מקום ש' הגו תכיח
 אמר רבי יוסי תודום איס רומי הכהני
 את בני רומי לאכול גרויס מקולקסין
 בלילי

אלא לסתור, וחזר הדין שמנהג לעשו' מלעיל מלרע הוא מנהג בטעות ואינו מבטל הלכה, ולית נגר ובר נגר דוכיל למימר סיכולים הוותיקין להפוך דברו לאהם חיים מכתובתן ומתיבתן בהר פיני, ועוד קיימא לן שבכל מקום שאתה יכול להוציא עבדך מקפק ואי אתה כפקד פשיטא שמחויב אתה להוציא כדאמרין בעלמא כל מקום שאתה יכול לקיים העשה ולא תעשה וכו' כדאיתא פ"ק דיבמות ובסבת פ"ר אליעזר רמילה ובכמה דוכתי אס כן בכורן דידן שהמנהג תלוי להאריך הכ"פין לומר הרבון יאריכו בהן ועוד יאריכו ג"כ די פוסקין של מלעיל באותיות הקוראין וכתקיימו אחד ההלכה והמנהג, ועוד התיבה נקראת בלי פירוד באמצע כדלעיל א"כ לא פיקד כאן הדין שמנהג מבטל הלכה, אלא כיואכלא לרינא, ולו יונח, (פאינו) פעוסים התיבה מ'רע שלא כדון, לא יפה עושים לא כמנהג, ולא כהלכ' וכל מה שאמרו הפוסקי' בדין מנהג מבטל הלכה אינו אלא היבא דמנהג קותר ההלכה, וככ"ד לרבא סתירה כלל כו' איפשר להאריך באחרונות למלעיל ובאחרונות אחרונות לומר הרבון, וזה ברור אפילו לקטן שלא כלו לו חרשין הרי זה רומה למרע בין ל"ב מרות דר' הגלילי ה"ה יש אס לתק' ואס למסור' רכל היבא דיע לקיים מקרא ומסורת שפור טפי וכן מצינו בפ"ק דקידושין דרס רבי אליעזר מקרא ומסורת גבי בכברו בה דררין למון בבירה וכבר

והו"ו

בלילי פקחים פלחו ליה אלמלא תודום אתה נזרני עליך נדון פאת' מאכיל את ישראל קדוים בחון, ותודום גברא רבה הוה וכו', נפקא לן מינה פנס שתודום הנהיג את בני רומי כמה פעמים בפרהסיא ואפשר בהכמת דאסו וותיקי עירו בדבר שהוא בקום פמה או מסוס חסשא פמא יטעו בזה ויעשו לס' קרבן ממע בטלו את המנהג ואפשר לומר פנס מנהג בו חזאזי היה בהכמת מנהגי המקום ועכ"ו כיון דאתי לדי לקול' בטלוהו ורלא כבעל עבר אפרים, ועוד אפשר לומר שדין אקדמות מולין דאיהו כדון של הרב מוילנא אינו רומה לכ"ד לפי שמה שהוותיקין התקינו אותו בין הכתובי' הוא רומיא דרבון דחלמא בין ברכת כהנים דסרי לאמר טבזה נקרא ג"כ מסביר פנים אבל כד' לשבס הקריא' לומר הרבון זה לא שמענו ודבר הוא שאי אפשר לשמוע, ותשובת הרב פרוביכבאל סי' י' היא ראיה לסתור וז"ל כן דרכי לומר ביוצר קונס אבל קשה עלו לשנות את המורגל אפי' מרע לטוב והוי לבלוגס עליו אהבה ע"כ דבריו, הלא תראה שהטע' שלא מיחה לפי שהרגל טבע טני ולפי שהנוסח המורגל בשי הכל ה"ה קוניסה היה קשה עליו לתקן וכפס שמזכה לומר דבר הנשמע כך מנהג לומר דבר שלא נשמע והרי זה רומה לנוסח כל כדרי של אשכנזים שלא היה יכול מהר"מי לתקנו מפני שהרגל, הא למלא ההרב' הו מתקנים א"כ און מהרב הכ"ל דאי' אלא

מצוין ומליץ

ואל העשה פאני וכמו שכתב הר"ם פ"ט
ועוד קדומת הבהן תקנת חכמים היא
וקרא אסמכתא בעלמא לרעת מהרר"ק
פורס ט' והרמב"ם סמיוכהו בכלל המצו'
היא מצות עשה כמו כל כבוד טהורה
תאכלו וכיוצא רכל היבא שהכהן עומד
בב"ה בשעת הקריוא' קורא ראשון משום
דרכי שלום. ובגדון דמהר"ק מכרוחין
אותו לזאת מב"ה כדי שיתקיים המנהג
בלי סתירת המצוה דוקדשתו והדברים
פשוטים והרין עם הר"אם בתשוב' הכ"ל
והראיה שהביא התלמוד מענין כנייתא
זאת אומר' כמימרא דירושלמי אס הלכ'
רופפת וכו' ובכנייתא עי' מנהגא חיגלאי
מילתא דמכיו ארבינא ובאלו פסקו
הלכתא כוותיה, והמבין יבין שהתלמוד
הן ולא ורפוא בדיה כו פע' החליט וכתן
טעם לטבח בניגון ושמך, ויחונך. ואומ'
בפירוש שפוסין המלעיל כהגון ופעם
קותר את דבריו עצמו ואומר סבתיבת
אליך פועים ואל' בסוף דבריו אבל בשמי
ליך פטיטא לי כביעתא בכותחא דמנהג
בטעות הוא ולעניו דעתי כפק האי חורב'
ממנה וישמרך ויחונך דהו' מנהג וותיקון
כמו סכתבתי לעיל ע"כ דברי התלמוד.
ראה נא פקרא חורבה תיוב' ליך וכפיק
מייסמרך ויחונך ושהוא מנהג בטעות
וגם אח"כ חזר ואמר פוט לתקן תיבת
אליך בהארובו' הלמ"ד ברובא דמיכבר,
ואס כבר הורה התלמוד סתיבו וישמרך
ויחונך כעשו מלעיל גמו ובאזנינו שמענו
סניגון תיבת אליך הוא ממס הניגון של
וישמרך ויחונך אס כן גם תיבת אליך
כעסית מלעיל, ולמה קרא לו מנהג
בטעות

והוינו מקרא ומסורת וכתב ר"ע פ"ט
דהובא דימ לקיים סמיה דורשים מקר'
ומסור לכבלי עלמא, והיבא דאי אפט'
לקיים סמיהם בהא פליגי מרסבר וכו'
והראיה שהביא הר"אם מהירושלמי
במקום שהלכה רופפת וכו' היא ראה
בורה, סרירא וקוימת למה סמיהם
הוא ז"ל, וז"ל אבל מקום שאין רפיון
בהלכה אין לך לילך אחר המנהג שהו'
כנגד ההלכה, ע"כ ואיהו לסיטתיה
אזיל סבענין ממון בלבר וס כח ביד
ב"ד לתקן תקנות כההיא דפ"ק דבתרא
וכההיא דיבמות פ' האמה רבא ע"פ.
וכהא נימא מנהג מבטל הלכה לא כן
ברמי אסור והיתר דלא הותר לילך אחר
המנהג אלא איבא דהלכה רופפת ותו
לא. ולזה כוטה דעת בעל באר שבע טלא
כ"ב וז"ל בעקירת מצוה המפורשת
בתורה על זה דוקא נאמר במקו' שהלכ'
רופפת וכו' גם סכתחילת דבריו סבר
דהוא מילתא דאיסורא דרבנן אפי' דריתא
בתורה מנהג. מבטל הלכה כיומקו עמו
דהא אצרו והא אמרו וגם הר"אם סוב' כן
ולוכא ריבא ולא בר ריבא דוכיל למימר
דאין מסנין מנהג דאיבא ביה עבירה
ובכ"ד אי קוסטא היא שמסנין המלעיל
למלרע ובפרט ללא כורך עביר' היא ביר'
לא כדאמרן ואפוכו מטרתא למה. וכן
הר"ב ברור מילל בתשובת כ"ד ואין
להאריך גם כו טובא איבא די בזה לומ'
סמה שהביא התלמוד לסתור דבריו אח'
בקסת מחילה ממנו כמו עעמה מה ר"אס
במה שהביא מהר"ק במעמה דקריאת
התורה דעבת בדאסות בהא אמינא דסב
ואל

בטעות והלא ראי זה כדאיזה, וכד פנה
 לשתיהן, ומה שכתב התלמי 'ראי מבמר'
 דקוכה פ' לולב הגזול דמנהב מבטל
 ההלכה גם בקום עמה מברכה שלאחריו
 סמותר המנהב לאו דלא תשא כ"ל דכד
 כאום וסביב אמר הכי וכי נעשה מזה
 וקוד מוסר נגד ה"אש דלעיל ונבר להקת
 כל הפוסקים דאין כח ביד ב"ד לעקור
 דבר מהתורה. וכפרט א' מעשרת
 הרברות שהו' לאו דלא תשא' הלא תראה
 במתניתין עם מקום שנהגו לכפול כתב
 רס"ו ז"ל, ונהגו כך מפני שיש בו
 פרט דכולה כפולה וכו' וכתב עם ה"ך
 מן המזכר כולו כפול וכו'. הרי לך דאי
 לאו קראו דפסולין לא היה המנהב לכפול
 משובח וכמו כן נימא בברכה שלאחריו
 דאזלינן בתר מהגב' לאו מטעמא דכתב
 התלמוד מדעתו לעקור לאו דלא תשא
 כי זה הוא סיבות גמור ואגב חורפיה לא
 דק' אלא לפי שמינינו בסאר קריאות
 מברכין תחילה וסוף כבון ברכת התורה
 ומקרא מגילה לכן אזלינן בהא בתר
 מהגב' דזימא דכפולת הפוסקים
 מטעמא דקראו אחריו לכפולו וכוה
 סתורים מזד עממן דברו התלמוד
 שהחליט נגד הדין שיש ספק לותיקין
 לבטל הלכה בקום עשה. וכן מה שהביא
 במס דרכי כועס סימן כ"ז בברכת
 שהחיינו לא אתא הרב למימר דקנענין
 מנהב לבטל דין ולא דלא תשא. דאי
 הכי עקרת כל ההלכות שבעולם. אלא
 כמן טעם למנהב וזה ברור. ולרדוזה
 להדמכם דסבר שלעולם האב מברך
 שהחיינו על כל מילת ומילה וכן המנהב

במזכרים ולא שכחום אין מברכין אלא
 על הבכור הידבק שותיקין מזכרים הכיבו
 מנהב לבטל הלכה ולא דלא תשא זה לא
 עלה על לב אדם לעולם. אלא מר סבר
 הכוונת סבר הכי ואין ספק דכל היכא
 דאתרי רבנן מנהב וותיקין מבטל
 ההלכה לאו למימרא שהמנהב סותר את
 ההלכה. אלא שהמנהב מוסר על ההלכה
 אחרת הנורמת שההלכה הראשונה לבטלה
 תעמוד. ולכן הצרכו שהמנהב יהיה
 מפי וותיקין המדרקקים טובא וטפי
 מאחרים. כההוא עובדא דיבמות פ'
 בית שמיא דהוא בדרם בקט' דאיתובוה
 אבי כורסוי' ואתא אחריו' וחטפא מניה
 ורב ברונא ורב חננאל תלמידי רב הונ
 התס ולא הצריכוה גיטא מתתרא נאמרי
 רב פפא בדרם מוסב כסיבי ואת' מותבי
 בו כורסויא. רב אמי אמר הוא עשה
 טלא כהונן ואפקענהו רבנן לקדוסי
 מניה. אי מטעמא דכל המקדש ארעתא
 דרבנן מקדש אי מטעמא דרבנן סויות
 כל בעולותיו למפרע לבעולת זנות.
 והקידושין (פי' קידוסי ביאה) כעקרון
 מאליהן ומעיקרן כדפרט רס"ו פ"ק
 דכתובות. וכמו שהכריח הרב בכימות
 זאב סו' קל"ב כי הוכי דלא תימא דיש
 כח ביד החכמים לעקור דבר מן התורה
 אלא תיבא לויכא עבירה. ובעובדא
 דכ"ט אי הווא אתרי האפקעינהו רבנן
 לקידוסי ביאה הווא עקרו דבר מן התורה.
 ה"ה קידוסי ביאה ואיכא סם עבירה.
 אי לאו מטעמא דרבנן סויות כל בעולותיו
 למפרע לבעול' זנות, והקידושין כעקרון
 מאליהן מעיקרן כרכת הרב עם הא

מצוין ומליין

וזל לית רבך רעבך רבן דליכא רכות'
מדאורוותא וכל דתקון רבן כעין
דאורוותא תקון ועוד כתב הוא ז"ל סי'
קכ"ט. וזל הא דאזלינן בתר מנהגא
היינו מנהג מלא ויבא לירי אסור או חספ
איסור. אבל כשבא מההוא מנהג אסור
לא אזלינן בתר דוב ההוא מנהג ואותו
מנהג לא נהגוהו על פיו ותיקין. עד
אבל מנהג שאין לו דאיה תן התורה
אינו אלא כטובה בפיקול הדעת עכ"ד
והרב ה"ל לא פליג בין איסור דאורוותא
לאיסור דרבן הלא תראה בכ"ד ה"ה
שאין לאשה לטבול ביום. גם פנהגו
הנשים לטבול ביום כדאיתא תם.
וגם מהו יבולות לסמוך על היס אומרים
שהביאו התוספות פ"ב דבדה וגם שאר
הגאונים ה"ה דבינו זרחה ורביא
דהסתא לא חיישי מפוס סרך בתם
ויכולות לטבול ביום והו יבולות לומר
שמנהגם מנהג ותיקין ה"ה הגאונים
ה"ל דהתיריים עכ"ל כיון שרבו המולקים
עליהם הכי קייטין דאסור לטבול ביום
ולא חייטין למנהגא כיון דאפטר לביא
לירי איסור ה"ה סרך בתה. ואם איתא
שהכהנים מהפכים המלעיל למלרע אין
כח במנהג להסך דרבי אלקי חיים שלא
כהוגן ואינו מנהג ותיקין כיון שסותר
ההלכה למשה מפני ככרא בהדוא בגמ'
דכדרים פ' אין בין המורר א"ר ובחך
תקרא סופרים ועיטור סופרים וקריין ולא
כתיבין וכתבין ולא קריין הלכה למשה
מסיני וכתב דמי תקרא סופרים ארץ
ארץ כפשים האתחא כקרא בקמץ הלכ'
למשה מסיני כך קבל משה מסיני ומסד
ליעדאל

קמן דמנהג מהכשרו אחר מעשה דכ"רם
שאין בקירוי החוטף ממס מוסד על
הדין והלכה דהמקדם בבואו הו קירוסין
בטלי כלו' אין לה מקום מטעמ' דכתיב
אבל אין זה סותר עיקר הדין בעובדי
דעלמא דהמקדם בבואה קרוטין קרוטין
א"כ טעה התלמוד להסביר פנים שלא
עמדו על הר ההוראה מהמנהג וכול
לסתור ולהרס את ההלכה אלא כדאמרין
שהו תיקין לקיים ההלכ' אחרת לא חסו
לאותו איסור כי אמרו שרבן שאסרו
באופן אחר הו מתירים באופן אחר וכן
מצינו שהלל תיקון פרוטבול מטעמא
סמכעו העם מלהלות זה את זה וקרא
כתיב אם כסף תלוה את עמי א"כ מנהג
שהנהיג הלל היה מוסד על קיום מצוה
אחרת וגם מה פנהגים עכשו רוב
העולם לגבות חובותיה גם אחר שביעי'
אפי' לרבן דסברי דשמיט' כספים בזמן
הזה מדאורוותא הוא מדינא דכל תנאי
שבמזון תנאי קיים וכמו שכתב הרא"ש
כלל פ' ח"פ ב' דהוי כלו התכ' שלא ושמיט
חובו אפי' בשביעי' דאין שביעי' משמטתו
דכל דתנאי שבמזון תנאי קיים וזה חייב
עצמו במזון שלא חויבתו תורה כמו
שכתב הרמ"ם הלכות שמיטה פ'
שלא עשו תנאי מפורם עכ"ל כ"רעב
זהכל במנהג המדינה ובקתם הדי הוא
כמפרס דארעתא דרבן קא עבר דומיא
דמקרא ארעתא דרבן מקדש גם שלא
הוציא בטפתיו התנאי הנה מבואר
ימחן עמה שאמרו מנהג מבטל הלכה
הוא לפי מהמנהג כנו על ההלכה אחר'
ובכתב הרב בימון זאב סי' קכ"ד בסוף
הל'

מציון ומריץ

סי' קס"ט על מה שנהגו קצת קהילות
 לקרוא בתורה ישראל ראשון בפרש' ברא'
 בכהנים יונאים מב"ה וכתב הוא ז"ל
 בטול זה אינו ביטול מע' דוקדמת
 לגמרי אלא לפעה הוא משום כבוד תורה
 ע"כ. א"כ המנהג בנוי על ההלכה ה"ה
 כבוד תורה. ועוד כתב הרב זל' סי' ר"א
 וזל' אבל מנהג שאינו מותיקין מנהג גרוע
 הוא ואם מנהג הוא ולא הלכה אין ראוי
 ללכת אחריו ע"כ. הרי מבואר שמהגב
 וותיקין מוסד על ההלכה. ומהר"ק
 קולון שורש ט' כתב וזל' אבות הקדמונים
 עשיטא שהיו בני תורה וקבעו מנהגם
 ע"פ התורה והמצוה ובפורס' ח' כתב
 וזל' אין ההנהג מבטל פורת הרוך אלא
 א"כ הוא מנהג וותיקין וכריך שיהיה לו
 ראייה מן התורה. דא"כ הלא הוא
 כמנהגים הגרועים שאין אנו הולכים
 אחריהם עכ"ל. ואם איתא שכהנים
 עושים המלעיל מלרע מנהג גרוע הוא
 שאינו מבטל את ההלכה. אם כן נהרס
 יסוד התלמוד; בהוכיחו שאין לבטל מנהג
 הכהנים הטועים ככ"ל מטעם דמנהג
 מבטל הלכה, עדי בטמים וכהרי
 במרומים: שכל מה שכתבתו ע"כ לקוים
 את הרוך בחולסת סכלי עדיין לא קרית
 קונטרס הדפס בהסכמות החכמים
 עטרות ראשו כדו' לא מקונטרס כתיבת
 יד שבא לירי. וא"כ ראייתו שהוא סוה
 לדפס. בזמן שבא ברפתי הקונטרס
 הכ"ל הדפס בוניבואה דמחתי אין לי
 בענין מנהג מבטל הלכ' ה"ה מה שכתב
 מע' הרב הכולל הרופא המובהק במהר
 שממן מורפורג בר"ן כי כונתי לרפת
 תבדולגש

לישראל עכ"ל. ואם אין למנות הנקודות
 גם שבטנו כזה אינו סותר משמעות
 הלשון כ"ס שאין לעשות המלעיל מלרע
 והטעם לפעמים הוא הסך המזון וזה
 פגד ההלכה. א"כ אין כח במנהג לסתור
 ההלכה למטה מכינוי. ואם הוותיקין
 בבמה דוכתי נקראו מרקיקי' או אפטר
 פיקלקלו דרכי הרקיקי פגד ההלכה.
 וזה שאמרו מנהגן של ישראל תורה היא
 הוא היכא שהמנהג מיוסד על התורה.
 וכתב מה"ר ר' ישראל בפסקים וכתבים
 סי' קי"ט על גלויות שהוא חול ואינו לא
 מזה מנהג התפיל' שאנו עושים למה לא
 מחזיו כפקר' להזכירו בלשון ימים טובי'
 וזמנים. והוא ז"ל השיב וז"ל לא ידעין
 מאי קאמר בהא דכיון שלא למנות מנהג
 אבותינו א"כ מדרבנן קוראים יט' מאי
 מחזיו כפקרא איכא הכא דיש כח ביד
 חכמים לעשות יט' חול או חול יט'
 מאשר תקראו אותם קרי בה תקראו
 אותם. הא קמן דלא הטיב הרב בדיון
 מנהג מבטל הלכה אלא יסד המנהג
 על ההלכה. ה"ה פים כח ברבין לעשות
 חול יט' מהכתוב אשר תקראו אותם.
 וגם מה שנהג להיות הכביא בהר הכרמל
 ימהוראת טעה הוא מיוסד על ההלכה
 בדאיתא בפרקי רבי אליעזר והובא
 בילקוט תהלים סי' תפ"עט לי בלעד אם
 יאמר לך אר' למה בנה להיות בהר הכרמל
 מוצח והקריב עליו וזכות המקדש היה
 קיום באותה טעה אמור לו כל מה טעם'
 לשמו של הק"ב עשה. תנ' וברברך
 עמיתו את כל הדברים האע"כ. הרי
 זה דומה למה שכתב הרב בזמון זאב
 סי'

מציון ומליץ

תאמר למה מעלת הרבנים המסכומים
מלכד הרב מורפורג כלו סחתמו קודם
לכן לא דקדקו כ"ל זה אטיב סהאיתנ'ו
הללו לא נחתו אלא לעיקר הנידון אם
נמצא טעו' בנזון או לא ולר"ל ח"ק
לא על פשוטו עטפוטי האריות המה
וכן מצונו בקרי' בא דמוקי בגמרא
דאמר פרעתיק' וכתב הר"ן פרעתיק'
במקצת והב' לא חס לפרט דלאו בההוא
דיוכא עסיק וכן הר"אם כלל ע"ח סו' ב'
כתוב ואומר אפי כיון ספסט המנהג
סלא להסמיט והכל יודעים זה הוי כאלו
התנה המלוה על מנת סלא תסמיטו
סביעית עכ"ל ופשוט' לן סזה סלסון אינו
מועיל כיון סהוא מתנה על מה סכתוב
בתור' לא סעל כרחיק כריך לומר דה"אס
לא דק בלסון סתכאוי דאוי סזה דויק הויס
כתוב בלסון המועיל ה"ע"מ סלא
יסמיט את החוב והסתא דלא נחית בל'
התכא' אלא במנהג דהוי כאלו סתנה
ימועיל לבבות את חובו לא דק כדאמרן
וגם סמע' סמסכומיס כר' וסבחוהו הא
ק"ל סלאי גט פשוט אמ' ר'יסמעל דרוב'
סויחכיס יעסוק בדיני ממונות והרובס
לעסוק בדיני ממונות יסמע סמע'
פנס' ואומר בגמרא אע"ג דקלסיה ר'
יסמעאל לבן ננס הלכה כר' יסמעאל
הלא תראה סהמסכומיס עגמס כר'ו
באיגרו' הראסונות סויבו סאיין ראוי
לעשות המלעיל מלרע והסכו ולא סמכו
על כלל דמנהג מבטל הלכה כסבה'
התלמי כיון דלא סייך בכ"ד כלל ועיק'
הדרן לרובתין דדין מנהג מבטל הלכה
כל' ער לנקוט כלל בדי בהאי דיוכא

היוכא

הגדלוס קסנו עבה מתחני ופעל ועמה
ותיקן טעות סכחו בסכך דין מנהג
מבטל הלכה ער ססחזירו מסדרתו
הראסונה דלכן הרפוס התלמוד אה"כ
ברוש דעא' וז' מנהג מבטל הלכה
בדבר איסור דרבנן סכילו דרמזא
בראורייתא ע"כ גם סלפוס ריהטא
דמעיקרא לא ממע דרעקיה הכי וצפי'
נראה מרבירו דמנהג כל דהו מבטל
מלתא דתקובא בהרוא בתורה כו כן
כתב צדק' ה' עמוד ב' סיטה ו"ט ול'
כסו' מנהג וותיקן אמרוין מבטל הלכ'
מסוס עת לעשות לה' הפרו תורתך ע"כ
וקרא מנהג וותיקן לקריאת סכסכיס
המלעיל מלרע ועורב סכל כדרא מהתא
במה סכתב הר' אס בפי' דלעיל במה
סעסה אליהו בהר סכמל וכמו כן דק
ז' עמוד א' סיטה י"א ול' מנהג מבטל הלכ'
סל איסור דיבית ע' כ וליתא כמו סרחה
מעלת הרב סכ' בסתי ודיס כל זה
ניסיתי בחכמתו סל הרב מורפורג
ותסבותו הרמתה סהבין תוכן הענין
ותכליתו כו כוסא סלפול הלזה כולו
יסא רוח במולת דלא רמזא עלויה דתלמי'
המחבר באטרונח' במילי דסתרן אהרדי
במה דראוי וסויבו כרו כמה פעמים ללא
נורך ול' הרב סכ' בקונטרס דק' י"ב
עמוד א' ול' ולולי פני מה' רר יכחק
לאמרפונטו היותי נוסא לסמוע בקול
דברו כדי להסקיט רגמת הקמים על
המנהג סהוא לא היותי נוסא את סמי
בפשוטו מלק קליון ע"כ נפקא מוכס
סלא הוי מוכרח כ' להטיב לתלמוד לא
להסקיט רגמת הקמים על המנהג' ואס
תאמר

ליטבא דקאמר וזריך פיהיה לו ראה מן
 התורה פי' כריך פיהיה ניכר שהוא
 מנהג וותיקין ממה שהוברר לן פיה לו
 ראה מן התור' וגם שלא הובררו לן מה
 איכון וותיקין כיון שלא כתבו ע' וכלום
 ואכן מסבירא דילן כי מצינן למנהג ההו'
 ראה מן התורה אמרינן מנהג וותיקין
 הוא וזה הוא סכתבתו באופן הב' אמר'
 באופן הא' סויד מה סכתב הרב הכל
 פורט ט' וזל' אבות הקדמונים פטיטא
 פהיו בכי תורה, וקבעו מנהגם ע"פ
 התורה והמנהג עכ"ל, הכה פהורה לנו
 הרב דהיבא דידעינן פהוותיקין תקנו
 המנהג עלי דידויהו סמכינן דבסתמא
 סמכו מנהגם על התורה, עוד ים הלוק'
 פליסית היבא סמכינן מנהג ולא ידעינן
 טעמיה, ולא כתב פוס פוסק מרי מניה
 או לא כפיך חורבא מהמנהג ההוא לא
 בדאורייתא ולא בדרבנן, באותו סכתב
 מהר"מי בוסא כל כדרי של אשכנזים
 וכיוצא, כדו שלא לגרום המחלוקת
 שבקינן להו במנהגן, ואם תאמר א"כ
 מהמנהג כריך פיהיה מוסר על ההלכ'
 למה אמרו מנהג מבטל הלכ' הל' ל' הלכ'
 מבטל הלכה, לזה אשיב במה שהביא
 הב"י ר"ד סי' ק"ד ברין חלב פעל המסס
 ובין הכופות וזל' ואמי מאתו כתוב בס'
 אנורה בהר פורט כהג' לאסור ובטאה
 קהלות פיהגיס להתור אמנם אלו אין
 כתבי' מכלים של לו ומביאליהם עכ"ל
 הא קמן מהלכה פקדיתא מנהג, וכיוצא
 בזה במס' פסחים פ' מקום מנהגו מצינו
 פני מנהגים מפורדים על פתי הלכות
 פונות וכן בכמה דוכתי, כחזור לפנין

הווצא מתמצו' כל מה סכתוב בפוסקי'
 פדמים גס יסכים והוא פמהג וותיקין
 בתברר בשני אופקים, או פממצאו
 אמוריים גאונים או פוסקים מפורסמי'
 עכ"פ, הר"ה וקבעו המנהג ואז אנו
 כוונת פיהגיס גס שלא כתבר' לנו טעם
 וקוד המנהג ההוא אלא פיהגיס ומפי
 כתבם אנו חיים, פיהגיס הפני היבא
 שלא כתברר לנו מהפוסקים מהיכן יבא
 המנהג אלא פרטינו מהגיס כן כמה
 פנים בפני חקמים גדולים או כריך
 לפינן הוטב אם כמצא אהה טעם הגון
 וראוי למנהג ההוא, ואם ים לו פורט
 הלכה אחרת כדאמרן אז הולכים
 אחר המנהג ההוא, ואם החקמים
 האחרונים לא מצאו פורט או ענף לתלנ'
 בו את המנהג וראו פמהנהג ההוא
 מבטל את ההלכה בין בדאורייתא בין
 בדרבנן אין הולכין אחר אותו המנהג
 ואין לפתוך על מה פנהגו העם בפני
 חכמי הדור ולא פיתו בודס לפי פאין
 מכאן ראה פהוא מנהג וותיקין, כי
 בעונותינו הרבים הרבה פעמים אין
 הקטנים פרים אל מסמעתם של גדולי'
 ופסר בעיניו עוסק, איברא בזמן
 פים פפק בירו מנהגי הדור למחות
 חיובי' למחות ודוק ותפסכה בכל ליפני
 דאמרו הפוסקים בהאו דיכא דהכי הוא
 ובפרט ממה סכתב מהר"י קולון פורט
 ח' ופורט ט', בפורט ח' כתב אין המנהג
 מבטל פורת הדין אלא הוא מנהג
 וותיקין וכריך פיהיה לו ראה מן התורה
 דאל"כ פ' מהמנהגים הגרועים פאין
 הולכים אחריהם ע"כ דבריו, דיוקין

מצין ומליץ

ונזמא דמוק סוף אלמלא נהגו הכהנים
 לעשות מלעול מלרע לוכא מאן דפליג
 והכל מזרים דמנהג סטות הוא, ויסוד
 סיסר התלמוד למנהג קריאת המלעול
 מלרע והוא כדו לומר הרבון הוא זכור
 רעוע כי לא עלה זה על לב שום מנהג
 הוותיק אלא סגסגת רב התלמוד בהכרת
 טוב המלעול והמלרע, כי פעם סבירא
 ליה רכל היכא סמאריוכין ונתר בתכועה
 אחרונה מבקודמת לה אזי נקרא מלרע.
 ופעם אומר שכיון סמאריוכין בקודמת
 לאחרונה סיעור המסקיק לטבע המלעול
 גם סמאריוכין ונתר ממנ' באחרונה חין
 קפידא בכך ונקראת התובה מלעול
 ובהא פליק ובהא נחות וכמדומה לי
 סעדין הוא מוסק' וברבבו סת ספקו
 ולכן בראשונ' כתלה באיגרות הראשונ'
 ועכשיו נחה דעתו בסנייד דעל הראשונ'
 היה קוב' דכל היכ' סמאריוכין באחרונ'
 יותר על הקודמת לה התובה כעטית
 מלרע, וחסב לכתור המנהג הקדום,
 וגזרת רבני העיר, ואח"כ נקט בודיה,
 איגרות סניות, וסבר לקיום המנהג,
 ואומר סענוס' המלעול כהלכתו גם
 סמאריוכין באחרונה יותר מבקודמת,
 ובמחילה מכבוד רבו סממאל ורחיכאה
 חכים ואקיא, שהוא מבית סטככול, על
 סכמו להסיר הבלכול, ולהוציא את
 תלמידו מארץ כבול, טלא ושרה בעיני
 חירס מלך כור להוותה בלי יבול, והרי
 הוא לו ממוסכן וכבול קסור מחוב וכבול
 ולהצילו ממנו המבול, בתוכס הוא טבול,
 ועבר בלי חק כל גבול להעלות רבני
 ריבות עד הזבול, ולא להסכים ולחוס

בירח בול, בהא פליקנא ובהא נחות'
 סמט' הכהן יצו כקי כפוס, בעיני כסיוח'
 כפוס מתחילתו לסוסו ובאמצעותו
 תחולתו היתה בכסרו' כיון סקט בודי'
 סויתן טל איתני עולס, ה"ה המקובל
 מה"רר משה זכות זכר כדוק וקדום
 לברכה ממנוטה, ומעלת הגאון מה"רי
 ברואל, ומעלת הרב בנימין כהן כדק
 מריגון, וסאר רבין בהרבה קהילות
 כר"ו סכול' התקינו והנהיגו את הכהנים
 להאריך בתכועו' הקודמת לכפין, וכמו
 כן לא חטא בכופו כיון סקיבל עליו את
 הדין כמו סהכחכו, ולא באמצעותו כיון
 סהמתלוננים עתה כגדו המה החוקקו
 והיו בעזריו לפעב' כגד גזרתן של רבני
 העיר כר"ו, ועדיין מחזיקים במחלוקת
 וחברו בקסא אל מע' הסר ור"ה לתומכו
 ולקומכו וזה כראה ברור כסמט ממה
 סכתב רבו על התלמיד המחב' המסכי'
 הראסון במיבורו וז' דף ח' פוטה כ"ב
 ואף כי בסניס קדמוניות גם ידו היתה
 אתו וסברתי כסברתו, ע"כ ופי' אתו
 עמו, ה"ה עס כבוד הכהן דכבודו
 ואס באיזה עת אסתמוטי איסתמט
 מעטת כבוד דין סגזרו עליו מעלת
 הרבנים כר"ו, התלמוד ורבו היו גרמא
 בניזיקין כדאמרן ובערט מהס עכס
 סיכו סנגון הקדום לניגון החרס כב"ה
 סלהס ה"ה סל ספרדיכ ועדיין מחזיקין
 בו וחיוב' א"כ מסוס ריכא דרבני דגריי
 דירייהו הון, והס גיריהו הסעוה חייבוהו
 זלאחר ימים מע' הכהן דנירון מעכמו
 קיבל את הדין, אס כן חין מקוס לתלונת
 התלמוד ודעמיה, וכה אומר הכהן עבד
 לעבד

בירח

ויקומו עוררים עליו על סדברתי קמו'
 כגד הרורפים את הכדיק ברינו מעתה
 ומעכסיו אני אומר בכל כחי וכל כונתי
 בוית דוכא אחא לשמוע בקול החררוס א
 דבר ה' ומקדמי סמו וסומרי פקוריו
 ומובטח אני במי סאן בו לא אהבה ולא
 סכאה סובין הדבר לאסורו וידין ביוטר
 לבבו היכן הדין כוטה ואס יקומו
 עוררים כגדו על מה סכתבתי הריני
 מוכן ומזומן להוסיף סנית ידי בעה
 ואחא כגדס חלוץ במלחמה סל
 תורה עד יכא הדין לאמיתו

❖ מציון המריץ ❖

לעבדו מע' המסכומים כר' בוית דוכא
 אחא, ומלבר מה סהכוב והכיע המליץ
 בעריוס לוי רב עדיון להבוא לפני הדרת
 חמתת' ובנותכ' ובתי דוכיכס ומספטכ'
 הוטרס הכריקו וסמוע בין אחיכ' כתיב
 זהמה וספטו ביניכו והרינו מזות' ומוכן
 לסרת אתכס לכל כוויכס באומ' וורא'
 עד יכא לאוד מספטו, ויקירו את חרפתו
 (סחרטוכו כגד הדין) מעליו, וסכרכס
 כסול ומכופל מן הסמים, ואחלה פני
 אלהיס המבקס את כדרך יעורכו ויכילני
 מוד כל הקמוס עליו לרעה ויבכיה את
 הספל ויספיל את הנכוס ויקיר את לב
 האבן מן העולס כוכתיב זהסודותי את
 לב האבן מבכרכס וכתתי לכס לב כסר
 בימוכס ובימוינו הנאולה תבוטר, ויאח
 דבריו המליץ הרינו מוסר מורעה רבה
 סרירה וקיימת בפני כל ב"ד סבעולס,
 סאס במסוך הימים יודע ויתפרכס סמו
 ויקומו

נוסח הבקשה

נוסח הבקשה מחובר הקם כנגד מע' הכהן הכל' למע' הסר יר"ה להלן בערו בפני מע' הסר הכוכר לעיל בעי"כ חת"עג.

אדון המאיר

מנהג קדום ומנהג מיוחדת לזכרוננו

יוצא ירך אהרן הכהן לברך את היהודי בימים טובים שלט' פסקוקי הפתובים בספר במדבר סימן כ"ד והמסמכים אחריו ה"ה יברך ה' ויסמך ואר ה' פניו אליך ויחונך, וסא ה' פניו אליך וישם לך שלום, ובל"ה בפסקוק ראשון תיבת ויסמך התנועה הקודמת לאחרונה היא ארוכה, וכן בפסקוק שני אליך ויחונך, פתיהן ארוכות, וכן בפ' שלישי תיבת אליך ג' ארוכה, וקרה מקרה אם מצר הבשרות שבבני ארס, כי נכללו קרוא תיבות כזרתן כו אינן בקיאות ברקוק הלסון, אם מפאת רוע הניגון העושים בתיבות מקלקלים מסמעות המלה, ובמקום להאריך בד' תיבות הכל' בתנועת הקודמות לאחרוננו מאריכים באחרונות ולא בלבד רעות הן ומאובות לסומען, אלא גם מסכים מסמעות הלסון, ורוע המנהג הזה לא הרגישו בו הסומעי' לסיבת רבוי הקולו' של הכהנים המסוררי' בערבוביא לומי' פעברו כחברו הכהנים והסכימו בוניהם סא' מהם בלבד יברך את העם בקול גדול ואחרים בקול כחוק, ובהגיע תור הכהן לברך בקול הרגישו הסומעים הפרס בון ניגון הכהנים סמהם היו מאריכי' בתנועות האחרונות ומהם מאריכים בתנועות הקודמות לאחרונות

לאחרונות ולפיוכך בקטו לרע מנהג הניגון הנחונב בטאר מקומות היהודים ומצאו שבכל קהילה וקהילה היו מאריכי' הכהנים בתנועות הקודמות לאחרונות. ושני אחים הכהנים עבדיך המחלים את פניך בהגיע יום פלהם לברך בקול רם שלט' פעמים בכנסת הגדולה אוטלויאמי בעיר הזאת פירארה התחילו להאריך בכיגונן בתנועות הקודמות לאחרונות ולא כסמע פוכה פה ומכפסף כגדס, וזה אות מפורסם פגס בעיני הרבנים שהיו עומדים בב' טוב ויטר היה פכוי המנהג לא זו אף זו הרבנים עצמם סמעו ווס א' מפוי הרב הגדול בנימין הכהן מומחה אצל כל היהודים סבלומברדיאה בזמן פעמר כאן כנסונו אליעזר הלוי מורטארא בכנסת הגדול' שהיה מאריך בתנועות הקודמות ולא באחרונות ואין מוחה בידוי ואחר סהרבה פעמים כשמע חידוש המנהג הסב רב אחד למחות ולאפו הניגון החדס ממחי. דכתב פוסק א' סמו תרומת' הרסן. ואחיס הכהנים המחלים את פניך סאלו מאת ראסי' וסיבות וניכיאס. מנטובה פאדובה. די גיוו. פיורינכס וכלס השיבו לזכות האחים הכהנים המתחכנים לפניך. ואמרו פטוב לסנות מנהג הניגון הקדום לניגון החדס. וסאריכו הניגון בתנועות הקודמות לאחרונות. ומכל זה יביאין ראמת

נוסח הבקשה

יג

ראיות ברורות לפני כסא כבודך כל זמן
 שיכונס אורך והדרך ותשובות הרבנים
 הכלל אעפ"י שהן ישרות ומיוסדות על הרק
 לא חסבו אותן מאומה רבני עיר הזאת
 והרב רוקחאבטי בלב"ב שהיה מכיר הדיון
 הזדקק גזר למכות מכהג הקדום בב"ה
 ליו"ט טומו לכונן החדש ורכבי עיר הזאת
 גזרו אומר זכיונו לאחים הבהנים
 המתחכנים שיחזרו לניגון הנהוג הקדום
 וסיאריכו בברכת כהנים בתכונות
 האחרונות וזה נגד כל דרכי הדקדוק
 ונגד הדיו ונגד תשובות ראשי הסיבות
 הכל"ל וע"כ המחלה עניך שמע לקולם
 ובוירך את העם כציווים פעם אחת שלא
 לפתור גזרתם גם שבעת שהיה מצדך
 את העם זלגו עיניו דמעות ובכה בכי
 גדול בראותו את דינו הזדקק כמאס
 וכרמס ובאותו היום עצמו נפתח אח"כ
 מב"ה איטליאני והלך לב"ה של אשכנזים
 שם הבהני עוסים קצת ובקירוב הכונן
 בקצת אריכות בתכונות הקודמו. שם
 עמד זמן רב וא"כ ראשי ב"ה איטליאני
 התקינו שהכהנים יחזרו למכהגם ראשון
 לברך את העם וחד בקול רם ואז חזר
 המתחנן אל ב"ה איטליאני. אבל הוא
 ואחיו היו מניחים סטאר הבהנים וברכו
 בקול רם והם בקול כמוך קודמו התיבו
 כתיקונם וכמו שכתובים בספר התורה
 וכן עשו במשך שנה אחת ויותר. ואחר
 חג המזן שעבר חזרו האחים הכלל לברך
 את העם בקול רם כסטאר הבהני שהיו
 בחברתם מלבד הד' תיבות הכלל שהיו
 קוראים בקול מוחד כרצונם כדי שלא
 להאריך בתכונות אחרונות לא בקודמו

לקו ולא באופן אחר שהוא נגד הדיון
 ועוד כדי שלא לערוב סאר הבהנים
 שהיו מכנים כמכהגם הקדום ובאופן
 שאין קול האחים הכלל היה נשמעת
 מהקהל ולפי חכמי הנגין אין זה גורם
 ערבוב הסוד. וברך זה דרכו זמן רב
 ואין מוחה בדיניהם. גם מרבני העיר הו
 בב"ה וכן הבהנים וכל הציבור ולבסוף
 כדי להשלים דיופתם בלתי צדקת זה
 תפעה ימים שלחו הרבנים את שלוחם
 בבית המתחכנים לכוות שיבאו בבית
 הכנסת ולברך את העם בקול רם.
 ומתחכני כדי שלא לפתור חוק היהודים
 ודרכי הדקדוק הכתוב באיגרות של כל
 הישיבות הכלל מהלומ' ברדיה הלכו
 לברך את העם בב"ה אשכנזים וב"ה
 ליוונוטיני לפי שבהם קוראים התיבות
 כהונן ולפי שאתמול נעשתה הכרעה
 בב"ה איטליאני מקמם של שלטה רבני
 העיר בלבד כנים מהם קרובים זה לזה
 וא' מהם נובע ברבר לפי שהוא א'
 מאפטר' עופי ב"ה איטליאני. והרב
 הרביעי לא הקבי' עם סאר הרבנים לפי
 שרעתו היתה שזה נגד הדיון וכן הוא
 באמת כוונתו שיחזרו לנגון הקדום אע"פ
 שהוא מקולקל ומשובש ושעות החלטי
 ולפי שבהכרעה הכלל ביארנו שמה שעשו
 הרבנים הכלל היה ברשות מע' הסודים
 כחה דעתם של המתחכנים אליך וען כי
 הם בוטחים בדיך הזדקק ובמספיק
 הישרי' שמעלתך המאירה אחר שתשמע
 דברי המתחכני הבהנים הכלל. והאיגרות
 שהציבו ראשי הישיבות הכלל גם שהן
 כתובות בלה"ק יעתיקו אותן בלשון לעז

נוסח הבקשה

למה טכשאלתי ממע' במס' הויקר
 כמ' מש'האלו דוד כמ' נחמיה
 ב"ר ברוך הכהן י"כו טבקס לירע
 אמיתתן סל דברים בעמין המחלוקת
 פלומים סעברו היה בנגון ברכת כהני'
 הרויני מעיד באמת טביוס טמחת תורה
 טכת הת' עג בפני מע' רבני העיר ממוכי
 הקק' ואטרוטופי ב"ה סוד מילי כרו כמ'
 נחמיה הכהן י"כו הכ' ל' קב' עליו את הדין
 טדנו רבני הק' קי לעטות טנגון טכהוב
 מיקר' בברכו את העס וכלא לסנותו כלל'

נהרוני מוכן לסרת את מע' בת
 לכל אטר יכות
 וכו' ומחקך
 וכו' .

להטמיעס למעלתך, וכו' ביני מבקשים
 ממעלתך טתתן לאחי' הכ' ל' רטות לברך
 את העס בקול כמוד בבית הכנסת הכ' ל'
 במכהבס החרט, ער טיכא לאור מטפטס
 היטר מלפני דיוך הדק בכוויי החלטי .
 אל הארון המאיר והטהולל במקוס
 מע' הטבמון בער נחמיה ואחא
 הכהנים יהודים :

נוסח

תטובה מהרב כמ' הרר יוסף
 בורגור מ"ר טל ק"קי פיראר'
 כר"ו למע' הרב כמ' הרר יהודה
 פארובה כ"רו ר"מ במנדוכה .

פירארה חויר מטנת **הת'עה** ליטירה כו ט"ל לספירה

עבר מטועבר לאדוכי **יוסף בורגו**

איגרות הראשונות

שופם ותורף שאלות - ותשובות - הושאלו ער ניגון ברנת
כהנים שמנגנים בעיר פירארא - לעמנואל ריקי
פינאי לדרחים לי שלום

(שאלה)

(תשובה)

אשך

והודיעני דרך זו אלך -
לבדך את עמו ישראל
עם קהל ערת אחי הכהנים, וען כי
דובס ככולם מאריכו' בכוננס האותו'
לברן טבאפי תיבות ויטמחך - אלך
ויוחוך, ער כי יסובו המלה למלרע, את
אשר ערלו טפתי להוכיא דבר מבוכה כי
האי, והכס כושאים דגלטענתם לאמר,
כי מעת בעל תרומת הרסן היו נוהגים
המנהג הזה ולא מוחה בהם, אדרבה
הוכיא לאור משפט דובס, ככל הכתוב
בתשובתו סימן כ"ז, ואחר כך אמר
ענין לחנות דעהך חף אתה, ואם תורת
אמת בפייהם, או עולה כמזא בשפתם,
ואם יש לכהונ כהם, או המנהג לבטל
כהלכה, ולהאריך באות שלפני
האחרונ' כאשר דעתו נוטה לקורר ולזמר
ושלום.

מה

לי ולך אחי, כי באת
אלני להלחם במלחמה סל
דבר זה, ואכי בער ולא ארע וכסיל,
ואין לי עסק בלימודים, כי מלאכ'
אחרים נעשות על ידי, והכני חוץ
ממחיבתי, האמנם למען לא הסב אחר
ימיני מפניו או"ה, אגלה בלחש אזכך,
ממה שלמרתו מרבותי, ואחזה לך דעתך
הקלוטה וחלושה ואומר.

כי

לא בלכר הרר' איקרלן בעל
תרומת הרסן ירע ולא מוחה
במנהג ההוא, אבל היו במקערין הרמי
בעל הלבושים, והר' לבן בהגותו,
זהו לה' למגן בעל מגן אברה' בסירוטת
לא"ח, ואם כן כראה לבאורה שהדין
עם אהיך הכהנים, כי מו יוכל לפשוט
את אשר כבר הורו גאוני עול, ומי יבוא
אחרי המלך, מאן מלכי רבבן, לאמר
מרוע ככה עשית.

אך

כי מעיינין טסיר, מבינן
דאפכה 7 2

אכני השואל נחמיה בן לא"ה בריך
בהן זכרונו לברכה, פה פירארא
ערב ראש חדש אלול **הת"ס**

מס ב ז

אינרות הראשונות

דאפכא מקתבר' ובסוס פניס אין דעתו
בוטה סוירו המורים כזה וכדומה לו
מהרהאות והטעמים שאביא.

זו מזו בסוסם התיבה ככל המבואר
בדבריהם ז"ל.

ראשונה

כי הבקי בענין
הכנון של בני
אשכנז ופולוני' א' יודע שאין סוס דאיה
מדבריו בעל תה"ד הנזכר לעיל, לפי
סנהגים להאריך בקולות והברות בין
כל הויבה ותיבה, כמ"ס בעל תרומ' **ה**
הרסן שמאריכין בכ"ף, הויכו שמסוימין
תחילה התיבה כהונן וכמות שהיא. אס
מלעיל מלעיל, ואס מלרע מלרע והתוספ'
שמוסיפין בקולות והברות אין מוסיפין
וגורעין על שלימות התיבה, וזה ברור
למבין ויודע, שהרי כתב ז"ל הכי נמי
אע"ג דאין לומר טבח ובקפה אחרת
בעוד שהכהניס לא סוימו התיבה של
הברכה, מ"מ לאחר שנמרו התיבה
ומאריכין רק בניגון ההברה האחרונה
מסתמא אין קפידא תוכו', ולעיל יתה
כתב ז"ל הא קמן דאין ראוי לומר אפילו
מילי דטבח והודיה בשעת ברכת כהני'
אלא דהכמי' התיירו לומר בקס' זו דרבון
העולמים, ומ"מ כידן לדרקן שיאמר
לאחר סמיימו הברכ' וכו' ומה שמאריכין
בכ"ף לכנון איכו אלא תוספת וכו' עכ"ל,
ולפי זה גם מר"מי וזה"רי לבן, זה"דא
סגל כתבו המנהג הנזכר לעיל, כי ידעו
מה הוא שאינו מבואר לידו גמ'וס כי
אשכנזים המה, והנהגה בהדיא כי מעולם
לא עלה על דעתו, ועל דעתם, שיאריכו
אותיות אחריות קטורות ורבוקיות עם
האותיות אשר לפניה', רק יפרדו אותכ'

ואם

לחטך' אדס לומר דזה רחיה
בקנה, ושבע' תה"ד דבר
בסתם על כל המנהגים ולא על מנהג
האשכנזים דווקא, כי לא נתן דבריו
לסיעורין, אעבור עליו ואראך אף לפי
דברך, כי אין למרו' ממנו לקיים המנהג
הזה אשר הוצא במאלחק, וען כי מעולם
לא הורו כי האו' ש' א' מהפסקי' שהבאתי
ולא זאת היא הסגלה ולא זו הבעיא שנסגל
לבעל תה"ד ער כי נסמוך עליו, כי נסגל
ממנו או כידן לדרקן לומר הרבון דחלמ'
דחקיכו דבין למימר בהרז כהני או לא,
והוא לפוס דיהטת הפרכא הטיב את
אשר הטיב, ולא סגל על המנהג או
כרוק וישר הוא או אשכנז ואין דבריו א"כ
הוכחה, לפי שלא שאלו אותו בכ"ד ואין
לומר, או לאו דהיה המנהג כשר, היה
שוכה פה ומשפך עליו, כי ז"ל שלא דכה
להטיב שלא כענין לשואלו כהלכה, ועוד
כוכל לומר דכיון שלא היה הדיון זה
מעכשיו לא רק כולי האי ובכנון זה כתב
בעל או"ר תו"רם במלת כדר לעמר,
על ההוא דכתבו עלה מה"רא
דמונט' פשיליר וה"ן נגד הסכמת שאר
הפוסקים, ובפרט, לההוא דהר"מה
והמאירי וז"ל הר"מה והמאירי נחתו להכי
וכו' אבל הר"א מההר"ה ז"ל לא לכך באו
ולא זאת מלאכתם, לא שאגב אורחיהו
בהיותם מפרסום מסכת חולין, שבעו
בזה הלשון וכתבו עליו מה שצראה להם
בתחילת העיון וכו' עכ"ל, הנה דאפ'

שאן וכו' מקום הניחו לי להתגדל ואין לומר
כי על כד היות טוב אח"כ ולא בעל ממנו
תירוץ התוספות יען יותר טוב לאומר
באמצע ברכ' כאש בוכים במס' דבוריונו.

שנית

כי המימרא שהביא בעל
תרומו הרטן הל"ב בתשובתו
מר' חייא בר אבא וכו' אינה הנוסחא
האמיתית לע"ד. כי רצה להוכיח ממנה
דאין לומר הפסוקי' בהדי' דכהני מברכי
ומסס פרץ לעשות לו דרך שאין לומר ג"כ
הרבון. ואדרבה היא הנוסחא לאומרם -
כי זאת היא הגרסא הנכונה הנמצאת
בגמרת סוטה פ"ו ואלו באמרו דף ל"ט
זו"ל. אמר רבא בר אהיבא אסברא לו -
אחרי ה' אלקים תלכו בזמן שהכניס
מברכי' את העם מה הם אומר' א"ל זירא
אמר רב חסרא ברכו ה' מלאכיו וכו' ו
ברכו ה' כל צבאיו וכו'. ברכו ה' כל
מעשיו וכו'. במוספי דסבתא מה הם
אומרים אמר רב אשי סיר המעלות הנה
ברכו את ה' וכו'. במנחה דתענית' מה
הם אומר' אמר רב אחא בר יעקב אס
עווכיכו ענו בנו וכו'. בכעילה דיומא
דכפורי מאי אמרי אמר תר' זוטרא ואמרי
לה במתנית' תנא הנה כי כן ובורך גבר
ירא ה' יברכך ה' מניין וכו'. א"ל חייא
בר אבא כל האומרין בגבול' אינו אלא
טועה אמר ר"ח בר פפא תרע שבמקדש
כמו לא מבני למימרינהו כלום יש עבר
שמברכים איתו ואינו מאזין א"ל אחא
בר חנינא תרע דבמקדש כמו לא בני
למימרינהו כלום יש עבר שמברכי' אותו
ואינו מקביר פנים ופי' רפי' העם מה הם
אומרים

ברבד שהשלמים ההם הרחיבו מה
זה הריכוו לפון, ראה מה דם לנחאמי סלא
לפסוקי' כמותם בטענה דלא דקון, כיון
סלא לכך באו, כ"כ בנ"ד סה"ר בעל
תה"ד לא דבר בו, פסטיט שאין לקחת
דאיה ממנו על המנהג, יען לא נחת
להכי ולא לכך בא זאם ה"רם ופה בעל
הלבוסים, ומהרי' לכן, זה"ר סגל כתבו
גם הם המנהג כדאיתיה אין דאיה, כי
כולם נוסרו על מה שמכחו בתה"ד הנזכר
לעיל, ולא הוסיפו כלום מהלמן, וכומו
סגבר על זה עוד בס"ד, ואברא לולי
דמסתפיכא הייתי אל' שהטעמים זהראו'
שהביא בעל תה"ד, כבודו במקומו מוכח
אינם מובנים לו, ואינם מוכרחים לע"ד
להוכיח תירוק דיריה, זק"ו כודון דירוק,
ארכ"ב העת כי פרח מטה דאיותיו, ויזכ'
פרח ויזכ' כיון הוכחותיו, על ימיו פר"כא
דקום ועל שמאל תפרוכנה קוסיו ובעיו'
כיו"ש לתמוה ממנו שהעלה בבל תאמר
הרבון דחלמא בהדי' דכהני מברכי' דת
אחר קיום הברכות, בהשענו על משפכ'
המימרא דפ' אלו באמרו, יען היתה
מימרא' בפסוקי' אחריני איתא, או אמרינן
או לא, והחמיר ברבד שכבר הקלו בו
רבתינו, דאם אמר באותם פסוקים
זכוכ' בהם ולא לאומר' נוחא יען כי אשפי'
שכמכא מחלוקת גדולה בין הפוסקים
פאטר נביא לפנים רובם ככולם מודים,
דרבנן פליגו בס' והכריעו סלא להעלות,
על דל' שפתינו, יאמר ברבון דחלמא -
סלא נמכא סוס אחד מחכמי הגמרא
מנברו. אבל תקנו לאומר' מסני הככ'
עמו שאברך אף אומר כר' בהתירו בית
שאן

איגרות הראשונות

באור פה הכהנים מברכים ע"ס יהיה
 ח"כ כמו טוהיה מודה על האמת כי
 סברת רוב הפוסקים מקבילים מאין
 לומר שום פסוק בהדי דהכני מברכי
 חב' ברבון דחלמא מבינו להפך דארובה
 חכמים תקנו לאומרו אחרי אשר יבא
 מפי רב יצחק בברכות פ' הרוואה וזה
 משום סכנה כמו שכתבו התוספות פ'
 נאלו נאמרים דמשום סכנה התירו למאן
 דחזא חלמא וכו' לומר הרבון עמא כריך
 רפואה לחלמה וכמו שמורה גם בעל
 תה"ד לרבר זה ולמה ח"כ משום א'
 מעיר וטנים ממעפחה טיחלוס וכפטו
 תעגס עליו עד מצריך לומר הרבון
 כענות עליו את כל הכתוב במגילת
 הגאונים והפוסקים וכעשה תקנה
 הבאה לדי תקלה כי האי להאריך
 בכ"ף טל וישמך וכו' כדי שבתוך כך
 יאמרו חזתו יברוהו בהדי דהכני
 מברכי דמשום רפואה תקינו ליה :

לאמרו וכו' פיראזו מברכי פנים ומודים
 לפנו על ברכתיו להראות שהן נוחות
 להן ואינו מברכי פנים וכו' להראו סברת'
 רבו חביב' לו וערבה עליו ותגמול לרבו
 עליו בכך וכו' וכראה כי כך היא גרסת
 הר"ר אבורד"ס והר"י בעל הטורים
 והרמעי וה"רא ס"ג אף כי באיזה חלוק
 ואף כי הרי לכו וכו' יוסף כראה דגרבי
 כב' עתה מ"מ הדבד לכאורה מקול
 ולא אפיקא בהדיא אי אמרינן ליה
 בהדי דהכני מברכי אולא דאע"פ
 שהלמע בתשובה ז"ה ואבול"הם בפני'
 תפילות של חול ר"ב ו' ובע"ט סי' קכ"ח
 והתמכץ סי' קכ"ח ומתמאי בעל
 ההגאות סי' קכ"ח ואחרים עמ"ס
 פסקו שלא לאומרי. הלא מה"ר"ן זרח
 בספרו דדה לדרך דפוס סבוניטא ר"ב
 פ"א הביא המומרא הס"ל וסברת
 הגאונים. ופסק אפי' הכי דהאומר
 הפוסקים של ברכו' מלאכיו וכו' אינו
 מפקיד ע"ס. והכל בו בסס הר"ר יצחק
 כתב הרבה פוסקים לאומרם בעת ברב'
 כהני כמו וברכך ה' מציון וכו' ארונים
 מה אירע שמך וכו' אמרו כאישון בת
 עין וכו'. ואמר ומבלעין פוסקים אלו
 עמוק א' על כל מילה ומילה כשהכנים
 מנגנים בה וכו' ע"ס סי' קכ"ח דף קמ"ג
 ויותר מזה הר"ד בעל סל"ה בחלק תורה
 שכתב סוף פרשת נשא הביא בפס
 בעל צרור המור. מס בן כ"ב דרך
 תפילה וכתב ז"ל האומרו דרך תפילה
 כזה הפרר ועיל לו מאר' ובפרט
 כשיאמרו ברכת כהנים וכו' ע"ס והר"ר
 בעל שעריו פין הביא תפילה א' לאומרה

שלישית דהראיה שהבוא על
 המכה שמתריבין
 בב"ק וכו' מתובת אחד אינה ראיה
 לכ' דר' דבשלמא התם טעיר קאמר דכל
 כמה רלח קיים למילתיה לא משתמע
 וכדכתב הרם לנזאנו הזכ' לעיל בדרך
 חיים שלו ע"ס וקבלת על מלכות שמים
 בתובת אחד צריכה כי היא צריכה כי
 היא העיקר לאחרות ובאמצע תובה לא
 טויבא ראיין לה משמעות אבל הכא איך
 הכרון דומה לראיה דהתם האומר אחד
 הוא הוא בעצמו מצריך לבין לכן והיה
 יותר מתון בדין והכא הן מברך וישראל
 מתין

בגור

מכונן, ומי ומר דהצרכיכו לשתפלל בעוד
 שאומרים קופי תיבות דווקא דיוסמך
 אליו וכו' הם אמרו ליקום קמי כהני
 וכו' ולקיים בהדיהו זמן, ולא אמרו
 בסוף תיבות וכו', וא"כ מנין לו לרבינו
 מצרי לרקדק וכו', ואם במימוני בהגהה
 פ"ד מהלכו תפיל' מצינו עמה"ם אמרו
 בסוף כל פסוק ופסוק, וזמיר' הוא שהחמי'
 על עצמו, ועוד דבסוף פסוק לא משמע
 דווקא באות אחרונה, אדרבא באמצע
 תיבה, ומחבא פסק מהר' מאו פ"קב"ח
 בעיקר מ"ו רטוב לאומרו בעוד שמכניס
 התיבות שבסוף הפסוקים, ואף על פי
 שבעל מנן אברהם פירש בו בזה הלשון
 בעוד שמכניס התיבה, וכו' בסוף תיב'
 אבל לא בעוד שאומרים התיבה, אור'
 תורתו יזרח במקומו, ומשמעות הלשון
 אינו כובל פירושו, אבל פי' כך בהשגנו
 על תה"ד אשר הביא דבריו אח' זה ע"פ
 וא"כ יש ויש הרבה מלות שיוכלו לאמרו
 בעוד שהכניס מכניס אחרים וכו' וכו'
 בתפילתם עד כי יסוימו עתה ולומר
 בהדיהו זמן, בתקנת חז"ל, ובה לא
 כשרך לומר אותו ג"פ כאשר כתבו
 הפוסקים הכ"ז, כי המימרא לא תחמיר
 עלינו כואת בטופס דבריה, או יאריך
 באומרו אדיר במרום וכו' כדפירש בעל
 מנן רוד בפי' לסי' ק"ל מא"ח, על ההיא
 דכתב הע"ע מאן דחא חלמא וכו' ליקום
 צהרי כהני וכו', ואי לא לימא הכי וכו'
 פתב וזל ואי לא לימא הכי, פי' אם אמר
 אמירת רבס"ע קודם סיום ההכני'. לומר'
 זה, דבזה יסוים עם ההכניס עכ"ל הכה
 דקיים ג"ס הוא לומר הרבון בהדי דכהני

מכונן, וען א"ח שאם סובר כבעל תה"ד
 מיהיה כ"כ סהות באריות הל' רשלוס
 לומר הרבון, וישאר לו זמן לומר אדיר
 במרום וכו', קודם סיוימו חלל כראה
 טרעתו שיוכלו להתחילו באמצע פרסה,
 יותר מעורם כראה מקיים לזה ממה
 שבפי' קב"ח עשי' כ"ו זיין כ"ד הביא
 דברי התוספות הזכר לעיל, להבחין
 זיין פסוקים המוכרי' בהמרא ובין רבון
 דחלמא וע"ס

רביעית

מי סברת הכברת
 פניס. כפירוש בעל
 תה"ד הכ"ל לא טויכח הכא. חדא היא
 היא המוכנת לומר הפסוקים וק"ו הרבון
 פרהוכחו לעיל ממוסח מיטת הגמרא
 עכמה. ואם ראינו בה"ד ריק מגילה פ'
 הקורא עומד שמביא המימרא הכ"ל כפי
 מוסח בעל תה"ד הכ"ל. כבר תיקונה
 התיקוני הר"ר מליקויו כפי טויתכנו
 וכו' מחתנו ועוד כהו דהכנסחא תהיה
 כפי מה שהביא הר"ר איסרלן הכ"ל.
 (מה שאינו) מ"מ הכא ליכא למימר בהו
 אותה סברא. וען תקנו לאומרו מפנה
 הסכנה. ולא חשמו להאי. אבל ראו
 דסוין ביה הסברת פנים ועוד איך נוכל
 להקיים ממחלוקת על הסתם וליתן
 חומרת המחלוקת על הסתם. כי היא
 דפ' אליו כאמרי' היא במחלוקת ואיך
 כלמוד ממנה על ההיא דפ' הרואה
 שבאה בסתם י' ועוד אם איתא דנקיים
 וכערוך זה מזה. הל"ל לבעל הגמרא
 לרמי עלה דפ' הרואה. מההיא דפ' ואלו
 כאמרו, הנה פי כן נוכל לומר המלות
 כאשר

מכרי

איגרות הראשונות

הב"י. אף כי כבר איורנו פהם לא חדמו
דבר מדעתם לא הביאו הדברים ככתב'
מ"מ נודה שגם הם ארחו לחברת הר"ר
תה"ד וע"כ נבוא לכללי הסברות ומדון
פאסי יהיו חכמי ישראל ה"ה בעל תה"ד
בעל הלבוסים, וה"רי בעל הגנותיו
ובעל מגן אברהם בכף מאזנים,
וסוגית ברכות פ' הנואה, ובעלי
התוספות ובע"הט, ובית יוסף,
ומהר"מאי, ומה"ריל ובעל מגן רוד בכף
סניה (בהתחבר עמהם בעל ברה לדרך,
בעל הכל בו, ובעל של"ה ובעל פער
ציון. אשר הם מפרזים על מרותהם
ומחירים לחרץ לשוננו בעת ברכת כהנ"ל
בפסקוקים ובתפילו וק"ו סיתירו הרבון
וכריעו אלו ויהיו כחיד לגבי רבים
דהלכה כרבים. ונקטנו אס כן דאין
הכרח להאירי בקף וכו' יען כל קרקורין
דקרקר האים האלקים הקדוש יהוא.
היה כדי שפסמה לטמו מחסום בשעת
הברכה וזה חין כורך לנו כי כבר
הותרה רעויתה.

עב שיו

סוכנו לדין דאין ברברי
בעל תה"ד הכ"ל ראה
למנהג אחיד (אם כדברי
הראשונים או האחרונים)
אומר מטעם וראה.

חמישית

כי מי שמע כזאת
לשון בזמורנו
ובנינוכנו כוונת הסתוב"י. ובמקום
סיהיה לנו לעמוד על הברכה ולאומרה
בלשון הסדרור אכחנו כולו האי עד
סגסוב

כאשר הנה ולא נכנס במסד דוחק, ולא
כצורך לאחוז את החבל בסני ראסים,
לחטבו מזר אלקיום ברכה, ומזר אחר
אחמע ברכה, כהיה ו"לרהבוא.

ואחר

הדברים השא אשר כתבתי
מכאתי און לי, במהררי
קארן, כי אחרי הביאו בב"י שלו סי' ק"ל
את תשובת מהר"רי אורלן בעל תה"ד
הנזכר לעיל ככתבת וכלמונה, כתב
עליה ו"ל, ובתשובה אסכנותי מכאתי
(אשר לפי ע"ד היא מהר"ל בס"ת שלו)
דבנו של עולם דמקמי כהני ים לחלק
דחטוב פער מאזון לו, שמראה עצמו
שמקבל ברכת כהנים וכו', ועוד ו"ל
דקבלת רבותינו דע"כ כך מתבטל החלו'
וכו' וסיים דבריו בזה הלשון ולו בראה
שעם ראשון דתשובה זו עיקר, דכיון
דברכת כהנים יש לה כח לתקן חלו' רע
כשמתפלל עליו באותה טעה, הוי פסור
מענין ברכת כהנים, והוי עבר טרבו
מברכו יהוא מאזון לו ומסביר לו פנים
עכ"ל הנה כי לא הוכיח דברי בעל תה"ד
הנזכר לעיל, אדרב' הביא האים לסתו'
דבריו, דעל כרחין פשו קאמריין הרבון
באמצע ברכה אפיו מכח סברותיו ו"ל כ
אין לנו ההכרח להאריך בכף וכו', ולא
לחנם הר"רי קארן הנזכר לעיל פסק
בס"ע שלו כלשון האמור בברכות, ולא
חלק בין ראם הברכה לסופה, אבל די
לו דלסיים בהדי כהני כאם אסקו בנמ'
וכו' והגם כי ראינו שמהר"י בע' הלבוסים
בעל הגנותיו, ובעל מגן אברהם
מסבמים לדבריו בעל תה"ד נגד סברת
הב"י

נעים . מה שאין הפה יכולה לדבר .
דוק ותשכח .

שמינית

כי כמו כן יצואו לקרות
מלת אלוך, אלכה, לשון
הלוכה למ"ב, ובאים לעשות דע ממה
מעשיו עד הנה, והם ושלום מהשמים את
הברכה לרברו הבאי. והלואי שלא יהיה
זה סבה לרחק ולא לקרב את העת אשר
אנו מוטלים, כאשר כתב הר"ר עקיבא
בער בעבודת הבורא שלו על כוונת
אריכות הקולות אריכות הגלות, וכולי
ע"ס, ויותר מזה בסמו ובספתי. דבר בו
הר"ר מוסק' אטו בפרושו למ' הכוזה
מאמ' ב' סו' ע"ט בשמות לטו ובמלות
על דבר המסוררים ההופכים משמעות
התיבות, בהורידם למטה לארץ, את
אשר בטבעה עולם הוא למעלה פתח
ו"ל. ויהי בראותי כי מקצב הסיר על
מפרכי דקדוק לשון הקדש ישכון וכולי
המלכותו עליו אמלא הרשב"י לא בתמלא'
ס"ר לא מחרבה של ירושלים. כי היתה
חומת ל' ירושל' מפורצ' וכו' ע"ס בארובה.

תשיעית

כי במלת ויחוקך .
מסורי' טעם ומשמעו'
והצבת התיבה . יען כי תיבת ויחונכה
מלרע אין לה טעם ולא ריח וחס בקריא'
התורה שהוא תקנת כביאים, אמרו
שחס טעה אפילו בדקדוק אות א' שמשתכ'
ע"י הענין מחזירין אותו . כאשר פסקו
במע' סי' קמ"ב סעיף א', הלא בכ"ר
שהוא מצות עסה מאוריותא טעם לנו
להזהר בה, ולהשגיח בהק' מאונס כל
8 עיקר

פסוקי אף הדבר ממלעול למלרע. הפך
כוונתה, שאף הוא תשוב אמריה לנו .
גם לי לבב כמוכ', אם הויתו רופה לרב'
במלרע, וכגון זה כתב הר"ם לנוח"נו
בר"ח שלו על אותם סמדרגוסים ד' של
אחר בק"ס, וז' ל' כיון שה"סוי רפה שלא
להדגים הדלת וכתנה לנו רפויה, אויך
ויכונו ארס להדגים מה שה"סוי רפה עכ"ל
ועוד לפנים כתב, כן כתנה לנו אלהינו,
ואין לנו להפוך דברו אהי' חיים, להדגים
מה טרפה עכ"ל, וע"ס מהאריך, כפה
כאמר בכ"ר, כי מוי הוא זה, ואיזה הוא
אשר ימלאו לבו לעשות הפך מה שממס'
לנו ולאבותינו, ולהטיב הרבר ממלעול
למלרע, ואם אכחנו בקרא התיבות כאמ'
ועלה על לבנו, כעסה כלו היתה לסוננו
הקרעשה עיר פרושה אין חומה, כאשר
כווח הר"ר ד"ס ארקיוו' לטו בערונת הבטס
סלו של"ב, אף כי בדרכי השיר
עניינו,

ששית

כי הלא מדרך הדיקדוק
כטעם סגול באות סלספי
האחרונה, אין יכולת בלשון לקרותו
בטבא נע, ואין ראוי לעשות כן והס
במקום ויטמך בסגול, ככנונס ויטבו
הר"ם נקודה בשוא נע, וכיוצא בזה
קרא תגר עד למרבה הר"ר בעל ס' לה'
ובפרט על אותם סמדרגוסים יותר מראוי
הד' של אחר, באמרו כי כראה כאלו הד'
נקודה בש' וא' וכו' ע"ס

שביעית

כי כמו כן בנגוס
קוראים סכו שואים
ח א נעים

איגרות הראשונות

תבל עמו, בעבור היות הטעם להאריך
המלה קודם המלך האחרון שהוא תחת
בית תבל, וקרא מלעיל, כי הוא למעלה
מהבית וכו' ומלרע שיהיה הטעם במלך
האחרון כמו מכון תבל וכו' ע"ל, ועל
זה אין לי צורך עוד להאריך:

ואם תשוב אמריך לי ותאמ' לדברי
בעל תה"ד ה"ל, הוינו מאחר
טיוטיואל מפיסה הברה וקול תמועה
האחרונה הנה כבר טיוטיואלותה, וכל
עוד טיוטיואל בה אינו אלא תוספת, וא"כ
הברת תמועה האחרונה, היא יותר
קצרה משלפניה כמשפט המלעיל, אף
אני אומר לך טול מה שהבאת, ולא ימנע
מחליקה, אן שהארכת ההברה וקול
התמועה יוכיח לא תוספ' (כדברך) או לא
נגמרה עד אחר ספק הקול, וההברה
כברתה מפיסה, אם תאמר כדברך
הראשון לי שבהואית התמועה כגמרה
והארוכות אינו אלא תוספת, אם כן על
ברתך תכרך לומר ככה, גם על התמועה
שלפני האחרונה (כי מה ראות לחלק)
ותהייה השמות התמועות שוות, ואף
יבחן ויבדל המלעיל מהמלרע והמלרע
מהמלעיל, ואם תאמר שלא נגמרה עד
הפסקת הקול דווקא, חזרנו א"כ על
הראשונות, היינו שבהאריך תמועה
אחרונה, יותר מהראשונה תהייה
מהמלעיל למלרע, וזה ברור.

ואם תאמר כי רחמא לבא בני •
והואיל וכוונתם למשמעות
הכתוב אין רע' אם למשמע און דאבה
נסת

עיקר דבורנו שלא תכריע לכף חובת
חס ושלום,

ואין לומ'ו בנינו מיוסר על יסוד
רעוע, ובפיקוע היסוד תסול
הבנין, היינו דאין אמת, סבבנוס האות
האחרונה בלבד וסיכו המלה למלרע,
כי האון מילין תבחן ואף כי למפורסמו'
אין צריך ראיה, שא"א לקרות התיבה
מלעיל, אם לא יארכו למעניתם יותר
האות שלפני האחרונה, ולא האחרונה
ימנע, עכ"א פנים לכך עיניך מה שכתב
הה"ר אברהם דבלמ' אש במקנה אברה'
שלו בראשון מעשר הח ואל, מוכח התיבו'
מלעיל דוב"לום במסך ההברה והעמד'
בה, ומלרע, הוא מרוץ ההברה וררוף
אותה לטוף התיבה או דבקותה לתיבה.
הבאה אחריה וכו' ע"ס" וברורים
המבוררים כמלה כתב בעל עה"ב
ה"ל סוף פ"ג ו"ל מעתה קרב אהת
ושמע דבר ממלעיל והמלרע. והוא שכל
תיבה שהטעם המעמיד אותה אינו
בתמועה אחרונה ממנה. היא בקראת
מלעיל. בין שיהיה הטעם בראשיתה •
בין שיהיה באמצעיתה • בין עליה • בין
תחתיה. וכל שיהיה הטעם בתמועה
אחרונה ממנה היא הנקראת מלרע •
וכו' ע"ס" והדבר מבואר כי כל עוד
סנאריך תמועה אחרונה יותר מן הראשונה
הכנו כלא נעויד הטעם באחרונה. וכשיבהו
מלרע. עוד תשוב תראה מ"ס הוא"כ בע'
במ' מאזני דף קכ"ע ע"ב, בענין המלעיל
והמלרע ו"ל העולים כל הנקרא מלעיל
והיורדים כל היורד' מלרע, ועיניכ' כמו
תבל

איגרות הראשונות יח

כ"ה ע"ס, שהאריך על כוננא בזה, הנה
 דכריך סכל אכ"ל מחסבות לבו ד"ק.
 ספתיו. וברוד ומללו. ובס"ל כתב
 הר"ם ארקיוולטו הכ"ל ז"ל מאחר
 מהתפלה במקום הקרבן באמרו ונמל'
 פרים ספתיונו. הל"א דין הוא להסמר בזה
 ממכסולות הלפון אשר בסתי ידים
 כדחו וכו' פן יהיה כמקריב בעלי מומין
 זכו עכ"ל. ואם אמרו כך בתפלה, דאף
 כי פסק הרמב"ם שהוא מן התורה, כבר
 הסונו עליו הר"א בר, והרמב"ן. זמ"ת
 אף לכו דבריו בא באסמכתא. ק"ו
 במצות ברכת כהנים דבהויא מפורש
 העשה בתורה כי כריך לשקול את דברי
 שינו במאזני דק"ו. וה"ן עוד דבות
 באכ"מ"ס גדולי ערך, כי לפיהן יושב
 גאולת הרבר הזה:

עשירית

כי בהאריך האות
 האחרון בלתו האריך
 על גבי לבנת הלפני ממכ' יותר ויותר,
 אתה יכול לרבות ספקות וספקי ספקות
 ככל אשר הצבתי לפניך, ובהאריך ענך
 למכנו על משכן התכנו שלפני האחרון,
 יותר ממנה, תסלק עצמך מכל מיני
 פקסוק וכבוד עבירה, ואם בן למה כלך
 בקב"ם נארו"כה אשר טופה קובוס
 וררדו"ס, ולא באר"ופה וקב"ה, כי בזה
 כלך לבטח דרכיו,

עשרה

אלה הן עיני ראיותי
 המסופסו במנהג הל'
 וזאות ונוסבות בו. ומיונות אותה
 מקומי.

זאם 8 2

נפס ומשמעות המלה, אפיכך כי מה לנו
 להכנס בעובי הקורה כי האו. לענות
 את דבריו ולומר סכונתנו לתקן. ועל
 מה אכ' חל חרדו לנו את כל החרד הז'
 בלסון מדבר גדול' לרקדק בתפלותינו
 ובהתכוננו, וב"ק"ס פלא ככוח חדר וכו'
 ופלא כתן דיוח בין הרבקים, ומה אכפת
 להם, אם היה לו ר"א בסעפה ולחטאת.
 שינו ודבר ספתיונו. אם הרהורי ההברה
 מכיס העבירה. ומחטבתנו עולה הוא
 למעלה. אם לא פעל כרחוק כודה
 מהם הכריכו מיהו"ס ולב סוין ומוכא
 ספתיונו נסמור"ג. זאלא כראה כי
 מה"רם מרונטכורק היה נחזה בר"ה
 לקרות לחיים ה"ל בס"וא. נגר לסון
 הכתוב וסדר הרקרוק כרו טלא ושמע
 על פיו דבר הפך בונתו ולא תקובל
 תפילתו. וקהלת צווח נאמר ל' תתן את
 פיוך להחטוא את בשרך, וכמעשה דהבויא
 הר"ר בעל ס' החסידים על פירוש ספסוק
 זה יע"ס, ועוד אמר אל תבהל על סוף
 זכו, עם הסי' הישר ספירם עלת' יע"ס
 ע"ס, ודוד אמר יהו לרצון אמרו פי והגיון
 לבי זכו' והר"ר ארקיוולטו הכ"ל בפ"ד
 קרא בגרין נסס בספר את הרבריס
 האלה ז"ל. עוד בזאת ותהלל המתהלל
 לכהנו כלסול בקריאת ספרו הקרת וכו'
 עוד האריך ח"ל ובפסוק הטעמים.
 ובשמירת המלעיל והמל"ע, פן תתחלף
 ההבנה בהמתכות הקריאה וכו'. וחתם
 דבריו, כלל העולם הוא פלא תסכול
 קדושת הרבור בכתבי הקדם טיהו' סוס
 פגס מעכב עלותו בית ה' זכו עכ"ל.
 ועיוין ג"כ דברו הר"ק במכלול, דף

ח ב כ"ה

איגרות הראשונות

והתיקון, אבל מנהג שאין לו ראייה מן התורה, אינו לא כטעם בסיקול הרע' וכמו המנהגי הגרועים ולא אזינון בתריוהו וכו', עכ"ל ובכ"ד הסתירה בו מבוארת ואל"ע דמ' הרי קולון ה"ל בתס"ט' הסמוכה לכז' לעול מהבאתי, כראה פסוק דבריו אלה, זמן אישר וקיים מנהג הלועזים לקרוא בתורה דהסון זמ"ס"ת אשר יקנה הקדושה בדמים וקדים ובמעט קניות דומים את הכתן, מטעם מנהגו כך, לא היא, דהתם הוכיח מהמנהג הוא לכבוד התורה, ולתועלת הזכור והקבוע עפי' חכמי העיר, וטעמי רבים אחרים, כאשר הולך ומתרחב על מפת ים תשובתו הרמחה, אבל בנדון מלפנינו, אין מוס' א' מהטעמים שהביא סויד' בו, ואברהם מהמנהג הזה אינו קרוי מנהג, ואינו מנהג, כדכתיב הר"ר אררבי בתשובה כ"ב ז"ל, עיקר המנהג תלוי בידועת הרבר, היינו בהבנת מונח מנהג מנהגים המנהג, שאם לא נהגו כך בסביל קבלה שקבלו עליהם, אלא שהיו נהגים אחר מנהגם, כשנשא שאין כאן לא שורש ולא מנהג, ואין קבלה ולא נדר, ואין כריך לא היתר ולא חרטה וכו' עכ"ל בקיבור, הרי לך דמנהג כי האי אינו קרוי מנהג, כי לא קבלו עליו בתחילה לנהוג אותו, ואין בו מוס' צד לקיומו, כי אינו קבוע מהחכמים, ואין לו ראייה מן התורה, ואחרון מקול כבוד כולם, כי ממנו תפא ערפה גדולה כרהוכתו, טבו ח"ו מעולם אין ישראל מקבלים הברכה הראויה ואל תשובתו ממה שמצאו הר"ר אפרים מווי' לנא

בשער

ואם על היותו מנהג כהוג וכו', (אח"ך) על כל גדלותו לאמר, כתיב אל תטום תורת אמת, ומנהג אבותינו תורה היא, והנח להם לישראל אס' אינם כבואים הם בני כבואים, וצירושלמי פ"ג דב"מ כתוב לאמר מנהג מבטל הלכה, וא"כ נמכרה במנהגנו, ותכסנו קבלת אבותינו סנהגנו כך, אל ובהלך רעיוניהם, אף מהמ' ענה כבוד מאר, וען כי המנהג הזה, אין בו שורש לא במשנה ולא במורה, ואינו מנהג ותיקי, שלא הוקבע על פי חכמי העיר ונדולה מיו שיש בו תקלה וכו', ומנהג הזה מבטלו, הלכות הראיות מהבאתי, זים להקיר מסוהו מעל פנינו, דהכי אית בהראש כלל כ"ה קי' יו"ד, וז"ל, כל המנהגים שאמרו חכמים שיש ליתך אחר המנהג החול, זהו מנהג מנהגו לעשות סויד' והדחקה וכו', אבל אם נהגו במקומות מנהג שום בו עבירה יש לפנות המנהג אפי' הנהיגו גדולים את המנהג הזה וכו', ולא מבעיא מנהג של עבירה יש לפנותו, אלא אפי' מנהג שעשו לכוונ' והרחקה, ויכול לבז' ממנו קלקול יש לפנותו וכו', עכ"ל - ק"ו בכ"ד דלא סויד' ביה כתקן לכוונ' וכו', ויכול לבוא ממנו פרעה וכו', דיש לפנותו, ומה' רי קולון בתשובה אכתב ז"ל כתב המרדכי ר"פ הפועלים ז"ל שנינו עלה דמתני' בירושלמי מנהג מבטל הלכה - וכתב בא"ז כגון שהוא מנהג קבוע עפי' חכמי המקום, כדאמרונין במ' ס' פדים אין ההלכה נקבעת עד שיהיה המנהג, וזה שאמרו מנהג מבטל הלכה, פי מנהג ותיקין

המכהב באתרא דטאילו ליה מסוס חטמא
 מצברכו, והכרוע דשב ואל תעשה עריף
 הכה כיבן לא קסויא סיפא אריסא. ולא
 ריטא חסיפא. ובכ"ד סאין בו מסוס ח'
 מהענפסו סוכרכו וטרפיו מעטו, הרוח
 הנדיבה והיסרה להודות לקוסטא דאית
 לה רגלים באה ועוקרתו והופכתו על
 פניו וכן מצינו ובמעכו סמה רר מסה
 זכות זכו קל שמע בזאת וראה כאלה:
 והכהוב להארין באות טלפני האחרונה
 במנטובה ואחריו הרר"ך בר'גיוו -
 כאשר העיד הרר"ך הכ"ל בתשובתו
 למהח"ל נרו מעורארא עירנו, ומחר ריב
 ממנטובה אף עמהם. ומי הוא סוראסה
 את אלו נוסאים את המכהב הזה החשוב
 ולא יהיה יוצא ממכהבו וזא לפניהם
 לאמר. הכמו ועליונו לנהוג כמותכם -
 ובזה די לי והותר להוכיח סאין למכהב
 (אחיך) ראהו וסורט, ורחוי לעוקרו,
 ואת כל זה כתבתי לע"ד להפיק רבונך
 לא כרי ח' ולהורות הלכה למעשה, כי
 מכיר אני את ערבי, ובכן אטפות טלוס
 לך, כאשר אני עוסה לעומדי לפניך.

במצר אפרים שלו קאה י' סקיים מכהב
 אשכנזי' לומר אקרמות מילין אחר פסוק
 ראשון של קרואת התורה במבועות.
 אף סכראה כגד הדיון. מאחר סנהגו
 כך. כי הר"ר אפרים הכ"ל ספתותיו
 דובבות בח"בר ראות רבות והן הו"כחה
 בו בית וועד של חכמים וסל סופרים
 קבעו המכהב ההוא. וסיו לו ראהו מן
 התורה, ככתוב באורך בתמו' הכז' מה
 רלא סייך בכ"דר. ויותר ממה סקריתו
 לפניך כתוב בתשובת הר"ר'ן זמרא סו'
 ה' בשם הרמ"בס סבטל מכהב קדום
 אשר הוסד ע"פי וותיקין. והוא סלא לחזו'
 ולהתפלל בקול רס. בטענה סמכהב
 ההוא מביא לידו קלקול. והוא סבתוך
 כך יסוחו העס סיחה בטלה בב"ה ע"ס
 וה'קו בכודין דידן בלוי לכל. ואין להקשו'
 דכרא' רסותר היא למה סנטאל להרמבס
 עכמו על אודות חזרת התפילה. וספק
 דיט לחזור ולחזרה ככראה מתשובתו.
 מהלא הוא כתוב על ספ' השר אלו דרהט
 בפילוסופיות של חול דף ס"א. כי לא דמיון
 הדדי. דהתס טאלו טאלו איתו על מה
 טוט אתו מטעם המכהב. טהואיל ונתקן
 להוכיח את סאינו בקי. אס איתח' טיהיו
 כולם בקיאיין היום לחזו' ולהתפלל. והטיב
 טלא נתנו חכמים דבריה לטעורין, ואף
 כי בטילה סמבה. התקנה קיימת. ככר'
 מדבריו מס. אכל הכא חיוו הדיעו לבטל

נאם אשר בשם עסיר יכונה ורש
 הוא ואין כל לו בתבונה
 וברעת, ובמענה, חומר אשר הוא מכל'
 כורה ד"ק, הכותב פה פונאו די מורוכא

יום ה' י"ו לחדש א"י ר' דודי ו' דודי לי, סנת הת"סו

איגרות הראשונות

וזו היא המלה שנסתלחה אחת הכה וזאת הכה לעמודי הגולה היוני

לכמה"ר יצחק חיים כהן מהחזנים בפארוכה

ולכמה"ר יעקב אבוב לויטזואה ולכמה"ר יהודה

בריש למטובה ולכמה"ר בנימין כהן ויטאי לריגיון

ולכמה"ר חנניה קזים לפיריכא

היא מוזאת בקיצור מהפסק הכתוב לעיל וזו צורתה

מלרע, והתוספת שמוסיפין בקולות
והברות אין מוסיפין וגורעין על מלימו
התיבה כלל, ולפי זה הר"מ וזה"ל
והרא"ש ג' כתבו גם הם המנהג המוכ'
לעיל כי ירעו מה הוא שאינו מביא ליד
גמול, כי כולם מהגים מנהג קהל קדוש
אשכנזים ופה א' להם ועוד האם כוכל
לומר כי אין פוס א' מהפוסקים הנזכרין
הורו בזה ולא כיוצא בזה, וען כי לא זו
הבעיא שנסאל לבעל תה"ד המזכר לעיל
עד כי כסמך עלית אך שאול כסל אי כריך
לרקרק לומר בשעה שמתריכוס בכ"ה'סל
וישמך וכו' הרבון רחלמ' רתקינו רבון
למחר בהרזו כהני אז לא, והוא לפוס
דיסטא הפרכא הסיב את אשר הסיב
ולא פס לב על המנהג, אי כדיוק וישר
הוא, ואין דבריו א"כ הוכחה לעי שלא
שאלו אותו בכ"ד, והגם כי לפי דרכם
יוכלו לומר דאי לאו פיהיה המנהג כשר
היה פוצה פה ומכפף עלין, מ"מ אין זה
דאי, כי הוא לא רצה להסיב שלא כהלכ'
לשואלו כענין, ומי יומר דרך ביה, כיון
שלא היה מעניינן, והוא אנוניס הכו' אשר
כתבו גם הם המנהג כראיתיה, הנה
כולם

שלומי אמוני ישראל, עינו כל

עדת גולת ארואל,

דלתותיכם אדפוק למען תודיעונו בדרך

זו אלך לדרך את עמו ישראל עם אחי

משפחות ההכוס, וען כי רובם ככולם

מתריכוס בגנוס האותי לכוון שבקושי

תיבות ושמך, חליך, ויחונך, עד כי

יסיבו המלה למלרע, והגם נוסאים דגל

טענתם לאמר, כי מעת בעל תרומת

הדטן היו נוהגים המנהג הזה ולא מוחה

בהם, ככל הכתוב בתשובתו ס' כ"ו

זכה פרי צבא ה'עתה באתי לחלו פניכ'

תגלו זנני לאמר, אם כוננת הרב הכו'

בתשובתו הכו' כך היא ובמסערינו, בגו

הר"מ בעל הלבסו' והר"י לכן בהנהגותיו

והר"א סגל בעל מגן אברהם בפ' לא"ה

או דילמ' לא זו הדרך אשר דרכו הגאונים

הללו, ואין ליקח מדבריהם ראיה כזאת

אדרבה יען כי כל בני אשכנז ופולוניא

נוהגים להאריך בקולות והברות בין כל

תנועה ותנועה, ואחר כל תנועה ותנוע'

כאמר פמ"ט בעל תה"ד שמתריכוס בכ"ה'

היונו שמהוימין תחלה התיבה כהונן

וכמו' שהיה אם מלעיל מלעיל, ואם מלרע

מלרע

עולם נבטו ונוקדו על מה שמצאו בת"ה
 הנזכר לעיל, ולא חוסקו כלום מדולהון,
 וכסף עוד על כל הנזכר, כי הסביר
 כותב סל' ותכן להסך בזמירו וכן נכנסו
 כוכת הכתוב, ובמקום שהיה לנו לעמוד
 על הברכה, ולאומרה בלשון הכתוב:
 אך נומר אכחנו כולו האי, עד שכתב
 את הדבר ממלעיל למלרע, הפך כוכתו
 וכגון זה כתב הר"ס לנכאנו בר"ח סלו
 על אותם שמדניסים ד' סל' אחד בק"ס
 וז' כיון שהמ' רצה שלא להדגיש הר"ת
 וכתבה לנו רפיה א'ך יכונו אדם להדג'י'
 מה שהמ' רפה עכ"ל, ועוד לפנים כתוב
 כן כתנה לנו להיכו ואין לנו להפוך רבני
 אלהים חיים, להדגיש מה שרפה, עכ"ל
 ועוד מס' האריך, ככה היה נראה לי לומר
 ב"ג' דד', מי הוא זה אשר ערב לבולגסק
 ולעמות הפך מה שממך לנו ולאביתוכו
 ולהסוב הדב' ממלעיל למלרע, ואם אכחנו
 כקריאת התיבות כאשר נעלה על לבבנו
 נעשה כאלו היתה לסוכנו הקדושה עור
 פרוכה אין חומה כאשר בנות הר"ס
 ארקיוולטו בע"ה סלו, סל' ב' אף כי
 בדרכו הסוד עכיונך, ומלב כל זה שכתו
 וראיתי בקריא' כזאת תקלה אחת ג'לוי'
 ומפורסמת, וזאת כי בקרית התיבה
 מלרע, יבואו בקדוה' כפי סוואים נעים.
 מה שאין שפה יכולה לדבר, וגם לא
 תמלא און ממנוע קריאת מלת אליך,
 אלכהי מלרע, כי משמע אלה ל' הליכה-
 במ"ב, וזה רע מכל אשר נעשה, וח"ו
 מהפכים ברכת אלהים חיים לרבני
 הבאי, ומה ואמרו עוד במלת ויחוקך,
 כי אין כמות מלרע, וא' מי ודמיוה ותשוה
 הלא

הלא הוא משוללת הטעם והמטענות,
 ואין לומר כי הנבון סלה' לא יסוב המלעיל
 למלרע כאשר אמרתי, וכי דברו מיוסדי'
 על אדני תוהו ואבני בוחו הלא און מולין
 תבחן, ולמפורסמות און פריך ראיה, כי
 האמת הוא אחי, וא"ו שלא לקרו' התיב'
 אם לא יארכבו למעניות האות סלפני
 האחרונה ולא אחרונה ממש, ודברי
 האומרים כי רחמנא לבא בעי, והואיל
 וכוכתם למטענות הכתוב אין רע, לא
 יכולתי לסבול כי לפי הכרח לע"ד אין
 ממש בדבריהם, וזה כי הלא חרוז"ל
 חלבו את כל החררה הזאת, בל' מרבית
 גדולות לדקדק בתפלותינו ובק"ס שלא
 נכוח הנד וכו', וליתן ריוח בין הדברים,
 ואם אחת דהכוונה תהיה מספקת הגם
 שהקריאה מסובט' מה איכפת להם אם
 נכוח הנד וכיוצא: הלא מחשבתנו היא
 העולה למעלה, הלא ככ"ב מודה שהמה
 הצריכה להשוות פה ללב, ומוצא שפתינו
 כמשור ג' ומה סזכורני, מכאתי כתוב
 כ"ג' רם מרוכט' בורק הים מחר בר"ה
 לקרות לחיי' ה"ל בסוא, נבד' לשון הכתוב
 וסדר הדקדוק כדו שלא יטמע על פיו
 דבר הפך כוכתו, וקהלת צווח ואמר אל
 תחן את עיך להחטיא את בסרך, עס
 הפי הימר ספירש בו הר"ר א"ע, ודוד
 אחר והו' לרכון אמרי פו וגומר, ורבות
 כאלה נמצא בספרים חדשים גם יבנים
 ומהם הר"ר ארקיוולטו ה"ל בס' רט
 ובס' ל'ב, והדרך במכלול דף כ"ה ומטע'
 מכה ג' כ"ל ברור כשמש בזהו דאין
 להתמוד קריאה כזאת, כיון כי אין לו
 סורס ולא ענף לא במשנה ולא בממרא,
 ואינו

איגרות הראשונות

צדק-יונס כי לא להטביע נפש סוקרה
 אענה לשואל מארץ רחוקה, אם הכהני'
 מאריכוס בני-יונס האותיות לבדן
 שבקופי תיבות וישמרך, אליך, ויחונך,
 עד כי יסיבו המילה למלרע ולשונם
 ממחרת חוטפ' וחוטפת במרובה ונחיצה
 התכופות הקורמות וישמר, אלי, ויחונך,
 וכ"ף יסימו לפיהם ומעמורום בה קולם
 ככתוב בסאלה האומרת לבדן ומאריכין
 בה לבריה בכנון, הרך אינו הבון, ראוי
 למחות, בתוכחות, על עון טיחות, לא
 נכוחות, וכ"ף יסימו לפיהם עד ילמדו
 היטב ובכנוני נכונים כעסה את התיבה
 עולה היא למעלה, או מרדת היא למטה
 כחוקותיה, ועל פי מדותיה, אין פתל
 ועקם, לסומעים לא יהיו למוקם, טחקו
 על משפטיה. ואל יטעו בדברו אמת
 בתובים באזבב איש חלקים בעלת"ת
 וז"ל ים לרקק לומר רבון ממם בסוף
 בצעם פלאריכין וב"ף וישמרך, אליך,
 ויחונך, לאחר שסימו הברכה וסוב לא
 יהיה כראיה כתי טחינו מקביר פניו וכו'
 ע"כ הוסיפו כי יוספ' טהרב כיון באריכו
 ה"ף להטען עלמניס למטה ותחתוכוס,
 למעלה, לא כן, רק סוויאו בספה
 ברורה, וישמרך, אליך, ויחונך מלעיל
 כדיו וכהלכ', ומאחר כיגון ר או ב מהר'
 ובמרוץ ימסך הקול לבטא בשפתים
 גבוהה ד או ך בלתי העסקה ררוח
 בכתים המוריד התיבה למטה בדרך
 ארוכה, ואחוקו סיגייע הכהן אל סוף
 התיבות וסא את כפיו, ולאחר שגמר
 התיבה כולה יאריך ההברה האחרונה
 (כלשון תה"ד) בכעמיה קדושה, ער
 טיחמר

אוכו מנהג וותיקין, כל אלה חברו מעור
 עברו יחדו להכריח שפעול לא על על לב
 בעת"הר ולא טוס א' מהג'אונים הכוכרי'
 אשר דרכו מפילותיו להתיר קריאה
 הנראת לעין כל בוקה ומבוקה, וכל
 טומעה תכלכה שתי אזינו, יורוכי רבותי
 איהם הדרך אשכון ויכחוני במעבלי צדק,
 המה העומדי בפרץ ומחויקי כל ברך,

הצעיר הסואל **נחמיה בן**
לח"א ברוך הבהן זל

סה פירארא י"ט לחדס אלול
 סנת **הת"ס**

תשובת מנה"ר יצחק חיים כהן
 מהחונים מפארוכה על השגה וכו'

מי יוכל לתקן את אשר עוותו כובד
 ואורך הגלות ובלות האופל הזה
 ולא יעיר כל חמתו את טרוחו ואת משאו,
 אכלנו, הממנו ממורה שמש עד מבואו,
 הפיכנו הדויחנו ועם מפוזר באדמת זר,
 ה' חפץ רכאו, וכפא חטאו, ולולי קמו
 חכמי לב כפעם בפעם, ובטוב טעם,
 בכל דור ודור, כי רעות במגורם, מירי
 עברם, באום לגרור, יש לקבץ מוכא,
 קפצה, הפרצה, רחבה, וכסבה, ואין
 עוד מדה ט בה, ועתה וגדל כא כת
 המורה לצדקה הגדול תורה, ולהאדירה
 כתב בידו החוקה, ספר חוקה, גם אני
 אורך בכלי הכל על דבר אמת וקרבת
 צדק

פואחרו המקטובים הבקסס וכן מסמע
 מדבריו וז"ל, שהס כבר סיימו הברכה
 ומה שמאריכוין בכ"ף לנגן אינו אלא
 תוספת ע"כ, ואיכבה הכהן המברך
 והמללל, בתחנוניו וברכותיו, הן הנה
 תהלכותיו לפני אלוקיו ובחברותיו ויוד
 לשום פעלים למרום, ומילום לכד עילאה
 ומלל אויטפול גבורים, והנה מלאכי
 חלקים עולים ויורדים בו, ואיך כוונק
 ועולל שאינו יודע לברך, לשונו יודך,
 וכמכא סס טעים מתחלל, הנה
 גורשו מהסתפר בנחלת ה' ובנפואות
 כפים הכהנים הנגשים בני חפני ביטני
 וטבעונין, מפני שקורין לחלפין עיונין,
 ולעיונין חלפין (מגילה כ"ה) ור"מי פי'
 ופגומים תפולתם, והר"מי א"ח ק"כ ח'
 ל ג הוסיף וכיכא בזה, וותן עוד טעם
 לפגם, וז"ל שהרי משנה, הוא מלשונות
 הברכה, ועוד אפי' אם תיבא לתר'
 הרי כוונתן הנוטה מן העם תונותיהם
 בשמעם ומיחיו רעיהם ע"כ, איברה
 דטעמא תנינא, דעתי הקטנה, דוחה
 ואינה נוחה בהובחם, בלתי כנוחה,
 וז"ל טבע"תהר לפום דויתתה הפרכא
 הטיב את אשר הטיב, ולא סס לב על
 המנהג או דרוק וישר הוא או איפכא ע"כ
 השאלת וסודותיה על הכתוב בהגהה
 במומון מה"רס היה רגיל לומר בטעה
 סהכהנים מקיימים הברכה בסוף כל

פקוק ופסוק, א"כ אויפוא המנהג הוא
 על פי מה"רס ותשובת מה"רס בת"הר
 הולכת וסו בבת על מה שהרגיל איסרס
 זאת אזכור כונס א אשר יסנו פה עמנו
 עומד היום קהל אשכנזים והכהנים רבי'
 כהיה כדבר הזה ונשמע כמוהו, וכל
 הדברים יגיעים, ועתה לא אוסיף על
 שלשים ועל רבעים, לתמום דעים,
 וללמוד אינו צריך, ובמקום שאמר
 לקבר אין להאריך, לשומעים, היוודעים,
 אחת היא על כן אמרתי שפתי כהן
 ושמרו דעת ואל יהיו כמתעתעים, ולכן
 וישמרך ויחוכך, לשמע און ישמעו מלעיל
 כמשפטם, והנה מה טוב ומה כעים,
 וא חכ אס ואריכו בהברת הכ"ף אין
 לקרעים, מה"רס בעזרם ומהר"מי
 פתב, וגם הכהנים כוונתם באותו כנון
 שמאריכים בה סוכולו העם לומר רבון
 וכי ע"כ יואס לא מקויו אליך פני אליך
 עמם הלא אס הם סוף ברכה איכס סוף
 פקוק להאריך בכ"ף לענין רבון עד
 תומם ועל הכתוב בזה בס"ע א"ח קכ"ח
 ח"ה לא ארחיב לדרקך והחכס הבורק
 הוא עם מעלת רעיו בעירו, יבין
 לחסורו, יבחינו יחד משפט צורק,
 בתבונה ובדעת המה נסגבו, והאמת
 והסלום ואהבו!

כאם הנעיר יצחק חיים כהן מהחזנים
 פה פארוכה כז אלול סנת הת"סו

Handwritten notes and scribbles on the left margin, including the word "ואחת" and other illegible characters.

איגרות הראשונות

וזאת סכית שלוחה מאת מוה"ר ר' יעקב אבוהב מוויז'ניצה , בשם

מעלת בני הישיבה נר"ו , גבר חכם בעונו , וקרא לוה' שלום ,

תלמודא דהלכתא בר' רפקרוכות הרי
 הן כזכרונות בר"ה , ואפילו הכי
 העולם נהגו כ"רי דלא אמרוין פסקוי
 דפקדונו כדכתב הר"ף והר"מבם ז"ל דל'
 פקידה משתמע לתרי אנפי , דיש למון
 פקידה לרעה כגון וציוס פקדי ופקדתי
 אע"ג דגלי קמו שמיא כוונתו , כמו
 שכתב הרב המטיב כ"רו , על זכרנו
 לחיים בפתח בשם הר"ד מרוטנבורק
 ז"ל , וכזה טובא שצריך לבטא בשפתו
 בתפילותיו ובקשותיו ולא יפתח ארס
 פיו וכו' , ויתהיה כוונתו רצויה מצדפת
 לטויה ספתותיו ולא נסנה דבר מה
 שכאמר סמו שהצריך למעניו מע"כ
 קולע אל הספרה ולא יחטיא , כי כל
 דבריו נפומים וצדק אמרי פיו , כה דברי
 חפ' הכמו ורבי ישיבתנו הצעתי לפני
 מע"כ . בטעור אל ה' וחתמהו בס' טש
 לאורך ימים וסנים , בטוב הצלחות
 וברכות כפעטו וכפעט כאמן
 אהבתו .

וויז'ניצה כ"ח אלול הת"ס

מציורי קו קולמוסו רסוס בכח
 נכר כי חכמת חלקיס
 בקרבו , לדבר אמת ולפי יסדים כונתיה
 דמראנוה תהלה ולברך את עמו ישראל
 באהבה , מלה ככתבה , בפועס טויה
 דקרוק חבירים ופעול ותיקוס , ודברי
 המטיב נכוחים למבין ויטרים למוכחי
 דעת רכל הוכח דאתו למטעי ומשתמע
 לתרי אנפי לא אמרוין כדכתב הר"ד
 במכלול , על מה שאמרו ז"ל בק"ס דצריך
 ליתן רוח בין הרבקים כגון בכל לבבך ,
 בכל לבבכם , שאין הכוונ לומר שיפריד
 טעם מקף טכנייהס ולקרא (כל) בק"ח
 כאילו הוא נקוד חולם בלא מקף ויטנה
 הטעם , אלא יפרש האות הטוב דק'
 ודוק מינה ואוקי בכ"ד , דאס מענה
 ממלעיל למלרע המפנה יהו על התחוב'
 אס לא כן יעסה בדרכי הנבון , דאס
 הכהן המברך מתחיל ארוכות נבונו
 מר"ס וכו' ון סל ויטמרך , ויחונך . בהא
 ודאי בכ"הג לא תבא תקלה מתחת ידו ,
 ולא יפנה טוס דבר , אס כוונתו רצויה
 בנבונו , ומודעת זאת דקפדי רבנן
 במלתא דאיכא למטעי כגון לא חפצתי
 לקחמה , לא אבה יבמי , שצריך להפריד
 בנתי , וגדולה מזאת אמרו על מה שפסק

הצעיר יעקב בכמו"הרי שמואל אבוהב

ועוד באה פליסיה מאת כמו"ה הרר יהודה בריאל מעיר מנטובה

דברי הכהן הנכבד השואל
מקצת ה' צבאות וחרר
על דברו טובים וכוחים כי ראוי לברר
וללכך כל דבור ודבור היוצא מפינו
בתפילותינו וברכותינו שלא יהיה בו
שום שתוף לפנים אחרים, למשמע און
השומעים, ואפי' בדרך רחוקה, כי כן
היינו עושים בהתפלתנו לפני א' ממלכי
הארמה, וק"ו לפני מ"מה הק"ה •
שאע"פ שאמרנו ורגלו עלי אהבה ודלוגו
וכו' מ"מ זהו לעושה שלא במתכוין ולא
מהר אבל אם הורוהו והזהירוהו לעשות
כהוגן וכסורה, ואע"פ רוצה הוא
בטעותו עליו כאמר לרעתי עושה בעצרת
זרון • ואין תפלתו וברכתו בעיני אלה
בכפוף העושי והטה הוא משחי' ישי חאר
הספה, הברורה ולשון הקדש, ומלכר
בלעגו טפה ובלסוף ברטה ומבוממת •
הוא הטעם אשר העיר את רוחו בימות
בעורי לשרש מפי כהנינו המנהג הקדמון
שהיה בירם לעמוד ולהאריך בכנוס
על הברת הקמץ שכבוק תיבות ושמך
אליך • ויחונך, והדרתים במעגלי כרק
להאריך בהבר' הסגול שלפניה כמעט •
ולחטוף הברת הקמץ מבלי שמוך בה
כל עקר ולא היה פוכה פה ומכסף בבר
דברי, כיוס' הדב' באזני כל שומעיו ומן
האטכונים שבארצות אשכנז ועולין אין

ראיה לסחור • כי שמעתים לבטא כל
המילה מבלי שום נגון כהווייתה וא"כ
מכונים הברות בין תיבה • באופן
שהמלעיל יפה כשמע וכבר היטב
זאת עפיתו ומאז עלתה ברוי בלי שום
ערעור • ולכן עכתי הוא פההן השואל
ישתדל לדבר על לב חבריו דברים
טובים ומתיוטבים למען יחרכו לפנות
מנהגם לטובה • אך אמנם אם ירצו
לעמוד על מסמדתם • ושכני המנהג
יעורר מרמים היותי מניחם על מנהגם
ואם היותי כהן אענה עמהם גם אני •
כי סוף דבר למתבונן ויודע טיב המלעיל
בעמדם על נגון הסגול ובהאריכם בו
מוביחים בידים מוכיחות שאונה הברת
סואי והאריכות הזה נוטה ג"כ התיבה
מלעיל • ואע"פ שאריכים אח"כ בנגון
הברת הקמץ הוא תוספת בהברה אבל
כבר נסלם המלעיל בחבור הקמץ עם
הסגול שצדו בו באריכות • ועמדה
התיבה למעלה כמעטפת ותוספת הכגון
בהברת אה לא יסחית המלעיל סכב'
פעלם, וזה הדבר לא יסכלנו ויפכלנו
היודע בטוב חכמת הרקדוק ועומק
טרסיה כפיה סכתבו הקדמונים •
וכפי מה סרמו החבר
בסוף מאמרו
הב' •

כאם הכותב במנטובה בימים שבנתים דהויין ודיעה לחלק סנת הת"סו

הצעיר יהודה בכ"מ אליעזר בריאל ז"ל
ט ב 2 9 ואלה

איגרות הראשונות

ואלה דבריו כמוהו דר בנימין הכהן כ"ו, מעיר ריבוינו אשר הועתקו

מכברות לעברות

זכור

לא אזכור שהבטחתי לפסוק
עסק על כגון ב כ כאשר
מע רומז באגרתו המסוללה אך אני
אומר ועושה כאשר ארו מדבר בתבונה
באגרתו העברית וכן עושי במנטובה
בווראוי כרו שלא להסיר משמעות
התיבות אף כי מומים קדמונים כלם
היו עושים מלרע כאשר היותו עושה
גם אני ואחכ כשמשי במנטובה לעשות
מלעיל נהגתי כן גם אני וכן היותו
מנהגו אם יהיה הדבר מוסק מאת הק"ק
אשר יהיה עם הכהן הוינו מאת כל
הכהנים פעם כמכאים אבל אם מע'
המורי הוראה לא ווכלו להכריחם כאשר
אל ישנה אדם מפני המחלוקת שכן
כתב הרב הגדול מה"ר שמואל אבוהב
זכ"קל בתשובת שאלה רמ"ט על מנהג
שהיו נוהגים פה ריבוינו וחקרינו
השתלתי לבטלנו וע"כ כותב עם ו"ל

ואם ח"ו יסבב בוטולו הבער' אש' קטטה
ומחלוקת בין יחידיו הקהל' הדבר מסור
ללב יראו ה' ההולכים בדרכיהם רכני
נועם לחשוב הפקר מזה כנגד סכר
הפלוס ולבחור הרע במיעוטו ולהתנהל
באטו ער ימשך הלבבות בעבותות
האהבה ולמרא' האופני' הכאנתי להסכי'
כלם מרעת' וראיתם א' הדד היותר טוב
וכו' א"כ כן ראו לעשות ואני בוטח
בתבונת מעלת רבני עירך כ"ו, שהם
ישתדלו שהדברים יסתוו יחד ויהיו
רצויים בכורה היותר כאותה וארו"ג כ'
יתנהג בחכמתו שלא תארענה קלקלות
ובכן אסתר מלפניך בחלו פני א' יסביעך
עובע שמחות במיעדים הבאים ושלומות
אלומות חגיגתך

ריבוינו' לתפרי' הת"סו

הצעיר בנימין כהן ויטאלי

והרב כמה"ר חנניא קוים מפירנצה המביב באמרתיו הטעורו' בזה הלשון

הקולך

זה ניכר על ר' ברוך
וכבר המנחה ר' נחמיה
ז"ל אהובי מקדם ידעתיו בחיים חיותו
בעל מעשים טובים כשר במדותיו ורא'
שמים ונחמה מייגעו ברוך סככה לו
כמדך היום מיופא חלכיו גמיר וסבור
וזהיר

וזהיר עבודתך עבודת שמים כראוי
לזרעו של אהרן הלא היא מצות כסופת
כפיו אשר לבריה נשארה על שמך
משאר עבודות שבמקדש עובדה באכה
ככה אז כחה עתה לא תזון מניכחו לעול'
התבוננתי במה שבלבך מוקפך בעה
שמאריכין

שמארוכין הכהנים בני גי'לך בכגנונים הרגילים להנעים ברכתם בהם מעורם עד היום הזה . וחשפת להם מחטאת שלא יסמרו בהם סדר ותורת הקריאה . הנכונה והראויה . לפי משפט הלפון בקיפי תיבות של סוף כל ברכה . שבקצתם הסהוי ההוא בקוף תיבה גורם להסוף המלעיל למלרע שלא כדת הקריאה המדוייקת . וכמכאן מקלקלים ההבנה . והמשמעות של המלות ההנה . כמו תיבת אלך פלהשמעות אזנים מחזי כאמור אלכה וגם בתיבת ויחוכך כשהיא נקראת מלרע אינה לסון קדש בכל זה וכיוצא בו יפעה דברת ובזמנו דברת והיה ראוי למחות בהם בלי ספק אמנם צריך להתיושב ברבר אחר . סקומכים על הרב בעל תרומת הרטן רב מובהק וגדול בדורו . ולפי דאום עיניהם של אלו המחברים נבוכיהם גם בימיו היו נוהגים המנהג הזה כמו פכראה מתשובתו סי' כ"ז : כי היה לנו סכבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו והוא ראה אז ודע ולא כהה בה . ולא נוחל לי למימר דלפי תומו הסיב הרב הכ"ו לשואלו דבר על מה סכדרם ממנו לבר בענין אותו הרבון שתקנו למאן רחזי חלמא . ולא חס ולא דק אז שפיר עבדי להאריך בכעיימה באותן סופי תיבות . כאלו הואי מלתא רלא רמיא עליה כלל . ויהא זה רומה למאן דמשגח על קיסס שבשונים . ולא משגח על קורה שבשונים רחמנא ליצלן מהאי דעתא . וכל שכן שהשאלות אשר באו בתוך אותן החבור לא נערכו לפני המחבר מאוס אחר

אחר כדי ללמוד תורה ממנו . אלא הרב עצמו חברן . וטותא דיריה הוין . וארי הן כמו הכעות מאתו . כדי להורות בהן הלכה למעשה לפימה פכראה לו לסקוק בהם דרך סקלא וטריא וכלי ספק דרקק ספיר בהצעת השאלות ההנה ומצורף לזה ראוי לחוס ג"כ למה סנהגו באותם נגונים כיון שיש סמך למנהגם מן התלמוד בפ"ו יוחסין סהיו מוקרים לכנועים טבכסונה סס בן י"ב , והם מבליעים אותן בכעיימת אחיהם הכהנים אמנם אחרי ההסקפה באותה התשובה דלעיל כתברר אזלי סכל מה סכתב סס אותן הרב המחבר . ראוי היה למי סאמרו וכל דבריו אמית וזרק . אין בהם נפתל ועקס . וכדי לבארן ספיר הרינו מעתיק מלשונותיו כל מאי דסייד לענין זה . כתב הרב הכ"ז סיס לדקדק דיאמר הרבון זמס בשעה שמארוכיני מדאמריכון בס' ואלו כאמריין וכו' . עד אמ' ר' הכוכא בר פפא . תרע דבמקדס כמי לא בעי לממרוכהו כלום יס עבד טרבו מברך לו וריוכו מקביר לו פניס . הא קמן וכו' . עד וע"ת צריך לרקדק שיאמ' לאחר סיסיימו הברכה . וסוב לא יהיה כראה כמו טאינו מקביר פניס . טהרו כבר סוימו הברכה וכו' עד כאן . הסך רואה בעיניך סאותו האריכו' טעוסיס הכהנים אחר כל פסוק ופסוק קרי ליה אח' ססיימו הברכ' וטעמו הוא . דמאחר דמכיימי ויטמרך במלעיל כהלכתה דהיומי שמארוכיניס בר"ס של ויטמרך בניגון . וא"ח חוטפויס התנועה האחרונה במבטא של מלעיל . אע"פי שחזורים ומארוכיניס בתך הכי בהברת אותה

איגרות הראשונות

מ"ת לאחר שבמרו התיבה, ומאריכוס
 רק בניגון ההברה אחרונה מסתמא
 אין קפירא תו בהסברת פנים, ואע"פ
 שכל זמן שמאריכוס בניגון חסוב עדיין
 סעת ברכה לענין שמועיל הבקשה
 דרבון העולמים כמו שמועלת הארקה
 בד"לית לענין קבלת מלכות שמים
 אע"פ שכבר נבמרה התיבה ע"כ, כל
 זה אישור וקיום למה שכתבתי לעיל
 בהבנת כוונת הרב הכל, וראיתי עוד
 בק' הלבוסים א"ח ס"ע"י קב"ח ס"י כ"ז
 שכתב גם הוא דרבון העולמים אומרים
 בטעם שהכניס מנגינים ך של ושמרך
 ויחונך, ו"ל דשלוס דהתם כבר סיימו כל
 אותה ברכה ואינו צריך העם לכיון עוד
 למה שאמרו הנהנים ע"כ מרקאמר
 שכבר סיימו הברפה כשהם מנגינים
 בסופה ואין צריך סיכונו העם לאותו
 בניגון משמע ודאי ללא חסוב אריכות
 אותו בניגון בכלל הברכה, ואין קפירא
 תו אלא ב"ל דשלוס דכיון דאי אפשר
 בלאו הכי הנה להם, כמ"ס בעל ת"ה
 וגם ראיתי בחבור הנקרא קפר מגן
 אברהם דנקוט גם הוא בשפולים
 בלתימוהו דהכי גברי דברבו דלעיל
 לומר שכבר סיימו הברכה כולה
 כשמנגינים בסוף התיבה, הכלל
 העולה דכשהכניס מאריכוס ב"גוס,
 ואף לא יפעלו עולה במצטא שלהם,
 ובדרכי הדקדוק של לסוננו הקדוש יהלכו
 וישגיחו בטוב טעם ודע' להוצי' את המלו'
 משיהן בתקוין, הגם שמאריכוס
 בסוף בנעימ' כמו שכתבתי ויטר כחס'
 ואין בזה שום חסם נכוד וקלקול
 במכות

אותה תנועה האחרונה לבר, דהיינו
 ה"ה' ה' אין קפירא בכך, כיון שסיימו
 קודם את הברכה כתיקונה וגם השמע'
 קול בהברה של ה ה ה לא מקרי הפסק
 דאינו מוציא מפיו אלא הברת נקוד
 האחרון לבר בלי שתוך האות, ולפי כך
 העלה הרב שיש לדקדק לומר הרבון
 בטעם שמאריכוס וכו', והיינו נמי הכרז'
 אצלו באמרו ומה שמאריכוס בב"ק לנגן
 אינו לא תוספ' וכו', פי' שמאריכוס האות'
 ההברה של נקודת הב"ק לבר, ואינה
 אלא תוספת שאינו מעיקר התיבה, עוד
 כתב גם, וא"ת כיון דנחשיב האי
 דמאריכוס כך כלאחר סיום ברכה א"כ
 לא תועיל הבקשה דרבון העולמים,
 וכו', ו"ל דלענין זה לא חשיב עדיין
 סיום ברכה ומקרי ספיר בטעם
 שהכניס מברכים לענין זה וכו', ע"כ
 אחי ראה גם ראה איך הוקשה אל הרב
 לפי המסקנא דלעיל דחשיב האריכות
 שמאריכוס בסוף תיבה כלאחר סיום
 ברכה, א"כ כפיק תורבא דלא יועיל
 הרבון, שאומרים אותו שלא בטעם
 ברכה, ותירץ דלענין זה לא חשיב עדיין
 סיום ברכה, ומקרי ספיר בטעם שהם
 מברכין לענין זה, הרי לך מרבריו
 אלה בתנאיכפול דדוקא לענין זה הוא
 דחשיב בעת ברכ' לפי שהנגון שמאריכוס'
 בו כ"כ הוא סמוך לברכה פחות הרבה
 מתוך כדי דיבור, ער דחשיב ליה
 כבטענת ברכה, אחסם לענין גופה של
 ברכה כבר סיימו אותה מקמי אותו
 האריכות שמאריכוס בנעימת תנועה
 אחרונה כמדובר, עוד כתב א"ח כ"ו ו"ל
 מ"ת

במצותו וכן נהגו בתקומתו והלאה
 בכבוד הר"ש של ויטמר, וכן של ויחוקר,
 ומקומות המל' בחפז' כדרך מלעיל, ואחכ
 מארכי' בהברת התנועה אחרונ' שאינו
 מעלה ולא מוריד, בעיקר התיבה, שהרי
 כבר קיימו אותה בתשלום, ואינו אלא
 תוספת ולא עיקר כלל. וגם כזהריס
 שלא לפסות בניקוד של סוף נע. אלא
 חוטפים אותו במהירות לפי חוקו.
 ומארכי'ס בניקוד של אחריו. וכן ראוי
 לזהר שלא לעוות הקריאה ההבונה.
 באותן נבוכים. ואם באולי אינם נזהרי'
 מזה. וישחיתו סדר הקריאה ומשפט
 הלשון לא ייסרו. אין ספק שראוי להזהיר'
 ולמחו' בידם עד שיחזרו עטר' הקריאה
 המדוייקת ליושנה. (תא חזי כמה
 החמירו חז"ל) שלא לפנות כוונת הפסוק
 ושלח להוכיחו לדבר אחר. חוץ מהכוון
 בו. עד שאמרו בפ"ב דקירוסו, שכל
 המתרג' פסוק כזורתו ה"ז בראוי והמוסיף
 עליו הרי זה מחרף ומגדף. ופ' רש"י ז"ל
 מחרף מבזה את המקום ומטנה את
 דבריו. ואם אמרו כן בני שמתרגם
 הפסוק חוץ מהכוונה שלו. ק"ו בני
 שמטנה הפסוק עצמו. שאינו קורא
 אותו כהלכתו באופן שמוציאו חוץ
 ממשמעותו דקק' מחרף' עגף ומכאן
 תשובה על בעל סתי ורות במה טרצה
 להקפנות בלשון הירושלמי, דהיכי קאמר

שצריך להרגיש ד"ל'ת של אחד. שלא
 תהא כרו"ם, וכמבא מחרף, והלא כהי
 שלא יוחד כיון שלא אמר אחר בר"ם כמו
 ולא אחר הנער. ואחר עד עתה מ"ת
 חירוף כמו אין כאן, ע"כ. ברף ק"ז
 ע"א וממ' שהבאתי לעיל בטלה הקושיא
 מעיקרא דכל המטנה תיבת הפסוק
 מקריאתה האמיתית נקרא מחרף
 כדלעיל. ומי שאינו נזהר מזה. ודאי
 שראוי להוכיחו על פניו. וכ"ס לכהניס
 באותה מטנה המוטלת עליהם לדרך את
 ושראל. וגם ממה שאמרו אל כה תברכו
 כל'הק' נכלל בזה שצריך שיהא הלשון
 עצמו הכתוב בתורה. ולא תושבטו
 אותו. ואפילו בדברים שלא כאמרו
 בר"הק' אלא דברים של פכה, שרגילים
 המשוררים לחבר כמה גנה אותם בעל
 פה הכוזב ב"מא' ב' קו' ע"ח. לפי שהם
 מוכרחים כדי לקיים חוק המשקל שלהם
 להפך חוק הלשון המדויק, כגון להניח
 הנע. ולסמוע הכח ולעשות מהמלעיל
 מלרע או לזכא, ובחר בפיוטים שאינם
 מסופקדים למקצב הסיר לפי שלא יארע
 בהם שום קלקול בלשון. כמו שיקרא
 כן בסורים השקולים מתוך הדחק,
 לשמור המשקל על מתכותו. עד כה
 דבריו אליך על הענין המבוקש,
 ומברכתך תבורך, ואתה
 שלום

פאם הדורש שלומך וטובתך חנניה קזים בכמה'רר מנחם ז"ל

פה פירושכא מתא

תם

איגרות הראשונות

העתקת עדות הנעשה על כידון רידן

מעיד

אני החתום מטה על דבר
אמת וכדק איך מיומם
קדמונים היו נוהגים הכהנים בעיר
הזאת בכטיות כפיהם להאריך בנגון
ה'ך של ויסמרך, אליך, ויחונך, בענין
שהיו קוראין התיבון התן מלרע, והאסי'
אנה לירם שבא לרוח כאן המקובל
האלהי כמהר"ר נתן שפירא זכר כריק
וקרום לברכה והוא בחכמתו מוחס
בורם והנהיג להאריך בריוש של ויסמרך
ובל' של אליך, ובכונ' של ויחונך, ובזה
בשארית התיבה מלעיל כדיון וכסורה, וגם

אני כאחד מהם כוונתי מפיו הרב הנזכר
לעיל, לנגן כסדר הנזכר לעיל
ומהיום ההוא ואילך נוהגים בקהל
קדוש הזה בכל הבתי כנסיות
לעשות כדבריו הרב הגדול
הכ"ל, ולראות האמת
באחי על
החוקמת,

סה ריביון ווס חמושי ט' כיון

הת"ס

אני יוסף בכמ' אליעזר חיים בהן מעיר ככ"ל

האיגרות האחרונות הן הגרפסורת
בתוספת בכורים

אמר המשיב

נסתבלתי

בעקבו ארס הראשון סבדונטרוס תוספת בכורים ומני
 לו ראש המסכימים והיו בעיני כשני גלגולי חימה
 כי סכנו כחרב לשוכס בלי מתב ורסן כגד האמת וכגד מעלת הכהן י"כו ובקטנו
 למלוח יד במי שלא דרם ולא סאל מהס מה סכדו מלבס אלא מדעתס ורזונס
 הלפו חוק הרזמו קול קל חסר חסרון לא ווכל להמנות וממו כתבס פלסתר
 ולא חסו לאטרורחי כמה דברבו בכדו והזיתו אס בסערו כיון המה הסערים
 המצוייכים בהלכה ופסעו על ראשי עם קודס והורו הלכה למעשה בפני
 דבותס והזיבו סאלות המכבדות זו לזו סלא כהונן וכל דבריהס על סתו ססעופי
 ולא וכולתי להתאפק מלפרסס לעני כל בקנאותי קנאת ה' צבאות
 להכרויך דין זרע הקבאו האמתו כל מה סמצאה חולסת סכלי
 מקצת טעיותיו המפורסמו סאינו כרוכות דלילה והמסכילי יבון
 מדעתו מה סלא ססינה ידי הכהה וסויף
 עליוסן כל אסר ימכאו וקירא כתוב
 לא תכורו פניס במעט ואחלה
 פני אוהבו האמת והכרת
 סדורו לזכות ומכרס
 כסול ומכופל חן
 השמים

לוח הטעיות

קציר תורת חברו מעלת החבר רבי
פנחס חי עניו והסכים עמו מעלת החכם
והרופא רבי יצחק לאמפרונטי רבו מבית
סטנבור הנדפס בויניציאה שנת ע"תה באתי לפ"ק.

קודם כל דבר יעיון המעיון פרוכ הלמוכות המפוזרות בחבור הנזכר
לעיל גמוב הוא אתו מפסק מעלת החבר רבי **עמנואל**
ריקי וחשב לגונכין בסתר כי לא עלה על דעתו סיתפרכס
הפסק ההוא ברפוס,

הטעות הא' ברוס הפה טיטה י"ג ל' כוננת הפוסק להוכיח דמכהג וותיקון
מבטל הלכה אפילו על חוקר דרכין אע"ג דרמיזא באוריותא
ע"כ ל' קותר מה שכתב התלמוד המחבר בקונטרסו רף נ' ורף ז'
סהביא שהמכהג מבטל חוקר תורה כמו פשה דוקדסתו לדעת
הרמב"ם ולא רלא תשא נחוסו ריבני וכינוי בהן א"כ כריך לתחוקא' מהס'

הבאנוני על הכרין ה"ה התשובה הראשונה
שבסוף קונטרס חזיון ומליץ כדפוסת
פרובס ככולס דחו בשתי ידיו מכהג
הכנון שמהפך המלעיל למלרע. והרב
הכולל הרופא המובהק כמה"ר יצחק
כהן דרך מהתנאים כלו בתשובתו בסנת
הת"ס המתחלת מי יוכל לתקן וכו'
כתב וז"ל. אס הכהנים מאריכוס
בכנוסם האותיות לבדן שבסופי תיבות
וישמך

ה"ב רף א' עמוד ב' טיטה ל' א' ז' ל'
ולמה אכנים ראשו בין ההרי'
הרמיוס אשר בעט סופר ע"ט דודיס
כתבועל הכרין הלז מתירא אני שמה
ידו את גלבלתי אבל אחרי רואי כי
בערה אס להבות המחלוקת בארכנו
דברתי אני עוד עם לבי לאמר און עוד
מקום לנוס וכו' ע"כ דבריו הדור אתם
ראו סראה התלמוד כל מה שכתבו
באזכים

וישמרך אליך ויחוקך . עד כי ישובו
 המלה למלרע ולסונם ממחרת שוטפת
 וחוטפת במרובה וכחיבה התנועות
 הקורמות ושמר אל ויחונן וכף ישימו
 לפיהם ומעמידים בה קולם ככתוב
 בשאלה האמת לבדן ומארכים בה
 לברה בגנון הדרך אינו הגון ראוי
 למחות בתוכחות וכו' . וסם הביא
 ראיות ברורות וסוים דבריו והחכם
 הבודק הוא עם מע רעיו בעירו וכן
 לאסורו ויחון יחד משפט בדרך בתבונה
 וברעת המה כגבנו והאמת והשלום
 יחבנו ע"כ האקמן רחם עדיף
 מנתיא שמאז סת לבו על השלום כי לבו
 אמר לו דברים בגו ומתשובת הרב
 גהן ברא הכ"ל בראה ברור להיכא
 רעושין המלפיל מלרע בב' תיב' ודבנידון
 דירן בריק למחות ולא חס הרב למנהג
 מבטל הלכה כדעת התלמוד המחבר
 אלא החלוט בדבריו סברות חיקון
 א"כ למה ליה לתלמוד לכתוב ולכתור
 כל מה שכתב הרב הכ"ל וזכמה חכמים
 אבתריה וכמעט שהתלמוד לא גרם
 בתורה בין הרעות ה"ה בין אגרות
 ראשונות לאחרונות כי עבר זמן רב
 בוניהן הראשונות בשנת הת"ס והשני
 הת"ע . כג"כ הפכה טתחו מל התלמוד
 מזמן לזמן והיתה זאת בלבד לתחבולה
 וערמה כי היה סבור שמש"ה החכמים
 שהשיבו לאגרות הראשונות לתקן הגנון
 לא יהיו זכרים עוד ממה שכתבו
 ועכשיו בקונטרס שפלה לפני מעלתם
 התלמוד מוסר על דין מנהג מבטל הלכ'
 שחשב בזה לקיים המנהג הקדום ולא

לבטלו ולקבל הסכמת הרבנים עצמם
 לכברתו זה הסך מה שכתבו הם עצמ'
 באגרות הראשונות אמנם לא עלתה
 תחבולתו בידו עם סוס א' מע' המשוב'
 הראשונים ובפרט עם מע' הרב כהן
 ברא מה חנוים כר"ו הכל ועם מע' הבאון
 מה"רי בריאל כ"רו כי סניה כ"א טובים
 לא סכחו תשובות הראשונות . ובאחרונ'
 קיימו את הראשונות והוסיפו תוכחות
 מגולות באהבה מסותרת כגד הזורעים
 קונס ודרדריס כגד השלום והאמת
 ושפתים יסק . ומי ומי שהולכים אחרי
 פירות לבס לא הרודפים אחר הסררה
 והמחלוקת הזורה , ואם כבר נגזרה
 הגזרה מרבני העיר והארץ פקטה ל"ל
 לתלמוד לחזור ולחתות באש המחלוקת .
 ואם קנאת ה' היתה בלבד היה לולבוא
 אל זקני העיר אל העשרה . ולא להטריח
 בכרי כמה בתו דינים וראשו יטיבות
 ולא זו הדרך ולא זו העיר להכנס בחדרו
 חרשים ה' הדברי תורה רכיה דרכי
 זועם וכל כתיבותיה שלום וכי יש לאל
 דר התלמוד לעשות יזחר ממה שעשו
 ועושים דרכי הקי"ו כו' . ומה הוסיף
 להלכה ולמעשה על מה שכבר הם כ"רו
 בזרן . ואם לחרודי כתבון למה פרסמו
 פס הכהן שמימי קדם ערער אחר סובו
 משגנתו וקבלתו את הדין בדיקלמן .

ג' דף ד' פיטה כ"ג כתב וז"ל
 בע"תה דק ולא חס כוונת
 התלמי לומר שגם שהרגיש הרב בע"תה
 שהתיבה הית' נעשית מלרע שלא כהוגן
 עכ"ז לא חס ומקן התלמוד במה שהיה
 עקד 10 2

לוח הטעיות

ה' דף ז' עמוד ב' פסוק ז' ז"ל

אבל בשני אליך פסוקא
 לוי כביעתא בכותחא (אם כניס דבריד)
 דמנהב בטעות הוא ול"ע נפק האי
 חורבא ממנהב וישמרך ויחונך דהוא
 מנהב וותיקין ע"כ הלא תראה שהתלמוד
 הרכיב ליסני אתרי ריכשי תוך כדי
 דיבור בתחלה דוחה בסתיורים נכון
 דשני אליך וכתב טעם לדבריו ואמר נפק
 האי חורבא ממנהב וישמרך וכו' ותקף
 ומיר טס בזני חטי ואמר (אם כניס
 דבריד פי' אם אמת הוא טעושים אליך
 מלרע וכו' עדיון התלמוד אינו יודע
 ומעולם לא שמע הדיבור טעושים בתיבת
 אליך טעוטה עכמו כלא יודע ועוד ברף
 הכ' עמוד הכ' ל' פטה חזר לרעתו והשכיח
 מה טפסם תחלה וכתב בני טטו ובעירנו
 כראה לעכונת דעתו ולהשמעת אזני
 דככה משוררים ע"כ פי' משוררים תיבת
 אליך מלעיל ולא מלרע ותלה הספק
 בשאלת הכהן הלא כראה ברור שהוא
 ירא וחרד והו' ולא רפיא ביריה לענין
 דינא ח"כ או כריך למחוק תיבות אם
 כניס דבריד או כל האמור בעכנינו
 ככראה יותר מקורם בקונטרס
 מנין ומלין ע"ס

עתי לכתנ' אח"כ ברין מנהב מבטל הלכ'
 ח"כ איהו סבר שבארוכות התנועות
 אחרונות כג' תיבות דכנידון שלשתן
 כעמות בפיהן של כהנים מלרע ומכח
 המנהב אין למחות בהם ותקף ומיר
 בדף הכ' ל' פסוק כ"ח כתב ח"כ לפי
 האמת איכא למימר דבהארוכים כדי
 תנועה כס' גול' הרי"ט והכון כעשתה
 התיבה מלעיל ע"כ ח"כ לא היה ליה
 למימר טבע"תהר דק ולא חט' ה"ל
 פראה ושמע גס בעת הר טסם טמארני'
 טובא בתנועות האחרונות עם כל זה
 כבר נטלם המלעיל ע"י ארוכות קצת
 בקדמות וכו' ופה היתה סתיקותו
 מדבורו ברין מנהב מבטל הלכה כי לא
 סויד לכנס אל מקלט הדיון הכ' לא הוב'
 טהכל מודים שהתיבות כעמות מלרע
 במקום מלעיל ולא אם כעמות כהלכתן
 כמו שמורה התלמוד אם כן כריך למחוק
 בקונטרס הכ' ל' מה פכת ב טבע"תהר
 לא חט' כיון שאין טעם לפגם הקדמה

ד' דף ה' עמוד א' פסוק ז' ח

וז"ל השיב רב יוסף בין
 ברכה וברכה דרנה לומר באותו נכון
 וכו' חטב התלמוד לאסבורי מדעת רב
 יוסף באמרו בין ברכה לברכה הוא
 בארוכות הכ' פון ודברי רב יוסף אינם
 סובלים פירושו לדיריה ה"ל לרב יוסף
 לומר בסוף כל ברכה ובאמרו בין
 ברכה לברכ' כוונתו לומר בריות טבה'
 שותקים הכהנים

ו' דף ז' עמוד ב' פסוק ז' ז"ל

כ"ב וכו' ג' ובעירנו כלע"ד
 ולהשמעת אזני דככה משוררים עכ"ד
 ח"כ טפסם לרעת התלמוד בכל התיבות
 דכרוי שרות בקדמות מדר עכמן ובאזני
 עכמו כזה סותר הספק טעמה על זה
 דכלנו קובב קובב הולך על מה טעוין
 המלעיל

ה' דף

ה' טטה כ' אלא דלכותותיהו ים
 לומר שאפשר שכיבון שנהגו עם מקדם
 היה גרוע שבפי היו עושים התיבות
 מלרע שלא כדת ולכן לא חטו למכה
 ההוא גם טעמים רבות נעשה בפני
 מוסדי ארץ א כמה שנעשה בפני גדולי'
 ולא כודע בפירוש טככה תקנו בהדוא
 רשאים הבאים אחריהם לפותרו היבא
 טרנו טענות בידם א' כ כריך למחוק
 ליפכה דלעיל מהקונטרסיומה שהביא
 לפן המדרכי בס היורשלומי בפ הסוכר
 את הפועלים לא מצאתו האי ליפכה
 במדרכי ה' הואין לך מכהב ע' וותיקין
 גדול מה שנעשה ברבו מקדם קרמתא
 בפני גדולי עולם ע' כ אלא כן כתוב בו
 בהפוכ' את הפועלי' שנינו על דמתכותין
 בירושלמי המכה מבטל הלכה כתב
 במפר' א' זכרון שהוא מכה קבוע ע"פי
 חכמת המקום כראמר במם' טוטה טאין
 הלכה כתב' את אלא עד פיהא מכה ז' ט'
 מכה מבטל הלכה פי מכה וותיקין
 אבל מכה טאין לו ראוה מן התורה
 הוה אלא פטועה בטיקול הדעה וכמה
 מכהבם גרועים דלא אולינן בהריויהו
 פכ' ל' א' כן כריך למחוק מקבת לפון
 שהביא בסם המדרכי:

המלעיל מלרע ומטעם מכהנ מבטל הלכ'
 ספיר עבדו ובבית הכנס' ספרדריס הפכו
 הפיטה שמה כראה סהתלמיר ורבו
 קברי דמכהנ גרוע הוא וחי כפטי חיכו
 יודע מה מחסבותם של התלמיר ורבו
 כו ערבות ים כאן בלבול ולא פלפול
 ים כאן

ז' דף ד' עמוד א' טטה ל' ככתוב
 ואומר לו לבו דמכהנ הוא
 מה אמר לו לבו יותר מחדש ממה
 סכתבו הפוסקים א' כ כריך למחוק

ח' שם עמוד ב' טטה ל' ז"ל
 כשהמכהנ נעשה ברבים
 מקדם קרמתא לפני גדולי עולם נקרא
 מכה' וותיקין א' עב דלא אחרניהו וקוימותו
 בפירוש עכ"ל זה אינו סמו' סברא
 בקונטרס מציץ ומלץ ע"ס ועוד א' כ'
 כגד' ד' למה במטובה טיבו המכהנ כיון
 שהיה עם מכהנ שההגו מקדם קרמתא
 בפני גדולי העיר א'ס זה היה מכהנ
 וותיקין א'ס ואמר התלמיר בלסון רבו
 בהסכמתו דף ח' עמוד א' טטה ל' כ' ז"ל
 וא' עב דאיהו כ' ו' (ה' ה' הגאון בירושל'
 כרו') וכמה גדולים עמו ספירו המכהנ
 הקרמון הוא ממקומו לא היה זה כי א'ס
 מפני טאין עם עמוד לכד' ב' במה
 ומריבה כאשר קרה בעירנו עכ' יסמיע
 התלמיר לחזינו מה שמוכא מפיו וכי לפי
 שלא נמצא במטובה טוס חולק הותר
 להם לסתו' מכהנ וותיקין וכ"ס שהתלמי'
 הכריח סמכהנ אריכות הספין היה מזמן
 הגמרא ככראה בקונטרסו דף ה' עמוד
 א'

ט ומה סכתב התלמיד במילתו
 קונטרסו ז"ל ועתה
 שמעני אחי אישעך יהיו אלהים עמך לא
 תקוטט עוד על הדבר הזה באחוך
 הכהנים ולא תבטי' א'ס להבת המחלוק'
 במילתא דפסיטא כביעיתא בכותחא
 למען לא תהו' מהיום הזה והלא במחלוק'
 טאוכה

לוח הטעיות

ת"כ אף על פי שהמבויים לסאר ארס
בדבריו אינו בר תשלומין מ"מ עון גדול
הוא וכולו ובמתרא דטבת ת"ר מקושם
זה כלפחד וכולו עד אמר ליה רבי יהודה
בן בתירא ב"ב וב"ב אתה עתיד ליתן את
הרון אס כדברייך התורה כוסתו ואתה
מבלה אותו ואס לאו אתה מוכיח לעז
על אותו ברית עד כאן ואפשר לומר
שהתורה כוסתו לפי שקיבל עליו את
הרון וק' ל' וקל' אחיד לעיניך כיון שנקל'
הרי הוא כאחיד וב"ב דר' הכהן לא חטא
מעיקרא כדאמרן לפי שחשב לבחור
הנגון הישר בעיניו כמה איתנו עולם
כדלפיל ואס חטא נכר רבני העיר
שהיה מטמר ויעיניהם והיה הולך מבית
הכנסת לבית הכנסת לבסוף הטא את
סכמו וכתחלתו קבל עליו את הרון וגם
אס וכתחלתו סמך טיכה בלבו בחשבון
כי יותר ישר בעיניו כנגון החרש מהיטן
מה דבר ובפרט שבאותו פרק ובאותו
תקום טונו הנגון בבית הכנסת ספרדים
כרצון הכהן הנגון וכל סבן שהתלמיד
החבר הזעיר ללכת בבית הכנסת מלג
(ה"ה ספרדים) העומים בחפכו ו'ל דף
ו' טטה ל' ד' ואס סברתך ישרה בעיניך
כא ממחויבך ועמוד לטרת עם בני אהרן
היושבים בין קהל קדוש של ספרדים נרו
ומס הנגון ממכנן ותהי עליך רוח אלהים
עד כאן דבריו אס כן אין זה אלא מוכי'
רבה על אחיו ואמרינן בבבא קמא פרק
החובל בירושלמי רב אמר ארס ספרח
לחבירו ובקם מנו ממנו ולא קבלו ועמה
מורת בני ארס ויפויכנו דכתיב ושור על
אכנים וגו' עד אמר ר' ווקי הדא דתימא

מאיכה לסס סמיו שאין קופה להתקיים
עד כאן וכיון שכבר הוכחתי שהכהן
צדק כדק עליו את הרון מי הוא זה שאמ'
לו זכור מעמדך הראשונים וקוף סוף
במנותו את טעמו בניגון הרצונו לו תפס
מעשה אבותיו הגאונים טטוב בעיניה'
להאריך בתכופות הקודמות לאחרונות
כנראה מתשובות אגרות הראשונות
איבר שאס לא היה ככפל הכהן ביועצו
לא היה מחזיק מנהגו כמה שנים ה"ה
מאנת התק' ו' עד תחילת סנת החע"ב
וגם טיוכס שהכהן היה מחזיק ברעתו
וקברתו מה בכך והלא יחיד בעולמו
ובהעלמו היה והיה כח ברבני העיר
להחזירו למוטב כמו טעמו בגזרתם
לשעבר וכל טכיו השתא שאכן בסויעתא
דמשיח בשנת התע"ה סכרפס הקונטר'
לא היה תקום למחברו להתעולל עליו
עלילות ולמה לא חפ התלמיד החסיד
לקימחיה כהוא דבכררים ט' אף בון
המורר וזה לשונו כהני ס' וחי דתוכא
כיטונוק' ל' דאין משתמטין בכהנים ולא
קפיר כמה סכמא כחוב בהקמת
מצ' י' ומליץ על המשתיפוס מקולם
להזיק את חביריה ומצונו דרובא דרוב'
מלהקת הפוקקי אינס מפרסמיה סמות
האכנים אשר להס הריב ובפ"ט במת' ת'
דאיסורא ומכנין אותם בשס ראיבן
ושמעון וכיוכא כי כבוד חביריהם חביב
עליהם משלהם ולמה לא הבין מה שא"ל
בניטון פ' הכניקין תניא כמה גדול כחה
טל בנשה טהרי טויע הקדוש ברוך הוא
את בר קמא והחריב את בתו ושרף
את היכלו וכולו וכתב הטור ח"מ סימן
ת"כ

פלא

לוח הטעיות

כח

ג' חלק ד' ז' ל' סיקבע מקו' מיוחד בב' סכ
 להתפלל בו יכן בירושלמי וכתוב
 בתוספו' ד' כס' סיהיה הולך תמיד לבה"כ
 אחד ואע"פ שה' רן' ז' לא קפיד אזוונות
 ב' ח' קפיד אב' סכ כרעת התוספות -

יא שהתלמיד המחבר הוכי'
 לעו על הקק'
 וזה כי בשמוע רבני סאר הקהלות את
 קול הזונה היונאה מפיו סברו סרבו
 החולקי על המנה' וק' ל' דאפסו במחלק'
 לא מפסוכו והחולק לא היה אלא אחד
 והאמת כי בהחלע הריב נתלקטו עמו
 המשכילים עצמם מעכסיו כהעכו כגדו
 והס' פאלחו בתחל' בסנת התס' ו' לסתו'
 דברו רבני העיר וגזרת' ואחר כך כזרו
 אחור ונספכה שטתס כנראה בהצעת
 המעשה האמיתית והראיה מהמכסס
 הרחשון עצמו הובא בקונטרס דף ח'
 עמוד א' סיטה כ' ב' ז' ו' ח' כי בסניס
 קדמוניות' י' ירי היה אתו ער כאן
 פי' אתו עס הכהן סכנידון

יב התלמיד המחבר לקח
 הסכמו' משכני
 רבני הק"ק ה' סני המאורות הגדולים
 בגדול החל ה' כמ' הרר יוסף בורג
 כר' ו' ובקטון כלה ה' מה' רר סבתי
 אלחנן ריקאנאטו, ולא משאר רבני העיר
 סגס הס' מהב' ד' והלא גס' המה הסו'
 כלס לב' ח' בגזור על הכהן המדון סלא
 לסנות המנהג הקדום כי טוב הוא ועדיין
 על משמרתס הס' עומדים, ומה ראה על
 ככה, ומה הגיע אליו ומה עלה על דעתו
 אלא

סלא הוציא לו סס רע אב' הוציא עליו
 סס רע אין לו מחיל' עולמית ע' כל ובכי
 האי גונא ספק הגאון מה' רר ישראל
 בתשובותיו ס' ס' ומכותלי כתבי התלמי'
 נוכר ססחמי הוא וכופח באס פחס
 להסית את הכהן לעזוב מנהג הכנון
 הקדום בב' סכ' סלו, גס' סהוא סוסק
 הוותו יטר וככו' ללכת בב' סכ' ספרדוס
 ססס סיכו את הכנון לדעתו הראסנו' סל
 הכהן כדכתובנא, ותריו דסתרן הדרי
 ניכהו כמו סהובא בהצעת המעש' וכאן
 הוכח הוראת בעל דין (ה"ה התלמיד
 המחבר) דארכבא הכהן אתרו רכסו
 פעס יועץ סיעמור בב' סכ' סלו ויכנן
 כסאר כהניס, ובתוך כרו דבור רוח
 אחרת היתה אתו ואומר לו סילך בב' סכ'
 ספרדו, אס כן סטיבו דכרו ר' ל' באחר'
 לא בררדה' עכ"ה

יג למה התלמיד המחבר הורה
 היתר לעכסו והוא אינו
 מורה לסבור ולהתיר למע הכהן סיסתלק
 מב' סכ' הרבוע לו מאבותיו ללכת בב' סכ'
 ספרדוס סמלכר סאפסר סוסתבס בכוס'
 התפילות וכ' וס' הן סאיכו סיה לאויסלואכו
 ולספרדו, וספוד כוונתו כהן ראינו מה
 סהזהירו לנו סכמי באמת וסדרק סלא
 להסתלק סיי' ארס תפ' סכ' הקבוע לו
 ללכת בב' סכ' אחר כמו סכתב בעל
 מעבר יבק מאמ' ספתי צרק ולהקת סכמי
 הקבלה וכוד ה' ז' ליראיו, ואפסר סגס
 לזה כוונתו חז' ל' באמרס בפ' דברכות
 כל הקובע מקום לתפלתו חלקי אברהם
 והיה בעזרו, וכתב רבינו ירוחם בכתוב
 ג'

טו תלמיד

טועה ברבו
תולה בעברו

על הסכמות חרמות גם יסנית טב"ק קי
עורר ארס טנזרו טלא יהיה כח ורסות לטו'
א' מחכמי הק"ק לסימך טוס א' מבני
הק"ק י גם דבר כמכא הוא בלי הסכמו'
הוועד כללי ועמו הסכמת חכמי העיר
ואיזה קרא לרבו בטס רב הכולל ופירסס
בדפוס קונטריסו כגד ההסכמה סכ"ל -
ורבו חכס איחקרי ר' לא יתקרו ופי' ר'
מוסמך כדאמרינן בכבא מנעא . פ'
הטועלים טמואל ירחיבאק אסויה דרבי
וכו' הוה קא מטער ר' למסכיה ולא
הוה מסתויעא מולת' א' ל' לא לטער מד
לדודי חזוי לי ספרא דארס הא' זכתוב ביה
טמואל ירחיבאק חכוס יתקרי ר' לא
יתקרי ע"כ וכתחבר רבו עמו טהפרז
על הורה וקרא לתלמידו חכס ורבי
העור בהסכמת מע' הוועד התקינו
סיקרא בטס חבר ותר' לא ואס יאמר
התלמיד טהמדפוסוב עמו מדע'ס, אף
אתה אמור לו כו סקר עכס בוטנפ ראייה
ברורה ועדות כאמכה טלא דרפיסו אלא
דברים כזורתן והויתן כמו טסלמו אות'
המחברוס עכס, ואס וביא ראות
מהסכמת הרב החסיד כמ' הרר מסה
זאב כר' וק' ל' בכמה דוכתי כעוסקים
טכל מורה וכזל לכוות א' עמו זמרינתו
ואין עוד מלבדו ראי' לאו הכי כפיס מיני'
חורבא ומחלוקת, ואותא בעירובין פ'
כל בגות ובחוליץ פ' אלנו טרפות טאין
לתלמוד חכס להורות במקוס חבירו
כהווא טרקפא דספק דרופות טככפס
הנץ בינוהן ואתו לקמיה דרב ופדרינהו
לגבי

אלא לנלות פניס טלא כהלכה, כרו
סהעולס וחטבו טהמחלוק' רינדון כפלה
בין רבני העיר, ולא הוא כו יחד יתלכרו
ולא יתפדדו כמו טהורה בפיו המסכים
הראסון רבו דף ח' ע' כ' טוטה ו' ז' י' טה
מ באר מיס חיוס אשר יכאו מעי המורי'
הרמוס הנטאוס ה"ה מעלות רבני
יטיבתנו בטגנון א' מתנכאוס ע"כ
דבריו, ואפטס טמע' טכו הרבנוס
התתמוס סברי סיקת הסכמות חבירוה'
וטלא וברור חלק לעכמו על הלומותיו
ועל דבריו

יג בבוותן

את הכהן גורס
פנס מטפחה
ובסנהדרין טילהו פ' בן סורר ומורה
איפא בא' טתן עיכו באטס והעלה
בלבו וכו' עד רב פפא אמר מטוס עגס
מטפחה ע"כ דאמרו אין מטפחה טוס-בה
מוכס טאין כולם מוכסין

יד הרשיע

את המדיק ברינו
בחתטין וגדופין
מעוטו הכמות ורבי האיכות וערב
ביניהם דברי חנופה דמכזר לפרסמס
מפני חלול ה' כדאיתא בוימא כ' ר"ה
תיתי לי דלא חכסי ואפי' לגברא רבא
כרב זביר ובקוטה פ' או כאמרוס מיוס
טגבר אגרופה טל חנופה נתוועתו
הדוכוס וכתקלקלו היעטוס' ואין ארס
יכול לומר לחברו מעטו גדולים
ממעטך ע"כ.

לבני שמואל וכו' ער אלא אתרויה דשמואל
 ופי ר' טי דלאו אורח ארע' להורווי קמיה
 באתרויה ולכן כל המסכימים כרו בתר
 דימא אילו וכיון שראו נוסח הקונטרסים
 ברעם דפא תפסו בלישפיה ולא רווי •
 מכל זה נשמר מרא דאתרא ה"ה כמ' הרר
 וסוף בורגו כר'ו במוסח הסכמות סכתב
 בזה הלשון 'מע' הפוסק ובסוף כתב'
 רבו מובהק ותו לא מירי •

יורה דרכו שאין הרעת מובלת שאחר
 שהסביבו כמה גאוני עולם מה שהיה
 באזכרות חכמתם יעלה על לב הכהן
 צדק לשאלו ממי שאינו מומחה לרבו ולא
 הגיע להוראה, וגדולה מזו אם המחבר
 עצמו וסיעתו היו לשעבר בעוררו ע"י
 אגרות הראשונות כלעיל ומכוחו
 ותמכוהו בכל תקפס וגבורתם עד ששינו
 מנהג הכנון הקדום בכ"ה פלגס ה"ה
 ספרדים כתאוותו וחפצו של כבוד הכהן
 הואמין כי יאסור שיחזור הכהן עצמו
 לשאלו מהתלמוד המחבר כדת מה
 לצעות אחר הגמר דין אלא כדארין •

יו אגב טעמיה וחורפיה לא דק
 התלמוד ליפנא דכולהו
 חכימי המסכימים כר'ו דרובם ככולם
 בתר מיטתויהו אילו בתוכחה כפחת
 סרירא וקיימת סכריך לקצן מפורס
 ומעבף נטועות המחלוקת והוא לא כן
 עשה ולבכו לא כן חשב כן להרפני בלבנו
 ולהרליק אש לא מעט ביה ח' המרבים
 פלום, ובהא שתוספת ע"י לוח מרובות

יט אפשר פגם בזה טעם
 להרפי קונטרסו
 והסכמותו שלא מרעת בעליהן כר'ו
 ואילו והיו מבקשי פלום הללו יודעים
 שתתפוסקם צדפוס בורחי לא היו מסיב'
 וכל מה שפעם כוונתם לטובה כי סבורים
 היו שבקל קדום יכ'ו נעשו כחות
 כחות קודמות אלו את אלו ולהסקיט
 קטנות ומחלוקות הכריעו בחכמתם
 מה שחבריעו ואילו מע' הכהן היה הוא
 הראשון להרפס טענות כגד רבני העיר
 ובה אחריו התלמוד החרטוי ועכסוי
 שבכהן לאו בר אוריין כ"כ הוא ולא נקט
 גיריה אלא הכתבים שהמגדרים עצמם
 עדיפו לו ועד עכסוי אהו טמוני' • ויתתו
 קו הכרות לתלמוד לפרסמו ולבנותו •
 ואילו היה ברעת מעל' הכהן להחזיק
 במחלוקת היה מביא ל הרפוס האגרות
 הראשונות סכל החכמים הסכימו
 לרעתו כסברתו וסברתו ועצמו בתחלה
 והוא I I

יו מה סכתב כמיליה קונטרסו
 מ'ל אכל עם חחר הבדיע
 כדבריהם אל דעה ובתבתי הרביות
 על שפר לזמן והיו לו לכדי ולו לברת
 ולא יכוי אחי לכרס עב'י והרר הוא
 מקבטת ואיכו מקוי ואיכו עומה בדיבורו
 כיון שפכה הרבר לכל העולם ולחרו
 דורות ולא יד' מחתן סל תלמודי חכמים
 האומרים וכו' •

יח שקר ענה באחיו מהכסן
 צדק טאל ממנו הדין
 ובאמ' הן הנסח החבולותיו כי הוא הפול
 והוא המשיב וסכל ברה מלבו והאמת
 יורה א א

לוח הטעיות

לחבריו כי הוא היודע שאחריו רבים
 להטות ואל יאמר אדם מה אעשה וחבריו
 רבו עלי אלא האמת סוד המכוס ה"א
 תקיפה על בני קהל ספרדיים ובתחלת
 המחלוקת רצה לשנות המנהג לדעתו
 מל מע' הכהן בראשונה כמו שהורה
 בהכמתו דף ח' עמוד א' פטה כ"ב
 וז"ל בסנים קדמוניות גם ודי היתה
 אהו וסברתי כסברתו ע"כ (פי כסברת
 הכהן) לשנות מנהג הקדום ופסע על
 ראשי עם קדם ולא חס ליקרא רבבן
 ולכבוד הרב ריקאנאטי כ"ו להוציא סס
 רע על הצדו' באמרו טהוה הפרוש עצמו
 מהציבו'. ולא הטע אחריו רבי' ה"ה פלס'
 רבנים רעיו כר"ו) שהרב הכל' סיכס
 מנהג מדעתו ואינו אלא כרכתיבא *

ראשי אלה לנו, למה ושא
 משלו. שפירחות לא נכונ
 לו, ולהכל הסליק עמלו. אר' עיל אחרים
 מראה כסלו, ונתיב אדם לומר לטון רבו
 בסורה לו, ואין יאור אור בהל' ואור
 חסך באהלו, עד יאור האמת על תלו
 זרק וסכון בללו, ויבקש מנו בכל כחו
 וחילו, מהאדם החשוב כהן דק' אסר
 חטא לו, וזאת רבני ממוני אנטי הוועד
 ומכל הק' קו אסר כנר כבודם הריס
 קולו והסכסוכיהם סיו' חוף חכלו' ואצל
 רבנים לנינו וכלו, באכז המחלוקות
 וסר מכסולו, ואם ישוב ממעלו, ויקבל
 עליו עול סבלו, ויפרסם הסובתו בכל
 העולם כלו, כמו שפרסם קלנו, יסגיה
 הקבה כל טוב עליו מהיכלו, וזהו סכלו
 וירי' מזלו, וירבה ויבולו עד כי יבא טולה,
 ולעומת

והוא לא כן עשה אלא מפרס ביד הב"ר
 וח' חק קיבל עליו את דינם הצדק.

כ דף ח' עמוד א' סיטה ו' ז"ל
 אזהבך כנפטו וע"ס סיטה
 כ' ז"ל יודד כפטי ע"כ לפוס ריהטא
 הקריאה לטון חיבה בהפכה לאיבה כיון
 סטניהם כאחד תלמיד ורבו נקטרו
 לפרסם קלונם כל דיוק הכהן וקוראים
 אותו בעל מחלוקת שאינה לפ"ס כקדח
 וכל עדתו ברף ז' עמוד ב' סיטה ל"ב
 ויכול הכהן למימ' להטון כשהוא דכנהרין
 פ"ק גברא ררהיבא עלה ארויה לבניווי
 וקס וא"ל סמואל לרב יהודה קרא כתיב
 גם אים טלומי אסר בטחתו בו ונו' ע"כ
 ואמכא דמטמרא מוטמרא ודמגליא
 מגליא בו דיבא רבא ליתפרע מהני
 דחסי נודו.

כא טעה מחבר הבקשה והוא
 המקנים הראשון
 להגיד למע' הסר סכמה' הר' ריקאנאטי
 כר'ו בלבד סינה את המנהג בכנסת
 ספרדים כי יסר בעיניו יותר מהכנון
 הקדום וזה כי המקנים הראשון עצמו
 הודה ולא בוס וכן אמר ברפתו דף ה'
 עמוד ב' פטה ו' וזה לשונו 'מעלת רבני
 ויביבתנו בסבנון א' מהנכאים עכ"ל
 רצונו לומר שכל הארבעה רבני העיר
 כלו הסכימו לקיים מנהג הקדום ואין
 מולק מהם והרב ריקאנאטי כלו הוא א'
 מהם, וגם סוניה מה שאינו ה"ה מדעת
 הרב ריקאנאטי בין חבריו היתה לשנות
 המנהג עכ"ל מן ההכרח היה מקנים
 לחבריו

לוח הטעיות

ל

ולעומת

אופי מאלפי ומעבדי
 ארץ נר' אפי דברתי
 ואפיל את בקשתו שאם יעלה על לב
 התלמוד ורבו להוסיף פניות ורס ולסתור
 את דברי המוסדים על האמת ויבקשו
 ממע' המסכימים עמו בחיבור הראשון
 להתפא' עלי ולהשתמש בתבא דארוייתא
 דאיתא בהון סוסכימו עוד לכל מה
 טעיתו לכתוב כא בלסון בקשה הרי
 אני מחלה פני הדרתם זיונם והורס שלא
 יטו אונם הטעורה אליהם אם לא חמינו
 את החלקים לפני בתו דינס הכרק
 לסמור ולעשות ככל הכתוב בתורת
 משה עד האלקים ובארבר טניהם ה"ה
 התלמוד ורב' מזד אחד והכהן מזד
 אחר וישמעו מפייהם ולא מפני כתבם
 אמיתת הענין וכל פרטנו עד ויחבר
 ויתלבן הדיון עם מי מהם להכריח את
 הכרוי והפ' באופן שלא לנכח תאכל
 חרב המה יוקת כי כן גמר מע' הכהן
 בדעתו שלא ינס ולא יוסן עד ויכל להח
 מפטנו עד שהקמו נגדו יורו לו באופן
 המועיל ומכסיק גלוי ומטורס לעון
 כל על סגנתם ועל חטאתם ויקבלו
 עליהם שלא לטוא עוד ובהו כבוד הכהן
 לא יהיה אכזרו למחול ככל אשר הורו
 רבותינו ברוי המוכיח פס דע לחבור

ועל

מקרה בלתי שהור הוא אני
 מתרעם וכל הטומע תכלה
 סתי אכזרו והוא שהמכיס הראשון רבו
 מל התלמיד המחבר מתחלה ועד סוף
 יעץ פעל ועשה וחיבר בקשה והטריח
 את מע' המר ו'רה במס הכהן בע"כ
 סכת ב יא

סכת הת"עב ואמרנו בזהר פ' אחרי מות
 על פ' לפני ה' תסתרו תניח מרימא .
 דירחא ספרין פתיחין ודינו דיוכין בכל
 וומא וומא בתי דיכין איתמרין לאתפת'
 בדינא עד ההוא דאיתקרי תסעה
 לירחא בההוא וומא סלקין דיכין כולהו
 לתארי דדינא ומתקני כורסויא עילאה
 למלכא קדישא וכו' הנה ליה לאזדורגי
 אנפטיה ולחום על כבוד קונו ודינו .
 והוא לא כן עשה אלא הבאות את ריחמו
 בעיני הפרים ירה וביזה וחירף רבני
 העיר וקראן סבלים בוערי' פאי יודעים
 דרכי הרקרוק סתיוקות מל בית רבן
 בקיאים בה וסרנו שלא כדיון כיון שהא'
 מהם גיטו מל חבורו ופסולים לרון מדיון
 קורבה טביניהם ועוד כתב שהרב
 טבתי אלחנן סאנא ויכטי פסול לדון
 בכידו דרון לפי מה שזכרנו ברב' כי הוא
 אממכסיגי ב"ה אוטליאכו מי שמע כא'
 טרביה ק"ק או מחסיגי בה"כ פסולים
 לרון ולתקן למגדרי מילתא ועוד בפסקם
 הק"ק כנגדאת הסכמה ממכסירים לרון
 את בני קהלם מע' הרבנים גם דאיכא
 קורבה ביניהם ומדיון ברירא הועילת
 תקבת ומפטיס בכל יום טרנס את
 הקהל קרום וכו' ברפות הפרים וכתב
 הטור ח"ה ס' ז' בקופו ז"ל ואם עמו
 תקנה או יס מנהב בעיר פדוינו העיר
 ידוכו אף על עכוינו המסיס דינוס' דין
 כמו מי סקיבל עליו פסול או קרוב לרון
 טדיכין דין ע"כ והוסיף עוד לדבר פרה
 נגדס והגיר פגס סכל חכמי וראמי
 יסובות מנטובה ויכיל'אה פארו' בה'
 עירוינכא וריגמו כתבו לכטל הכנון
 הקרום 11 2

רוח הטעיות

לכלה פצע הבאה וְלֹאֵת חטאת הרדופ'
 ולהזכור לכוהנים מִפִּקְחוּ עֵינֵיהֶם וְלֹא
 יִהְיוּ לְמַחֲסֵה וּלְמַסְתוֹר אֲלֵא לְמוֹחֲזִיקִים
 הַמְחַזְזִיקִים בַּתּוֹרָה ה' וּמַעֲשֵׂים טוֹבִים
 בְּאֵמֶת וְאֵמוּנָה וּבִזְהָרָה מִקִּטְשֵׁי הָאָרֶץ
 וְאֵיטָּע עַל מִקְוֵמוֹ יבֹא בְּפִלּוֹ וְאֵם הַתְּלִמִּי
 חֵב לְרֵבּוֹ לְחַדוֹדֵי כַתְּכוּמוֹ אִין מִי שֶׁמַּעֲבִ'
 עַל יָדָם מִי יִתֵּן כָּל עַם ה' כְּבֹאִים דְּרָשׁ
 אִין גְּרִיִּים אִין תִּישׁוּם אֶךְ שְׁלוֹם וְאֵמֶת
 וְהִיֵּה בְּפִיֶּם וּבִפְעֻל וְיִהְיֶם וְאֵן יִזְהִירוּ
 כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ וּמִמַּעַן קִדְּמוֹ ה' יוֹשִׁיעַ
 וְאֵת עַמּוֹ בְּחִירוֹ יוֹשִׁיעַ

הקרום כו מכה טעו' הוא עכ"ז רבני
 העיר עמו ככנירון לרבריה לחוק טעות'
 וככלותם והטו את הרין ובקם מהמר
 יד"ה שהוא יהיה דיון ברבר ושיעתיק
 תשובות של ראשי ישיבות הכל מלמון
 הקרם ללמון אוטלי' כדי שיוכל מע' המר
 להבין עומק הרין וירון כמפסטו •

ואה דברי המטיב הודע תעלמות
 לב הוא יודע ומבין סכל מה
 שאני עושה לשמו של הקרום ברוך הוא
 עושה לתקן הקלקול בראשיתו בלי קנאה
 סכאה ותחלות כלל ועיקר וכל חטאי

בורא שלום הוא המקרה
 את הברין יפן ישע
 כי צדיק הוא ישר נושע
 ירין רינו צדיקו יורה

אני נחמיה בכמה ר' ברוך הבהן זכר צדיק לברכה
 מקבל עלי על הן צדיק בחלה ושפופעה מהתקמה הכרפסת בתוך
 חיבור **מציין ומליין** הכעתקת בלשוננו, חבר אותה מעלת החכם
 והרופא **יצחק למפרונטי**, ועוד סכל מהמכתוב בהכעת המעטה
 מס הוא מיוסד על האמת והצדק,

הסכמת שלשה עמודי עולם

במותב תלתא כחדא הוונא כד אתא קדמנא המטכיל כמ"ר נחמיה
ברוך הבהן יכ"ו, ובידו חבור הרפוס מצויץ
ומליץ וקריכו ותיה כמה פעמים עט החבור הקרום ה"ה תוקפת בכורי קפיר
ת"ת מהרפוסו מקדמת דנא כגרו וברקמותו וחקרכוהו בכון כמרץ ומכאנו כל דברי
חליכותיו כדויקיס אמתיוס וימרוס וקוימנו ואסרכנו חבור מצויץ ומליץ
הזכר לעיל כדקא חוי ומוכטתוים אכחנו טכל בית דין הגדק טיבא לסכנו יקוימהו
ויאברהו בכל תוקף כדקא יאות כי בכל מכל כל מכון לרעתנו

עמוד הדין

עמוד האמת

עמוד השלום

הו של בע

דברי עמוס בתלאות אשר היה בנוקדיט איש שומע לנצח ידבר בעט חודים .

מה האדם טובא אחרי המלך להסכיל להטיב אמרו כי נעמן כי לא יס' נואם לא
ורעו יחשכו כוכבי רעשו בני רעף, יגביהו עוף יפוסף על פני רקיע
הסמים שמים לה' וכל המוסוף גורע, עול מלכות חכמה פורע, וחלוקה ררבון קורע, כל
לו כל לזו כורע, כי כל דבריו נאמרו באמ' כי הוא דיון ומוכיח פוסו נעון בתחילתו כלס
כאחד טובים מאד בתאינו הבכורות, ואין להרהר אחר מדותיו מלאות וגרופות ומקום
סנהנו לגרום לא ימחוק אפי' אות אחת מדבריו שבכתב מכתב אלהים הוא אין אהים
אלא דיון הדין דין אמת לאמתו, עב' זכיהורה וצוד לקרא כימא מלתא דלא איתמרא
מפו סבור מלכא כי הדין דין אמת ותקות אנושא מלתא כי אין בית דין יכול לבטל דברי
ב"ד חברו אלא א"כ גדול ממנו בחכמה ובמכון, ואם ב"ד הגדול מאחיו שבטעור
פירארה דברו דבר רבור על אישנו לדרוף אחר המכהג כי האל"הים יבקשו את
ברדף אשר יסורתו בהריו קרע לומר הרבון אחר גמר הברכה בהברת אות אחרון
שבברכה אחרי הוצאת המלה כתקונה כרו טלא לערבב תפילה בברכה ויכא טברו
בהפסדו ומי ווכל לתקן את אשר עותו, שאם לא יכונן לברכת אחיו הכהנים אינו
בכלל הברכה ותרו קלי לא משתמעו קלי בתשלתו וקלי הפתוחים בברכתם וזה היה
בדואי כוננת חכמים בתקנתם א"כ הוי"ך ב"ה על דעת חבר החלום מחוכם מדעתו
לחבר חבורים נגר פסק דין סבבר נאכו גמרו גמרו ונזרו אנשים שבמקרא קרע
הללוים לה' ולא יכיר את מקומו ומשתח בתלוי ואלו בלבו חבלה על במותי עב
העני בעבוד ישמע העם ברברו ויחטבו לנכר בנבוכרון בסבול סאקר חכם בסביל
סאקר רבו זאת לא זאת הטי' הגבה והבבזה הספ' ותמיהנו על מרי רבותינו ומנהיגי
דורנו אשר חרב, שפיות בידם לכרות הזולים במזירות אשר הטו אין למדבר עתק
ומולין לזר עילאה ומלל והמתה בכחובום ולא כהו ביו לאמר מה לך כי נעקת לך לך א'
הגדולי אשר בעירך הלא המה יתרוך ואמרו לך מלב ונחאו מולין ודברי על טעם ולמ'
אתה ונכא ממחיכתך לפוט בארץ להתהלך בה כראוי לאנשים שבתחת, והם האריכו
למעניות במקום טראוי לזכר על כן מלאתי מולין הציקתני
רוח בטני ובאהבה מסומנת אכתוב ימכת מבילה
להזהיר גדולים על הקטנים טלא לעשות
עור כדבר הזה וילמדו הטב יבוכו
ואחר ידברו עלימו חסוף
מילתי תזל בטל
אמרתי .

יראה יראה איש הנלבב פעם אחר פעם ישנה
 יראה יראה מלשלה יד אל פנהג קרום לא ישנה
 יורה יורה אל שכרו לך וקנה לך רב הוא לך ישנה
 יורה יורה מצרות עוז חורב לבך תוך המשנה
 יורה יורה חצי דעתו יהיה על רום ראשך משנה
 יראה יראה דברי הבל ודיו ישפוך ירצץ קנה
 כי אם לא כן יקום גבר חרבו ישלף אשפה ירנה
 ירוף ישיג עין ינקור גם הוא ידקור לב הזונה

ל' הונו מוראס

איש במהתרים

אברך את ה' אשר יעבני לבחור לי אומנות נקווה לחקוק בעט ברזל ועופרת
 דברי אהים חיים עני ותמרה'ה למען יעמדו ימוס רבים בארץ כסיה והכח
 הווס אנה אהים ליהו גלוקא ועופוה ומנה להתכבד ראווה אחזתויה ולא ארסנה והכח
 הוא לעין כל הלכה פסויה כן וזכר לעמות ספרים הרבה אין קנה לגווה וכל הכטמה
 ותללוה

בוסה מעטה עמו המחוקק מנחם בכר אהרן אשכנזי 15

